

Salon

2

Dell

Nr 1000. 68

207

68

SYMBOLICA
VITAE CHRISTI
Illustratio.

THOMA TRETERO

Authoris et Editoris
Veritatis, Veritatis
Magistri, Magistri
Nunc primum edita.
BRUNSBERGA.
Typis G. G. Schönfeld.
MDCCCLXXXVII.

AN: D. D. M. D. C. C. LXXXVII

S.

R.

E.

V.

Appingit huic operi IACVLVM patrice CRVCEMq;
OHIERARCHA tuæ dignæ triforme domus.
 Consentit huic operi (tibi namq; dicatur) idipsum,
 Quod **CHRISTI** geminam vulgat in orbe cruceem.
 In pla coeda **TRETERVS** ab hoc laculatur amore
 Sanctum, emblematis dogmaribusq; pijs.
 Crux sua vita fuit, Crux facta nouissima **CHRISTO**,
 Nos vt amatores redderet ille crucis.
 Quisquis amans Crucis est, **CHRISTI** confectur amator.
CHRISTI virtutes verus amator amos.

ILLV-

ILLVSTRISSIMO AC REVERENDISSIMO
 Patri in Christo ac Domino.

D. SIMONI RVDNICKI,
D.G. EPISCOPO VARMIE:
 Domino ac Patrono cle-
 mentissimo, F.

QVanti viventem **THOMAM TRETERVM** Ecclesia Varmien: Canonicum at.
 que Custodem I. C. V. semper fecerit, nec
 paucis nec obscuro indicijs didici. Eius-
 dem autē obitus quam acerbo animi sen-
 su I. C. V. affeceris, satis superq; testatur episcopicum il-
 lud nepenthes, quo I. C. V. dignata mox suis mihi mei pa-
 trui imo patris desideratissimi morte contractum mor-
 rorem abstergere, fidissimum iuxta patrocinium atq;
 tutelam mihi meisq; clementer addicens. Et verò sat
 evidens paterni sanoris argumentum confessum reipsa
 comperi, ubi meum crescentem Joannem Treterum no-
 bilibus suis clientulis accensuit, quos in Episcopo suo
 Brunnsbergen: ad liberales artes liberaliter alit atq; su-
 stentat. De quo gratias eas I. C. V. ago & habeo quas

X 2

possum

possum maximas, & quas tanta debeo beneficentia. Quam
 is aliquando uberrime remensurus est, qui solus potes est
 & iustus arbiter ac munerator meritorum, id quod medi-
 dullis roneo & opto. Ceterum ne gratia tantis offi-
 cij referenda aliqualem conatum in me quis iure desi-
 deret; en venerandam THOMÆ TRETERI spirantis
 imaginem J. C. V. qua possum submissione ac reuerentia,
 datum do dicatum eo. Imaginem, inquam, in qua non
 tam habitus ac oris lineamenta, quam ingenij ac morū
 conformationes & monumenta, velut ad vinū expres-
 sa, patenter elucet. Quid enim praestantium virorum
 elucubraciones eruditionem ac pietate spirantes, dixeris
 esse aliud, quam limatioris ingenij, elegantioris do-
 ctrina, selectissimarumq; virtutum (quam TRETERO
 prope summa) periucundos quospiam in sphericis iconis-
 mos? Huiusmodi picturata humanarum mentium illus-
 tramenta merito & sapienter anteculisse fertur Sigis-
 mundus Imperator, Dunitum clypeis, lanceis, atq; lorici-
 cis, quibus adium suarum partes passim conuectant.
 Ergo dum TRETERVS CHRISTI SERVATORIS
 Opr. Max. actus & cruciatus, dum Christianis colen-
 das virtutes, quā scribendo, quā pingendo, alijs profu-
 turus, efformat; animi, genij, ingenijq; proprii simula-
 crum, aliud agendo, simul effigiat posterisq; perpetuas.
 Enim verò literarium hoc simulacrum plus, opinor, au-
 thori suo commendationis asseret, quam vel Zeussidi

quor-

quondam attulis sua elaboratissima Venus, vel Phidia
 suus operosissimus clypeus. Hoc in vno simulacro com-
 plura Symbola & emblemata speculave fuerit, nec quiddē
 caelo & praeo qualitercunq; conformata; à patrio tamē
 & in hac arte iconoglyphica Magistro meo, (ut
 erat pingendi & fingendi artificio mirificus) excogitata
 & adumbrata. Symbola haec non Venerem impurita-
 tem, non Mauoriam vanitatem redolent, sed Celestes
 amores, seclerum odia; Christi salutiferam victoriam,
 inuictissimam Christiani hominis panopliam, & facili-
 mum animae hostes renincendi modum exhibent, pissq;
 mentibus insinuant. Hac tanti viri tam salutaria mo-
 numenta, tam vna pietatis excitamenta, tam presen-
 tia mentium armamenta, ut iacere in tenebris ac deli-
 tescere non siveret, auctor princeps & consuasor, quin
 ad operas Typotheticas liberalis adiutor fuit commemo-
 rabili pietate, doctrina & humanitate vir, Admodum
 R. D. ADAMVS STEINHALEN Ecclesia Varm:
 Canonicus & S. R. M. tam in Suetia quā Polonia Sa-
 cellanus dignissimus. M. C. V. cū in Varsanien: tum in
 proximis Regiomontanis comitijs fidus Aebates, Tre-
 teriani nominis (Superi repondant) fautor & propa-
 gator tā studiosus quā qui maxime. Accipiat quocirca
 I. C. V. grate ut offero, Symbolicum hoc volumen, & si
 mirus tenuitatem clientis offerentis attendat, amicorū
 saltē, hoc est, eorum dignitatem intueatur, qui ut conf-

X 3

cectur

retur, ut & in apertum daretur auctores cum primis
existere. Interes precor Deum Opt. Max. ut I. C. V.
Ecclesia sua Catholica, atq; huic Eparchia & Hierar-
chia Varmien, diu tueatur incolumem.

*Ill. Cels. Vesp. humilimus ac de-
ditissimus cliens*

BLASIVS TRETERVS

V. V.

T Y P O G R A P H V S A D B O N Æ M E N T I S
Lectorem.

O Mne tulit punctum qui miscuit utile dulci,
ait Ethographus ille vates. Librum, candide
Lector, veris TRETERI. Hunc, si me audis,
crebro ac serio teras; & in eo vtrūq; hoc est, utile cū
dulci, apta symmetria, temperatum comperies. Vis
iucundè oculos sine pascere sine reficere? Lectissima
hic mihi emblemata intueri, ips appositissima lem-
mata conspiciare. Vis, quod velle omnino debes, ani-
mam humo affictam & languentem erigere? mentè
ad Seruatoris imitationem, ad virtutum diuinarum
culturam inflammare? horandè epexegelin ac inter-
pretationes salutaribus documentis offertas irretor-
to animo pellege; pellectas medullis penitissimis, ad
pium vsum desige. Si quid voluptatis, si quid utilitatis
inde hauseris, id omne, secundum Superos, T R E-
T E R I S, Patruo & Nepoti acceptum referro. Pa-
trius THOMAS Romæ quondam, magno illo,
S. R. E. Card. HOSIO allaudante & approbante,
hoc opus symbolicum piè confecit. Nepos BLASI-
VS ut in apertum daretur, oratus, effecit: quin & hæc
symbolica emblemata, manibus ipse suis, quâ cælo
quâ prælo prorsus operosè perfecit. Tu, si sapias, opu-
sculum hoc, ære tibi exiguo compara, quo velut Di-

uina virgula, Diuinæ Charitatis aurum, imò cælestem thesaurum, modò velis, comparare possis. Iudico: licitare, mercare, fructu, vale.

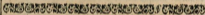
Sed bene, si tuas, morare paulisper.

Ne qua pagina vacet ipsius nunquam satis laudati authoris mores labores, honores tibi, opinor, libèti ob oculos ~~deprecatè~~ constituam, prout ipsum, non infrequens conuiuia, familiariter noni, & ex familiaribus eius acta cognoui, atq; ad eò meis typotheticis operis Pyramidi FIRLEIANÆ, quæ funerato TRETERO erecta, inarui.

THOMAS TRETERTVS natione Polonus Patria Posnaniens: vir fuit verè hoc est propria virtute Nobilis: statura corporis supra mediocrem decent: facie verendus, patula utcunq; fronte, viuidis oculis, & ore prono in humanitatem ac misericordiam: sermone comis & affabilis, cultu ac sensu de se modicus. Is adolescentulus in Hofiano Brunsberg. Collegio Soc. I. E. S. V. mansuetioribus Humanitatis ac eloquentiæ Musis perpolitus cum fuisset, seq; Amplif. Card: STAN: HOSIO ingenij ac morum elegantia mirificè probasset, eius in familiam aulicam adlectus, grauioribus Romæ scientijs addictus; superstiti suo Mecænatæ continenter fidus Achates adhæsit. SECRETARIVS deinde S. R. P. ANNÆ IAGELLONIÆ in vrbe constitutus (qua etiam digni-

tate Ser: Reges STEPHANVS & SIGISMVNDVS II illum cohonestarunt) mirum quàm vitæ integritate, animi candidi sinceritate, morum verborumq; comitate, maximarum deniq; virtutum dignitate suspiciendus, summis, medijs, infimis charus atq; iucundus vixerit. GREGORIO XIII Pont. verè opt. Max. nec non CLEMENTI II X. vehementer acceptus. Hic legandus Card. in Polonia, à TRETERO de omnibus informatus. Ille suæ gentis insignia eidem nobilitato (quantus honos?) vsurpanda muneratus. Canonicatu R. S. Mariz trans Tyberim & Olomucè. donatus. Oblator sibi altiores in aula, in Ecclesia, dignitatis gradus modestè recusauit. Cum S. R. E. Card. AND. BATHOREO, Regio nepote, Roma reduce, Varmiam se recepit: cuius inter Ven: Ecclesiæ Canonicos pridem census fuerat. Peridoneam hanc pietati ac otio literatio solitudinem negotiosæ aulæ ac insulæ prudens volensq; præhabuit. Vbi cepto probitatis, solertiz, humanitatis tenore, nullo supercilio, nullo temporiperdio, reliquum vitæ laudabilissimè posuit. Perenne domesticis, exteris; nobilibus, ignobilibus; copiosis, inopibus; doctis, indoctis asylon atq; diuersorium. Commemorabili hospitalitatis in aduenas, in egenos benignitatis exemplo. Nihil ipsius lare picti, nihil doctius. Omnis paries, omne lacunar, speciosis emblematis & ingeniosis lem-

matris eruditionem ispirat. Sanctos ipse Principesq; viros nunc Apollineis, nunc vice grata, coloribus Apellais, animi causa eleganter expressit. Verbo dicam; Musarum delictum, collegarum speculum, pauperum refugium habitus TRETERTVS. Nullum librum in lectissima, quam suis impensis conficere, bibliotheca reperies quem non hic studiosissimus antiquitatis indagator prouolutasset. Notæ, obelisci, asterisci, rubentes inducti loquuntur. Quid quod ipse suis doctis elucubrationibus rem librariam cestro styloq; adauxit & ornauit: earum recensionem accipe.

OPVSCVLA THOMÆ TRETERTI

Romana.

Romanorum Pontificum compendiaris gesta soluto viroque sermone.

2 De vita & miraculis S. Benedicti sacros diuersis imaginibus subiecta.

3 Adelligiis Imperatorum Romanorum elogia.

4 Theatrum virtutum S. R. E. Cardinalis Stanislaus Hofi iconoplyphico opere, nō sine festinatione leuata.

5 Varie in eisdem virtutes eda adhuc, vt & alia eiusdem docti poemata, inedita.

6 Symbolica vita CHRISTI vna cum Christianis virtutibus post obitum edita.

7 Eleonibus vocileum Horatiani poematis, de quo gratias TRETERTO egit scita scripta eode vna Gymnasiorum Elbingen:

VARMIANA.

Herusalemiana Persegiatio Illustrissimi Domini Nicolai Christophori Radziuisi Sicutulien: & Olycen: Ducis &c. &c. Latinitate donata.

2 Sacratissimi Corporis Christi histola & miracula que in Ecclesia Posnan: D. Bonras operatur collecta & aeneis typis per Blas-

um Treterum illustrata. 1 Series & Acta Episcoporum Posnanien: soluta oratione, vt & quæ nondum prodij, vincta.

Mitto complura pietatis monumenta & locramenta aeneis tabulis graphice ab eodem incisa & excusa.

Iure hæc illi elogia posthuma Fama occidit.

I.

VArmia semper habes, te quorum scripta celebris
Virtus e insignes ingenioq; viros.
Sylvius & Cromer Historijs, Copernicus astris
Clarus ante Hofius Religionis Atlas,
Vates Daniscus, numeras & in hisce Treterum?
Iure. Sed, ben, quantum Varmia Sidus humas!

II.

Pennâ, peniculo, cæstris astrisq; Tretere,
Tu Numa, Naso, Mycon vnus crassq; Myron.

III.

Brunoris Articolâ te Nato Posna, Tretere,
Roma palatino, Varmia lata Parre.

SUMMA PRIVILEGII.

C Antum est Privilegio S.R. Maiest. Polonia, ne quis
 Typographorum, Bibliopolarum, aliorumque, qui
 librariam negotiationem exercent, libros novos, quos
 Georgius Schönfels Typographus Brunsvigeris, pri-
 mus in lucem ediderit, citra eius voluntatem, quocumq[ue],
 modo, chavallere aut forma, lingua aut idiomate edere
 aut vendicare, intra Regni Dominiorumq[ue] Polonia
 fines, &c. audeat, sub pena confiscationis librorum, &
 alijs: uti latius patet, in literis S. Maiest. Regia, datis
 Varsavia die 10. Octob. Anno Domini, M. DC. XII.

PRECURSOR CHRISTI.

Noctū tenet & confusia lucis.

IOHANNES Baptista, quointer tantos male-
 rum maiorem non surrexisse Christus ipse testi-
 ficatur, apud congruentib[us] cum mane oriente
 Luciferō potest comparari: qui sicut occidit
 solis intuentem conficit, ita Iohannes Christi

Malach. 4.

Domini veri iusticie solis, praeursoris sui, & emissarius veteribus quidem legis veteris sine, novae autem evangelij huius principium ostendens. Huius adventum non obtulit perdidit Malachias, ubi in sermone persona loquitur;

Eccce ego mitto Angelum meum, & preparabis viam ante faciem meam. Malach. 3.

1. Tit. 2.

Juvenis Baptista praevisoris Dei, gravissimam sustinet apud nos Praecones verbi Dei personam: qui dum audientium mentes, insidendo opportunè, importunè, arguendo, obsecrando, increpando, à vitiorum sordibus expurgare conatur, veniens Christo viam quosdam modo in cordibus fidelium praeparat. Ad explendum autè munus hoc, duo sunt illis maxime necessaria, Dicendi scilicet gravitas, per tuba figuram sic expressa, quod enim tubet in bello contra corporales, hoc sunt praedicatores in Ecclesia contra spirituales hostes; & actuum bonorum exemplum, quod maxime nomine frequenter in sacris literis de-

signatur.

3

signatur. His duobus ad amorem Dei & proximi homines ut plurimum instruantur, si fideliter eam, cui verbi Dei annuntiandi cura est commissa, & doctrina & vita innocenter videant excellere: ut quod de Magistro nostro scribitur, ipse quoque simul & docere & facere incipiat. Neque verò fatiam, quod nostri tempora Heterici facere videntur, aliquem ostendunt, & à Fidei valore descendi occasione maliciam perbere debet hoc, si quis vitam cum Magistri doctrina non cōsonitiae persequerit. Nam quid magis iniquum & ridiculum cogitari poterit, quam si miles ex acie has tantum de caelo se proripere vellet, quòd qui classis Imperatoris arbitrio castris, bene incedens, aut alio quoquam corporis merito laborare antea ducitur. Pugnet ille nihilominus, & in clangore illo non infirmitatem rabie, sed mandatum Imperatoris sui accedat. Eadem nostrae militie spiritualis est ratio. Non quis sed quid & cuius nomine dicat est considerandum. Dummodò ex partibus Catholicae Ecclesiae (quae sub uno Imperatore Christo civili, visibili in terra vicario, exaltatum aetate est ordinata) Verbum Dei legitime missus annunciet, & ad congregandum eum Mundo, Carpe, & Sathana nos exeat; non est quod mores ipsius, si quid offensivis habent in se, nos ibi unitate fidei recedant. Id agamus, quod ille Christi voce, nos agere vult; vitam autem ipsius, non alia ratione ad nos pertinere, putemus, quàm quae supportant nos in vicem in Charitate iubeatur indicium de eo referantur illis, quoniam de vita & moribus Sacerdotum indicare proprium est. Quoniam verò natura nostra, quasi semen quoddam malorum ovis, de peccato prius parentis accepit, in alienis quidem viris curiosus intelligendis diligentior, in proprijs autem corrigendis remissior sit. Qui solus mundò de immundo conceptu semine facere potest, immunda tu quoque, Plenitudo IESU, nostra communitatis fragilitatem & concede ut quae in proximo peccata videmus, ea non in scandalum sed in correctionem positò, nostrum vitamus. Aperi aures nostras, ut qui quasi tuba ex-

Adm. 1.

1. Tit. 4.

1. Tit. 4.

A. 2. alant

abiant vocem suam & annuntiant populo tuo scelera eorum
verbum vite predicantes, eos cum fructu audire possimus.
Da, ut quod ore docent, id nos vult cum ipsis, factis implere,
& quam vitam persequentes, venienti tibi in cordibus nostris
sermone, eam ad beatissimum gratia tua aduentum, viticos
obstructionibus amotis, amplam & immaculatam confer-
uare iudeamus.

INCARNATIO.

Sub lege veteri; sine lege mariti.

Magni illius mysterij, quo Christum extra natu-
re ordinem, ex purissimis Mariæ sanguinibus
susceptum credimus, symbolum quoddam fu-
it vellus illud Gedeonis, ore Cælesti rigatum.
Quemadmodum enim sine strepitu in lana vellus imber in-
funditur, ita saculo ignorantie Dñs IESVS ex Cælestibus
suis templis, immergevit in castissimum Virginis vici-
culum. Ipsam sarem virginem Mariam, rectè velletici posse
comparari scribit Ambrosius, quæ ita concepit Dñm, ut e-
oto hauriret corpore: de cuius fructu salutaria populis ve-
tustates rexuntur: de cuius molli sine agnus egressus
est, qui & ipse matris laticem, hoc est carnem gestans, mol-
li vellere cunctorum aperit vulnera peccatorum. Atque hæc
quidem ratione saluatore in veterum virginis delectationem
David testatur est, dicens:

Descendet sicut pluuia in vellus.

Isa. 60.

Quemadmodum Amygdalus, arborum omnium prima

A 3

Boret

Isa. 60.

*Ambr. ser-
mon. 11.
de Maria.
Domini.*

Isa. 71.

floret, & ut ubi cetera fructus adferat in radice etiam perforari solet, ita fides in nobis virtutum prima base, e nonq; ad Charitatem & reliquas virtutes disponere debet. Quotiam autem nostra fides in vera Dei cognitione, & in mysterio incarnationis Christi (rebus que mentē rationemq; humanam longe superant) esse posita videtur, ideo in radice cordis nostri etiam timoris & amoris Dei alius est perforanda, et duobus his provocati, affectamur. Illis que quando nobis obstitibus minus parent, tanto maius meritum, & finitius amplius credentibus nobis acquiritur. Quid enim à ratione communi magis differat, quam Deum hominem fieri, quid potius contra naturam ipsam magis contēditur credendum est, quam ut homo absq; vilo seminis adminiculo, in Virginis utero conciperetur? Mysterium hoc absconditum fuit à seculis & generationibus, absconditum à sapientibus & prudentibus huius seculi, qui cum veniente ingeniorum hanc occultis perspicere non possent, Deo venienti parere recusant: manifestum autem est Sanctis, & clarum est parvulis, quibus voluit Deus notas facere divinitus Sacramenti huius ut per fidem & Deum hominem factum viderit, & cum in utero Virginis absq; viri semine conceptum credant & agnoscant. Cum itaq; Fidei laeas, per quam ad Divinam rem, non considerationem contemplationemq; ingredi-mur, nobis Divino quodam munere, parafacta sit, hoc illius ita debemus uti beneficiis, ut quis intelligentie nostrae vim ac notionem sagere videatur, altiora nobis ne queramus; Sed timoris potius & amoris stimulis nobis admoveamus, quo semper augeatur & supererelat amygdalus hae Fides scilicet nostra; ut non solum corde credamus ad Iustitiam, sed ore quoq; confirmamus ad salutem. At quantum sine te Christo IESU, nihil facere possimus: quod omnes Apostoli, idem nunc nos ad pedes Mariæ huius tue provocati, supplices à te petimus: Adauge nobis fidem Deo: tenebras & caliginē mentis nostrae radice tua claritate discurrere infer lumen lan-tissimaeque fidei, in trabeculo cordis nostri tabernaculi

quo

quo illustrati mysteria nostrae salutis accuratius contempla-ri, & que ad salutem nobis necessaria sunt, ea sine ulla hesitatione credere valeamus.

NATIVITAS.

Nigras discuntis Umbras.

N Ato Christo IESU, pulchrē Basilis mortem in natura donnascentem humans diabolus praesentia discipulisse, exemplo solis, oris suo glaciē

discobuc-

*Henil. de
sem. Chri.
guarime.*

Calos. I.
Mans. XL

Romas. 10
Lar. 17.

*Ambro. de
Nat. Dom.
Serm. 14.*

diffoluenti, ascendit. Verus quippe sol Christus est, qui spicu suo vitalisq; mortuis, aeternis reparat, suscitatus iam defunctis: vel qui calce suo, purgat sordida, exurit fluida, decoquit vitiosa. Ipse, inquam, est qui in cunctis actibus nostris perspicit omnia opera nostra & non tam condemnat, etiam si quam emendat. Hic plane est sol iustus & sapiens, qui non sine discretione sicut illic sol mundi bonis ac malis similiter circumferat, sed quodam iudicio veritatis, sancto lucet, occidit peccatori. Hunc solem mundo appariturum praedixit Mala, etiam dicitur.

cap. 7.

*Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem
magnam: habitantibus in regione um-
brae mortis, lux orta est eis.*

cap. 7.

Christus IESVS verus iustitiae sol, postquam orbem illiusse veritatis Divini cultus, quae falsarum religionum superstitioe diu obruta iacuit, uniuersis hominibus reu-

nifesta

manifestata: in qua eum candorem lucis aeternae, imaginem videlicet Divinae bonitatis intuetamur, speculum sine macula merito potest appellari. Hoc itaq; speculum hanc veritatis cognitionem quandoquidem iam per fidem apprehendimus, praecipue nobis esse cura debet, ut ad frequentem illius inspectionem mentium nostrarum sedes abstergamus. Quorsum eadem speculum adhibetur, si is qui maculas in eo facies suae videt nullam de illis delandis cognitionem sublepit? Ad quid nobis manifestata veritas, ad quid Christus parvulus se natus, si cum illo calce non nascitur, si nos iidem parvuli & humiles non efficiunt? Danda nobis est opera, ut ex sermone nostro, qui propter nos durissimum peregrinationem hanc suscipit, omnium factorum nostrorum exempla petamus: & quam nobis vix regulam tradidit, ea omnia iudicia nostra metiamur. Hoc autem nos assequentes arbitramur, si quibus in rebus veritatis cognitio, ex Augustini tenentia, consistere videatur, in eas aeterni mentis nostrae diligenter intendamus: neq; ut prima nos ipsi cognoscamus, & quod esse debemus esse iudicemus: quod autem corrigendum est, corrigamus. Deinde ut cognoscamus & amemus creatorem nostrum: qui filium dedit in pretium redemptionis, spiritum sanctum in Praeceptum amoris, & deniq; servae hereditatem adoptionis. Quae omnia si in speculo hoc diligentius contemplati fuerimus fieri non poterit, quin ad vitiorum praecuriam exterminandam animum adiciamus: ad noscebitur manus operi bonae: & **COGNOSCENTES** ea quae nocent nostris, **AGNOSCENTES** quae Deo grati nobis autem cum primis erunt salutaria. Tu autem benignissime IESU praesidio tuo nos adiucos vellis, ut post agendam veritatis lucem ad nullas errorum tenebras prolabamur: quod tanto votis indevotionibus ab te postulamus, quanto pluribus exemplis didicimus, multis propter inobedientiam, contumaciam, vel inanem gloriam, veritatis intelligentiam esse subtraham. Et quoniam tu Deus ex homine nasci voluisti, ut postmodum homines o Deo nascerentur, effice, quales, ut

cap. 7.

*Manuale
cap. 26.*

B

tanti

tanti honoris gradum, quo vilem creaturam tuam decorasti, rectè possimus agnoscere: ut nihil quod illi adueretur, admittamus; sed paruulorum more, vitæ innocentiam & cædorem integritatis induamus.

CIRCUMCISIO

Legem lege resoluit.

Quandoquidem non solueret sed adimplere legem & prophetas Christus Dominus uenerat, carnis lux præputium octauo die circumcidi passus est ut ostenderet quemadmodum scribè præfiguratus, legem non abicere esse sed ab ipso quidè datam; in figuris autem usq; ad se durantem, ut in ipso & per ipsum que in lege deservit implerentur, atq; ita per eius sanguinem. Circumcisionis sanguis silletur. Umbra in lege percessit.

Tulio

Tulio igitur Sephora acutissimam peram & circumcidit præputium filij sui, resigisq; pedes eius & ait, Sponsus sanguinum tu mihi es, &c.

Eiusd. 4.

Circumcisio veteris legis, cuius quoq; Christus Dominus ut ei fasces imponeret, subicere dignatus est, aliam quandam circumcissionem designabat: quam non in manifesto in carne sed in abscondito in circumcissione cordis, in spiritu non in littera fundatam esse, vas electionis Paulus Apostolus testatur: qui licet ad omnia vitia, ex mentibus nodis procul exterminanda, referri potest, magis tamen proprie ad non rectos animi impetus & corporum libidines coercendas pertinere videtur; ut illi auctoritate dominica habere cupiditates & non minus corpore quam mente, purus Deo nos exhibere ministros doceatur. Et castitati quidem ea laus præcipue debetur; quòd hæc una uirtute, quam proximè ad Angelos homo accedat; cum uirginitatem seruare, non aliud sit quam Angelicam quodammodo vitam in teris ducere: exterium quo uirtus hæc pulchrior, eò maioribus temeritatum periculis est obiecta: ut liliam inter spinas non leuè possit appellari. Verò namq; liliam est Castitas, que præter cando

Eiusd. 2.

B 2

Eiusd.

Matth. 1.

Aduersu
Ebraeos.

rem & puritatem carnis, odorem saram fuitate condidit emittit, Deo quidem acceptissimum de se offerens holocaustum, homines autem ad innocentie amorem sui exemplo provocans. Porro ut equam liliam hoc maturitatem suam assequatur, ita variarum tentationum spinis pungitur, ut periculum non leue sit, ne si frangatur, & candorem & odorem simul auferat. Nec enim dormit antiquus ille pudicitie totius hostis Diabolus; qui vix omnes rationesq; vestigat: ut & creatoris amore ad continentiam, à puritate virginitatis ad voluptatis sordes homines traducat, cuius voti sui ut tanto facillius effectus esset, quædam quælibet qui volens evincere, necessum est, ut otia fugiat, & letanij, vigilijs, orationibus, ceterisq; corporis moderet. Dura sunt hæc, aspera, & spinis non dissimilia: sed spinæ hæc, ne liliam odoris tactu frangatur, prohibent, & illud ad eam maturitatis perfectionem deducunt. ut ex cunctis Diaboliceum tentationum aculeis, erigere & in omni genere virtutum proficere possit. Quod autem in symbolo hæc lilia sunt posita, tres virtutes ad rem præsentem accommodatas, & in ipsa Christi Circumcisione expressas, ob oculos ponunt. Innocentiam scilicet in Christi infantia, Continentiam in præputio abscisso. Patientiam autem in cicatrice relicta: quæ uno quodam propinquitatis vinculo continentur. Nam & Castitas Innocentia, & Innocentia Castitas, & vtrique optimo consonat patientia. Hæc itaq; sunt, quæ homines, celestibus illis ciuitibus similes efficiunt: ardua quidem illa, sed quæ magnam postmodum adferunt delectationem. **PER ARDUA** si transieris, **DEUS** ex laboribus tuis fructus ad te reddet: dabit enim sanitatem, & hic in terra, ex consolationibus istis quibus cadas membris, Deus sustentare conuenit, præcipue maximam: & tibi corpus sacris exurus, inter eos preculebiti sterneraberis: qui quoniam cum mulieribus non sunt coinquinati, virgines sunt, & agnum sequuntur quo-

cunq;

cunq; itur. Quoniam vero magnam virtutum nostrarum, quæ ex primi hominis peccato miseræ contraximus agnosimus imbecillitatem, te, qui illato virginis claustro, ex purissimo tuo matris utero natus es, **CHRISTE**. **JESU**, supplices oramus, ut immensas cogitationes, tuis sanctissimæ gratiæ cultro in cordibus nostris circumcideas, carnalis desiderij fontem, & quævis inuentus prauæ libidinis ex mensibus nostris fundens euellas: quod non minus corpori, quam mente casti, dignè tibi seruire & tandem inter eos connumerari possimus, qui vitæ bonæ angustias immaculato calle transgressi, facie ad faciem tuæ Maiestatis gloriam in cælis contemplantur.

APPARITIO.

Cōuertit hoc federe Gentes.

Matth. 2.
Ser. 4. de
Epiph. an.
Dumini.

T Res ab oriente Magi, ad Christum adorandum stella duce, perducti gentium ad Ecclesiam vocationem designabant. Vnde Angelinus de bellaturus, loquit, Chridus gladio spirituali per universum orbem regnum Diaboli, sed prima puer spolia Idololatrie dominationi detrahit, & ut ad adorandum Magus conuersus, a pbe illius superstitionis auerteret, & in hac terra nouum loquens per linguam loqueretur de caelo per stellam, ut & quis es, & quod propitius quos venissent non voce carnis sed virtute verbi, quod caro factum est demonstraret. Hoc autem per Matram predictam legitur.

Matth. 2.

sa. cap. 6.

*Inundatio Camelerum operiet te dromedarum
Madian & Epba. Omnes de saba venient
aurum & thus deferentes, & laudem Domino
annunciantes.*

Trilar.

T Rium Magorum exemplo, qui amara, thus, & Myrrham Christo precus nobiscularum, ad simile saluum exultari debemus, ut ipsi quoq; spiritualia Deo manera offeramus. Ac illi quidem auro Regem, thus Deum, myrra habeminas mortuorum, Christum Deum suum confessi, nos autem qui fideles iam facti, cum illis eandem fidei confessionem proferamus. Puritate in praesentia mentis cor coarctatum, & deuotionis affectum, Chridi, si eum nobis esse propitium volumus, summa cum alacritate deserere ac conseruare tenemur. Phiala itaq; aurea (cum nihil magis purum & solidum sit) tantus est huiusmodi, qui omni sorda admissione liberari cupiens, purus & integer esse desiderat: quam ad rem consequendam, cori auaritudine myrris perfusum, à victorum laudibus repurgatum & igne penitentiae diligenter examinatum habere debet, ut cum Sancto illo Rege & Propheta dicere possit; Probasti cor meum: igne me examinasti, & non est inuenta in me iniquitas. Ex hoc autem quasi, ignis effulgens, & thus ardens in igne, conseruetur suavissimus & Deo gratissimus pietatis & deuotionis odor: quo non solum hinc terrestri sed & caelesti illa domus replicetur, ut qui tale incensum Deo obtulerit, is cum Paulo merito possit in Deo gloriosi. Chridi bonus odor sumus Deo, in ipse qui salus fidei. Quo magis itaq; mentes & corda nostra peccatis concitata videmus, eo maiori studio praesidere debemus, ut spiritus adtribulari, cordis contriti & humiliati Deo sacrificium offeramus. **NON DESPICIES** ille manas hoc nostrum, quod loquidem illud à nobis vel maxime videret exigere: Neq; tamen impius Haereticorum nostris semperis carere ferendū est; qui cum cordis sanctorum contriti sacrificium Deo offeri debere clamant, extrinsecum illud & sacrosanctum corporis & sanguinis Chridi, quoniam nos Missam vocamus, sacrificium prolixo abrogarunt: quo sublaro quantum illis de illo quoq; altero, de quo tanto perē gloriatur relictum sit, nullus est qui nos videat. Haereticum mentis quaedam facti elabo. An autem tibi potest esse humillitas, ubi superbia & inflatus car-

Psalm. 12.

1. Corin. 1.

115

mi lenius principatum obtulerim & contritio cordis, ibi locum habet: ubi exultat humilitas. Cordis itaq; contriti & humiliati, verum sacrificium non habent. Hæretici, qui quoniam spiritus quodam turbine versari videntur, ea quæ re distinguuntur, vt sui erroris adstruant temeritatem, ex ea quadam confusione inuoluunt, nec sacrificium à sacrificio, nec cultum exteriozem ab interiori discentes. Nos verò Catholicæ fidei veritatem edocti, quemadmodum in circuitum illud sacrificium (quo ineffabili quodam modo meritum passionis & mortis Christi, ad peccatorum nostrorum expurgationem, interponitur) per Sacerdotum manus in Ecclesia quotidie Deo offerri libenter confitemur; ita vt illius quoq; virtute & efficacia, contriti & humiliati cordis holocaustum tibi possimus offerre, tuum, Chelie, auxilium supplices iuocamus: Ex nobis enim nil præter peccatum habemus: si quid boni facturus; à te id omne prosumus. Da igitur dulcissime Ite 57, peior illud nobis, quod à nobis tibi dari præcepit. Da quod iubes, & inbe quod vis. Gratiam tuâ nobis infunde, vt de puritate mentis seruanda seriâ tandem aliquando cogitationem suscipiamus, suscipientes autem, igitur penitentia, vera videlicet contritione, integra Confessione, & debita satisfactione corda nostra adiuuamus & purgemus: quò eam mortificati, spiritu verò viuificati, digne tibi sacrificium laudis & gratiarum actionis offerre mereamur.

FVGA

FVGA.

Mihi peruisa tellus.

Herodes ille impius, diuturnam sibi dominationem comparare volens, eius ad inferendam Christo Dño rectus nato Imperatorum Regi necem, nefario quodam favore incitatus, Ioseph cum puero & matre eius in Ægyptum fugere iussus est, quæ res mirabilem rerum commutationem portendebat fore, vt ab Israelitico populo propter ipsius Ingratitudinem, Regnum Dei ad gentes sôlis deditas, quales fuerunt Ægyptij transferretur: vt illud Osæe impletum iam videamus, Miserebor non dilectæ: & di- cum non populo meo, populus meus estis, ipse dicit Deus

Matth. 2.

Osæ 1.

C

mens

mens es tu. De hac autem securitatis nostri fuga apud eundem quoque Prophetam scriptum legitimus;

Ex Aegypto vocavi filium meum.

EA est apum natura ut modicum etiam fumi ardorem ferre non possit: quem si percellerint, auolant illic, & fuga sibi consulunt. Hanc apum solertiam omnes illi debent imitari, qui mellis instar dulces peccatis & sanctimonie fructus producere studet. Fugienda sunt illis vel minime peccatorum occasiones vitanda prauorum familiaritas & consuetudo: omnes peccata seculi voluptates & illecebre peccatis relinquenda: quæ quasi turpiter sunt & breuis durant, tanquam mellis sumo possunt assimilari, qui & impurus est, & facile perit. Quoniam autem præter gentium superbia fatorem quandam necessitatem, qua omnia contemneret & quam nullus effugere posset, induxerat; nos qui per Dei gratiam, veritatem religionis sumus affecti, & liberam nos vel bene vel male agendi habere potestatem possumus; non ad aliud nos, ceu fato quodam & vitia necessitate, magis ad illi perisuram habere debemus, quam ut vitiorum turpia

diem

dinem, si salui esse velimus, necessarium nos fugere debere existimemus. Quamobrem quocumque nos vel vitia nostra consuetudo, vel Diabolice tentationes ad peccandum inducant, **FATIS** nos **PREMI**, extrema videlicet necessitate confisi, ut nos arbitremur, ut peccato peccatis renouantes: apum more ad certamen illius sumi odorem fugiamus & Herodiam illam, maligni videlicet spiritus, qui nos ad perdendum querit, persecutionem declinantes, Christo Dño nos adhaeremus, & in Aegypti commigramus. Aegyptus angustia interpretatur. Angulum igitur irei debemus ingredi, si cum Christo vultis cupimus: ut à superbia ad humilitatem, à luxu ad continentiam, ab epulis ad ieiunia transeamus. Ita enim futurum est, ut Herodes moriatur, Sathanas scilicet contumelias & persecutio illius amplius in nos ferire non possit. Tu vero mitissime IESU nobis eam mentem inspira, ut seculi vanitatibus postpositis, per viam mandatorum tuorum ad veram spiritus tranquillitatem peruenire festinemus. Effice ut fontem in basi peccati fontem, quoties oculos mentis nostræ voluerit inflectere, peius & aque ducimus, tibi autem qui lumina es dulcedo, corpore casto & mente humili semper adherentes, ad excedentillam Hierusalem, quæ tu iam processisti,

redire properemus.

C • INFAN.

INFANTICIDIUM.

Flos succisus aratro.

QUOD inanis ille tyrannus possesquam Deum RESVM lucem hanc aspexisse cognovit, cum indignissime ipsi petrare consulerit, & omnes pueros qui erant in Bethleem in omnibus sinibus eius à bimatu & infra, crudeliter occidendos curaverit, easam non aliam adfert Augustinus, quã ut in parvulis offenderetur, non alios fuisse pro Christo omnino mortuos, quã innocentes, quã humiles. Nam ex quibus lex tota pendet & Propheta etiam illum, præceptorum numerum, significavit bimatus illorum. Occiduntur pro Christo parvuli, Pro iustitia occidit innocentia: vide quã pulchrè ista secum conveniant. Eadem autem hanc infantium, prædixit ante seculum.

Vox

Vox in excelsis audita est lamentationis, lactus, & fletus Rachel plorantis filios suos, & nolentis consolari super eis, quia non sunt.

Jerem. 31.

A B ipso statim Christi servatoreis innocubulis, legè Christianorũ non aliud quã crucem seu martyrium quoddam esse, in crudeli illa purorum ab Herode occisionum nocte, aperte videtur omnibus demonstratum. Quam etenim illis mortem, tantum ille tyrannus, per scelus, intulit, eidem & alij quorũ multi, qui Christum constanter & libere confiteri non dubitavit, succedenti sibi temporum fete, ad hominibus reverentia, & impia Gentilium superstitione imbutis, affecti sunt: ut nihil magis proprium Christianorum fuerit, quã pro CHRISTO JESU, probra, maledicta, convicia, vituperationes, ac mortè ad extremum ipsam pati. Quoniam verò per suam primam deinde verò per martyriũ quocumque locum sanguinem, Christus Deus (admirabili quodã vincendi modo, potentia gentiam debellata) universum iam terrarum orbem, veluti quoddam hereditatem suam adjit:

exultance

Matth. 2.

Aug. ser. 4.
de Epist.Aug. de
noc. ser. 2.
Euseb. H.
Euseb. H.
de Epist.

castrinare non debeamus, sed occasio persecutionis desit. Martyrij meritum nobis etiam tributum esse. Habet & pax nostra martyrij sumum, inquit Gregorius; nam sine seruo & sanguine martyres esse possumus, si patientiam veraciter custodiamus. Huius itaq; virtutis, quæ nos absq; singulis effusione martyrij participes reddidit & patientia vocatur, solum est inquam fructu superimpositum: ex quo niturum quid nobis deinceps expectandum sit. vi grauius in iustis nobis impositas, voluntaria oblivione contriuerimus, documentum capere possumus. Quenamodum enim diligens agricola per iugum, bonum et utilibus impositum, terram ad exaperendum semen plurimo labore molliit, & quous in eam modo perferre pro nihilo ducit, dum modo heres diuinaeque laborum fructum tandem aliquando percipere possit: ita nos quoq; dum spiritualem animis nostris culturam adhibemus, tolerare plurima debemus, si incunctissimum celestis gaudij fructus metere desideramus. Volentes propria resistentia, iniuriis æquo animo pati, vindiçæ cupiditate non inflammasi. Malum pro malo non reddere, grata & difficilia esse quæ nos vident, sed quæ difficilia pati, hæc quæ gratia secunda postmodum solent euenire, & exitus eorum tanto dulcor, quanto initium acerbitatis videbatur. Per Patientiam vi curamq; ad propositum nobis certa reseruantur Paulus impellentes in antheum fidelis & consummationem IESVM, qui propositum sibi gaudij, sustinuit crucem, confusione contempta, succineamus & nos quæq; dura, propositum nobis celestis gaudij: & quoniam **G A U D E T P A T I E N T I A D V R I T** hinc iugo eruiet: nostras vtro subijctamus, ut videlicet quæ pro peccatis à Deo flagella nobis indignantur, ea patienter toleremus: quas aduersarius nosse: Diabolus cæritates nobis suggeritoras fieri & excelso quodam animo respiciamus postremo: quæ à proximo nobis haberi damna, & conuicta inrogantur, eas in charitate absq; velle: vnde cogitatione: surriter & moderate superportemus. His enim tribus modis nostra solet exerceri pati-

entia: quæ tibi probata diligenter fuerit, iuis præmijs nunquã frustrari potest, & post constantem tolerantiam labores, iuctus suauissimos, è Diuina benignitate promanantes, tam in hoc quam in futuro saeculo percipiet.

Domine IESU Christe qui suavis & verus es, patiens & in misericordia dispositus omnia, mentes nostras ad ea quæ eundem propter peccata nostra nobis euenerint aduersa, placide toleranda, gratia tua coadiuora ne vel propter impatientiam vitium, maiestatem tuam, dum nos corripis, obumbramus, vel Diabolo tentanti succumbamus, vel proximo nos persequenti, mala vicissim reddamus: sed potius quod iugum portamus, effice, ut id amentis, quod toleramus, tribue ne id odio prosequamur. Da patientissime **IESU** ut paruulorum more, in humilitate & simplicitate cordis ambulantes, pro sanctissimi nominis tui gloria, & Ecclesie sanctæ Catholice, quã tibi sponsam elegisti, augmento, nulla pericula, quoties opus fuerit, adire timeamus, nullis inijs & terroribus, nullis Hæreticorum persecutionum procellis, à sanctissimæ Fidei tue aperta confessione dimoueamus: quo per vitæ istius decursum, inter eos connumerari possimus, qui te verũ & otia patientie exemplar sequuti, fortiter extrema quæq; pro te

perculerunt, & tecum nunc immortalitatis

honore velle, gloria perfruuntur sempiterna.

DOCTRINA.

Hoc rigante Verebo.

Christus Iesus perennis sapientiae fons, à quo totius doctrinae prudentiaque, sicut deducuntur, duodecim annos natus in templo in medio doctorum sedit, hoc factum volens innuere, omnium salutis aeternae viam alicui posse tradere, nisi Christi ipsius prudentia regatur: deinde verò nullibi Christum etiam veram doctrinam posse reperiri, qualem in templo, Ecclesia scilicet Catholica, qualem in medio sancto- rum Doctorum, quos virtus & gratia Dei mirifice excolit, ut haerent sicut luminaria quaedam in mundo verbum vitae concincentes. Currant igitur quocumque volunt Haeretici, nisi ad unanimitatem Sanctorum Patrum consensus, nisi ad Ecclesiam, à qua se nefario praeciderunt, redierint; non est quod se Christum laudentes sperent: cum in sola Ecclesia, vera illa sapientia reperiat, de qua scriptum legimus.

Fons

Fons sapientiae verbum Dei in excelsis, & ingressus illius mandata aeterna.

Oleaster arbor est inculta, sterilis, & amara, eius tamen ramus si in Oleam inferretur fuerit, sterilitate naturae depolita, ubi alius exereverit, fructus profert suavissimos. Eius igitur Symbolum, virentem & efflucentem Conuersationis Sanctae mentis et oculos ponit. Per Oleam: iam enim aeterna prauis actibus contrahentes potest intelligi, quae dum blandis praesentium voluptatibus delinunt & corrumpunt, agrelli quaedam negli gentia, ad studia virtutum, & pietatis ac existimationis bonae fructus producentes reddunt inuisibiles. Haec igitur ubi in oleam inserta fuerit: ubi in virtutis bonorum consuetudinem se penitus immerferit, fieri non potest quin & ipsa pinguedine virtutum omnium repleatur, & alijs quoque, vtilitatis fructum praebet amplissimum. **SVC-COS OBLETA FRI-GORES**, vepote amarus, quos dom in quouis genere scelerum voluenter; imbibere, mirabitur in Oleam fructus dulcissimos adferentem, ut illud Prophetae merito posse usurpare; Ego autem sicut Ollus fructifera in Domino Dei. Cum quibus verò familiaritatem & consuetudi-

D

nem

Psalm. 137.

1. 3. 1. 1. 1.

Lar. 2.

Epist. 2. 1.

non imago esse velle, exemplo suo Christus docuit, cum iuncto duoderim natus, Hierosolymis materis in templo in medio Doctoꝝum sedes audiret & terre rogaret eam: cum ipsi vtiq; qui quanto magis Ecclesiam malignantium obducunt, & cum impie sedere cogunt, tanto maiore studio, ad virtutum & pietatis amorem concitantur. In templo Dei, in vna Ecclesia, Catholica & Apostolica Ecclesia materis in lege Dei dicere nocte meditantur: exemplo hanc sunt omnibus ad bonitatem adhortentur, & turpitudine abhorrent: quos innocētia vite, merum luminis, membris optime conscientia, sermone castus & castus, & ut beatus complectar omnia, Timor Dei nobis pax ceteris commendat. Vos audire, interrogare, ac imitari debemus, si salubribus Sancti Regis illius monitis preceptisq; ductimur. Cum Sancto, inquit ille: Sanctus eris, & cum deo innocens, innocens eris, in medio eorum Christus invenitur: Huc ergo properemus. Dominum IESVM, quem anima nostraper terrēas volapratē, cordis incoſtāntiam, negligentiam bonarum actionum, incommiſſionem sepe penam solent amittere, horam in medio quarimus. Vos nobis foras & rivendi duces eligamus, qui in omni vita sua laudabiles sint, quorum familiaritate ad pietatem, se moveat ad humilitatem semper excitentur. Quam cura providentisq; ut quod nos facere vult Petrus Apostolorum Princeps, quasi filij obedientia, non configurari precibus ignorantia nostra delictis, secundum eum qui vocavit nos, Sanctum, & ipsi in omni conversatione nostra sanctissimus, quoniam si primum est, sancti eritis quoniam ego sanctus sum. Quod Romanis olim scripsit Doctor Gratianus Paulus, cum Cleaver elegit, miseris es, & locius radice & pinguedinis factus es, hoc nobis quoq; scriptum exiguū debemus, quoniam si turpitudine ad humilitatem, a vitio ad virtutes, oportet quoniam familiaritate traducimus. Atq; tunc nobis elaborandum est, ut in Sancta conversatione in omni vtiq; perseverantes, bonis spiritualibus, que pinguedine gratie glorięque corpus & animam dimat, repleti fundamur. In omni

1. 1. 1.

Q

Tu

Tu sarem Domine, qui pedes veloces ab eurrentium in malum ostendit, eos autem qui mundi & recte procedunt statim extigas, respice communis nature vestras imbecillitatem, que cum in malis assidue offendat, a Sancta & pie conversationis tramite, sepius aberrare conſonit. Hanc igitur nobis mentem, benignissime Deus inspira, ut ne delectemur in semitis impietum, nec placeat nobis malorum via, sed que iustorum tenita, quod lux splendens procedit & vitæ in vtiq; ad perfectam diem per tam potius incedamus: ut redam a nobis, propter peccata nostra recedis, cum Maria virginis matre dilectos quarimus & invenimus: invenitur autem, in mediis voluptatibus abiectione de quiete, oratione assidue, anſu verbi Dei, & completa satisfactione, & spiritualium iugi contemplatione perpetuo retineamus: quod sic, ex cœdro in Oleam mutari, a vitio ad virtutes converti, seque adipe & pinguedine replantur anima nostræ, ut labijs exultationis os nostrum te perpetuo valeat laudare.

Fruar. 6.
Lar. 2.

Fruar. 4.

Epist. 2. 1.

1. 1. 1. 1. 1.

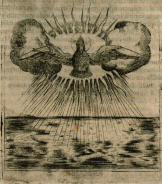
1. 1. 1. 1. 1.

1. 1. 1.

D 1

Epist. 1. 1.

BAPTISMVS

Sic nascimur astra.

Postquam Christus à Ioanne in Jordaniæ alveo baptizatus est; novo quodam sanctificationis genere, in salutem credentium, aquam sui se locum scribit Augustinus. Ex quo inquit Saluator in aqua se meris, ex eo ornatum gurgitis

March. 1.
88 D. 491.
Cbr. ser. 1

AMMONT

A. C.

TRADE

tractus, cunctorumq; fontium tenas mysterio baptismatis consecravit; & quisquis ibi in nomine Dñi baptizatus, non tam illam aquam mundi diluit, quam Christi vada purificat. Saluator itaq; adeo voluit baptizari, non ut sibi utilitatem acquireret, sed ut nobis fuerit mandaret. Nec temere baptizatus Christo, caelos apertos fuisse Thomas memorat; sed ut ostenderetur, de eadem virtute caelesti baptismum consecrari: per fides baptismi caelestia, que omnem sensum excedunt, in ipsi baptismatis viam ad eorum patere; & hoc ipsum, quod post baptismum caelum aperitur credentibus, ex orationis virtute proficisci. Baptismi virtutem David Rex & Propheta in Iyria prouiderat, loquens.

1. part. 2.
19. c. 0.

*Rex Domini super aquas, Deus Maiestas
 sui, et omnia. Dñs super aquas multas.*

19. c. 18.

In Christo Dño qui se baptizari à Ioanne voluit, infigit nobis Humilitatis exemplum proponitur, ut ac eos con-

TRADE

D. J.

TRADE

temore velimus, quibus esse superiores videmur. Baptizari venit Christus ad Ioannem: magis id fuit humilitatis, Baptizare Christus Ioannes renuit, magis modeste fuit argumentum: ad quam tamen obedientiam cum accessisset, Diuina voluntati Ioannes assensum prebuit. Ex Ioanne igitur modestiam cum obedientia, ex Salvatore autem nostro humilitatem discimus: cuius id vel maxime, propeitum est, et se ipsa ceteros ludet meliores: quod cum alibi non in Ecclesia Dei ministris non renere iudicandi vel condemnandi præbere debemus, ut si eos ab honestate deuote uiderimus non propterea statim, quæ nobis per illos administrantur, Sacramentorum usum intermittamus: præcipue cum ad multo se inferiores, et ab eo baptizaretur, Christus descendere dignatus sit. Eius igitur exemplum sequuti humilitatem amplectamur omnes, quæ talis est, et superioribus obediatur: qualibus non se præferat, inferioribus, quod summa demum perfectionis est, se submittat. Hæc qui possidet, sacrificium quoddam in manibus habere videtur, quo Deum peccatis infernum placare possit. Contra inflatos autem spiritus, & mundane uanitatis saltus egregie munus est. Redde igitur humilibus pisciculo, qui sic beneis uocatur postquam affluat, et uis in exiguo corpore tanta uirtus elucet, ut nauem remis & uelis incitatum, posteaquam illi adhaerit à cursu prohibere, ac remoueri (uide & Remora Latinis dicitur) nullo negotio possit. Et X HPM L L I & nullius sero momenti pisciculo tam POTENS & administrationis plena uirtus promanet, ut eam ualida uentorum uis & maris ætus infringere nequaquam possit. Tali est reuera Humilitas, quæ qui prædicit sunt, mundo quidem abiecti & uiles uidentur, at si quis mentis oculis eorum actiones diligentius fuerit inspectus, uidebit eos contra tumidos superborum spiritus, mundi, uanitates, ea fortitudine & constantia dimicare, ut omnes ad hostis maligni conatus, quibus in hoc mundo manigantes, ad peccandi illecebras impellere surgit, uiriliter retundant. Insigis est hæc humilitatis laus, quod in uocet-

ptu honorem, in infirmitate maximam sibi potentiam com-
parat. Si potens igitur esse uis: si Diabolo terribilis: si uolu-
ptatum dominor esse desideras, humilitatem quæ uirtutum
fundamentum est amplectere: atq; ita **ET X HPM L I POTENS**
efficere. Humiliare & apprehendisti, inquit Bernardus, App-
rehendes disciplinam. Non solum legem Euangelicam (quæ
dogmæ lumen intelligencie, ut ait Gregorius, Humili-
tas aperit, superbia abscondit) cognosces, sed ea cognita, quæ
ipsa præcipit adimplere curabis. Apprehendes uitam æternam
in qua uocatus es. Iam enim quædam est Humilitas, per
quam credentibus ad uirtutes Christiano homine dignas, at-
que ita demum ad uitam æternam pacem ingressus. Absq; hæc
qui uirtutes congregat, hunc in ventum pulsarem portare
scribit Gregorius. Quo magis nobis est contendendum, ut ad
eius uirtutis amorem inflammemur, siue quæ quæ agimus et-
iam si laudabilia sunt, Deo placere non possunt.

Nunc igitur te & clementissime **DEVS** qui superbis re-
sistis humilibus autem das gratiam, supplices precamur: ut
quam nobis humilitatis uiam uinigenam filius tuus, **DIUS**
nober in omnibus suis actionibus, ostendit, eam curare se-
linemus. Da ut sub potenti manu tua humilitemur, ceteris
nos uiliores iudicemus, frequenter peccatorum admisso: cum
remediatione ad humilitatis amorem, & præteritorum actum
maiorum detestationem inducamur. Si quid autem bo-
ni fecerimus, concede, ut per uiam humilitatem in nobis id
ingrui conferuimus, superborum & elationis spiritum fugia-
mus: quo non alta sapientes, sed humilibus consentientes,
ubi potestatis uita peregrinatione completa ad terribile ex-
tremi iudicii tribunal consistit fuerimus,

exaltari non sanctis & electis

tuis metamur.

AQUA IN VINUM MUTATIO.

Hic fontes Deus ipse nouos.

Illam mirabilem, quam Christus in Cana Galilee fecit, aquæ in vinum mutationem, suis non caruisse mysterijs Eusebii Emisani testimonio confirmatur. Operante, inquit, Christo in Cana Galilee vinum fit, id est, recedit lex; gratia succedit, umbra remouetur, veritas representatur: carnalia spiritalibus comparantur, in nouum testamentum observatio vetula transferuntur, sicut beatus Apollonius dicit, vetera transferunt, & ecce facta sunt noua; & sicut aqua illa que in hydrijs continentur, nihil mutant, ex eo quod erant, & tunc incipiunt esse quod non erant, ita lex non perit per Aduentum Christi manifesta, sed proficit. Augustinus verò per aquam in vinum mutatam liberos Propheticos intelligit, in quibus si Christus non intelligatur aquæ insipide similes videri

possunt

Ioan. 2.
Iuon. 2. 6
Euseb.

8. Cor. 5.

In Ioan.
Tract. 9

possunt. si autem Christus in illis intelligatur, non solum sapit quod legis, sed etiam iurabit, mutans mentem à corpore, ut peccata obliuiscens, in ea que ante sunt extuderit. Hieronymus quoque, cum de sex hydrijs, in quibus aquæ in vinum mutatae sunt mentionem fecisset, scribit quocumque Iudæicos latentes veriti in vinum quod lætificat cor hominis, & Christi euore fit dulcius. Umbra mutationis huius in lege processit.

Feceruntq; Moyses & Aaron, sicut praeceperat Dominus, & eleuans virgam percussit aquam fluminis, coram Pharaone & servis eius, quæ versa est in sanguinem.

Quemadmodum hedera, cum per se stare non possit, adhaeret arbori, & quocumque rami illius potenduntur, ipsa quoque, creticit suamque viriditatem diffundunt & fidelis anima, quæ exultatione innocentiae caret, ut quæ virtutum ornamentis herere desiderat, arbori Christo radicem in terra viuendum habenti, coniungere se debet, ut tali **ROBORE PVLTA VIRESCAT.** Christi scilicet vestigijs semper insistentis in omni opere bono fructificet, creticit in scientia Dei

E

& quæ

In 22. reg.
cap. 40.

Exodi 7.

In gradibus
apostata.

& quam maxime fieri potest, aliocibus perfectionis gradibus ad summam virtutum amplitudinem pervenire cogitanda. Verissimum enim illud esse constat, quod à Bernardo scriptum legitur. Nemo perfectus, nisi qui perfectioe esse non appetit: & eo perfectiorem quisq; se probat, quod ad maiorem tendit perfectionem. Omnem igitur operam nostram in id studium conferre debemus, ut quam nobis servator noster ordine pieq; vivendi regulam tradidit, ad eam actione omnes oculos dirigamus; & quantum nos à perfectione abesse intelligimus, tantum semper ad perficiendum contentione adiciamus. Hic enim scopus nobis in omni vita propositus esse debet, ut Christum qui bonitatis totius origo & fons est, diligamus, diligere autem non poterimus, nisi vitam mandatorum Dei, quam nobis ille tritam reliquit, sequamur, vitam prave consuetudinis, exercitatione sancta abdergentes & de virtutum in virtutum, more crescentis, hederæ, progredientes. Quod Christum in Cana Galilee fecisse scimus, ut aquæ naturam in vinum commutaret, idem et de nobis quoque fiat, omni diligentia providere debemus. Ita aqua in vinum mutari non potest, nisi à voluptatibus ad spiritualem vitam in astramus oportet, si ad caritates illas nuptias aspirare volumus. Quid enim aliud voluptas est, nisi aqua illa fluctuans, in qua vestigium navis transiens non est invenire, quæ cito transit, & ad sempiternum inveniunt, mollior animas deducit? Quid porro vita spiritualis nisi vinum illud, quod sanctificat cor hominis; quod oleo miltum vulnera peccatorum sanat, & animam dulcedine amoris inebriat? In melius semper proficiendum est. Fugiendum sitgas illud aquæ extinguentis ignem, cupiditas rerum temporalium quæ ardorem spiritus suffocant à cordibus peccati extirpanda. Vita autem compositionis natura ita retinenda, ut ferax devotio, valar dilectionis, sine quo extera virtutes neq; aliæ neq; crescere possunt, perpetuo in nobis augeatur, & inlar hederæ in altum supereminet crescat. Neq; eam sufficit primo tantum bonum ponere à principio videlicet conversationis tantum

piamq;

piamq; vitam docere, & tandem in caritativam perlabi, ut cum ipsa qui exierit, carit ad extremum contematur. Curandum est maxime ut de nobis quod; dixi possit, firmali bonorum virtutum sit; adhuc, perseveranti sit; in hoc. Conversatio tua ad eam hanc perfectionem devenit ad quem vinum dicitur, & vinum soler plerumq; devenire. Hanc igitur in omni possessione nostra acquiritur perfectionem, ut in templum Dei vinum spiritu creliamus. Anticipamus illam & exaltat nos. Glorificabimur ab ea cum ram fuerimq; amplectam. Debit capiti nostro argumenta gratiarum, & coram in litta proteget nos.

Tu autem Dñe, qui omnia in abscondito vides, Intellecis anime mee frigiditatem aspice: quam ad te amandam & colendum signis & raris sit inuere. Aqua Ægyptijs similis factus videor, quibus deo qui mysticus agnus prohibebatur. Denotio & credis compositionis adeo friget in me ut te agnum immaculatum attingere nequaquam possit. Quid ergo? Aquam hanc frigidam & igneam meam, in vinum amoris & charitatis tue, plissime I E S U, converte. Fac ut dulcedine tue suavitate inebriatus, totus flagrem. Intercedat mater tua, advocata mea, pro me misero apud te ceteris misericordiarum fontem, ut quia tibi parat omnia, dia, ut vita peccati, in vitam gratiarum, in charitatem, desideria mea prave in vinum tui amoris transleant. Vasa arida cordis mei, aqua lacrymarum inoptent tute, quibus semper peccata mea delere, & quia ad purificationem anime mee nocte hederæ tu possim. Hanc tu in vinum celestium consolationum, & gaudium spirituum C H R I S T E, J E S U, postmodum convertere, ut mihi mentem inspira, ut ad vitam fugienda, virtutes amplectendas, semper in melius proficiens caudebam. Quo dulcedine tui amoris degustata, eos qui à te vel per peccata vel per errorem te obsecra obsecrant ad te amandam adhaerant cum Propheta dicente valeam, Guda.

& videre, quoniam suavis est Dominus, beatus vir qui sperat in eo.

E 4 Tenthio

Gal. 2.

Prover. 4.

Exod. 1. 2.

Cap. 1.

Psal. 100.
Lec. 10.
Cant. 1.

Psal. 73.

Psal. 33.

TENTATIO.

Exallo certamine victor.

Quod à capitali torius humani generis hoste, Christo
 Dñs noster tentari te passus est, ut cetera omnia, sic hęc
 quodq; eruditio nos causa fecit, rationem nobis vulnus offe-
 dere, qua Diabolice tentationis procellas deuitare possim9.
 Et ille quidem, ut scribit Augustinus, tentatus est; sed non
 periclitatus, ut doceret te periclitatorem in certatione, tenta-
 toni respondere, & post tentationem non ire, sed de periculo
 tentationis exire. Quoniam autem omne quod est in mundo
 concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorum, & sa-

perbi-

Matth. 4.

De Beati.
 Traict. 3. f.

1. Ioh. 2.

perbia vitæ; per ista tria tentatus est Dñs à Diabolo, ut dō
 tentantis audaciam frangis, effrenatę cupiditatę, contumeliositatem,
 oculorum desiderijs, moderationem; superbia verò ha-
 militatem nos opponere debere, exemplo suo doceret. Om-
 nes itaq; machinas & dolos aduersarij, saluatos nosse ita su-
 perauis, ut de ipso verè illud dictum sit.

Super aspidem & basiliscum ambulabis; & conculcabis leonem & draconem. Psal. 90.

In omni vita nostra maxime habet curam in eo ponere de-
 bebamus, ut ad dimicandum aduersus modicę rebores tenta-
 tionum harum, contra spiritualia nequitię, parati semper &
 instructi simus. Profertus enim nosse, ut ait Augustinus, per-
 tentationem nostram firmiter sibi quisquam innoceat, nisi
 tentatus, nec potest coronari nisi vicerit, nec potest vincere
 nisi egeruerit; nec potest certare, nisi inimicum & tentatio-
 nes habuerit. Gratę cum peccatis inimicum & aduersarium
 habemus Diabolum, cum quo tanto difficilior & periculosi-
 or pugna committitur, quanto magis oculum nostrorum

psal. 7.
 is 7. 60.

E 3

ethagis

Psal. 10.
Psal. 81.
Tros. 1.

effugit obitum, sagittae ille in obscuro redios corde: factae in oculis immaculatum: tradit acum fustis: & porri queridibet quasi signum ad sagittam, ut ex oculo & in idip. vel a conspicienda ignis, vel concupiscentia oculorum, vel superbia vitae homines vultus: et tunc nequitia sua libidinosus in iplo quoq; feruatore nostro expleat minima veritatis est, cum ad remandum illum incredibili audacia se aruallat. A quo quodam se tentat feruatore permittit: capiti nostri factum id iuste persuasione nobis sit, ut qui longitudo Christi Domini perfectione nos abesse scimus, hoc pluribus tentationum periculis nos obiectos intelligamus; & ad resistendum impio Satanae persuasionibus nos preparamus. Ac suggerere quidem ille nobis, ut ab officio recedamus, potest; operari nos non potest. Non impellit, non tangit, illud tantum dicit. Mirre te deorsum. Quasiobrem qui Diaboli dictis se praebet audientem, ipse se quodammodo deponit, & mentem ex iustis sede statum; dicensque deorsum in videram locum mittit. Quocirca igitur nequam spiritus nos a dicitur; vela, in quibus iusta mortis parat, conicere in nos voluit, optimum imperatorem illum solusum latitatis clypeum qui in manu nostra est, ex aduerso eleuamus: Omnis sermo Dei ignitus, clypeus est sperantibus in se. Clypeus igitur iste, sermo minimum Dei ignitus, Lex est Evangelica: in qua dicitur ista loquitur nobis: Deus in filio: qui cum imperet iusta prohibeatq; contra se, scutum inextinguibile: equitatis vestro vocari potest. Hoc scuto ut contra Diabolics machinationes recerim, Dominus IESVS nobis audivit fuit, qui non dissimilibus armis e veteri lege. depedemptis, inimicum se tentantem persequitur. Diligenter nobis ante oculos legem mandataq; Divina sunt temperis ponere debemus, quoties ad committendum aliquid factus aduersarius nos incitat, quod charitati Dei vel proximi, in qua lex & Propheta pendunt, sit contrarium. Consideremus quoque & quam gratis Christus Dominus nos a peccati iugo liberaret, percipit sit. Turpe & indignum esse ducamus, cum non a

Isa. 5.
Prove 26.
Iudic 1.
Sep. 1-

more percipitq; illius non parere, qui solo nostri generis amore impulsus, acerbam crucis mortem oppeteret non dubitavit: et vero per peccatum se tradere, qui non alia re magis delectatur, quam sempiterno hominum interitu. Hunc cum verbis carnalium voluptatum ille cubis fugiamus, illum autem qui salutaris exitus auctor est; autemque precepta quilibet feruimus. Abscondamus in cordibus nostris dulcissima ipsius eloquia ut non peccemus ei. In lege eius dilectio nocte meditemur. IESVS enim istius MEMENTO T V T V S erit quilibet. In ea quid fieri debeat, quid non, tanquam in communi vitz speculo inuenitur: quibus bene considerari, penus reliquere, optima quaeque sequi studeat. Est autem potens aduersum se inimicus, non est tamen is, qui Divino auxilio accedente, desperari a nobis non possit. Viriliter agere, & in ipsi eius persuasionibus resistere, iudicamus super Deum curam nostram, et quod propter communis naturae fragilitatem nobis deest, supplicat ipse. Enimvero ipse nos, non dabit in eternum fluctuationem iusto. Proferamus & aliaq; feruitatis nostrae scutum orationem, & per incensum corda coniet & humiliat, deprecatio. venante faciem Domini allegemus. Imponet Dominus finem necessitati, odesdet quoniam eius famuli sumus, quos non pariter tentat super id quod possunt, quin etiam faciet cum ratione praesentium, ut possint sustinere. In eo explemur a tentatione, & in Deo nostro transgredimur hunc murum, quo nos a charitate Dei separare nosse hostis voluit.

Ergo si Deus nosse qui conterit bella ab hostio, & Dominus est neminem tibi vide quod non est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem, sed aduersus principes & potestates tenebrarum, inbecillitatem quoque, nosse iam vide, quam esse ipsimet consideramus, non possumus non timere, ne aduersarius nosse Diabolus, qui tanquam leo rugiens circumquiritur quem deuorare, imparatus nos opprimat. Viribus igitur nobis non fidemus. In te spes omnia nostras posuit habemus. Vno te si praesens nobis aduersari, victimam, si nos de

Psal. 112
Psal. 113
Psal. 114
Psal. 115
Psal. 116
Psal. 117
1. Cor 10.
Psal. 117.

Iudic 9.
Ephes. 2.

seruetis, heu miser! ab hoste superamus. Quod ergo nos vul-
genitus filius transiens noster Iesus Christus facere docuit,
ensequimur. A te supplices petimus, ne nos pessime
Dñe inducas tentationem. Neq; verid ut non temerum
omamus (nam vt Tobias qua acceptus erat tibi, necesse fuit vt
tentatio probaret illam) sed vt ne in ipsam tentationem in-
terimus, ne ab illa absterbamur, ne illi succumbamus, hoc est
quod vt ne petimur, à te supplices petimus. Hic ergo, Cle-
mentissime Pater erige brachium tuum; allide virtutem ad-
uersarij in virtute tua. Ne nos vt ille fugitius in sagam
vertas, in stipulam eius fugitus vel lapides funde conuer-
te. Accus hic fortium per te superetur; infirmi auctum ac in-
genui robore, vt cum domus cordis nostri in sanctificatione
cui permanserit, omnes agnoscent, quis tu es Deus, & non
est alius praeter te.

LEPROSI SAMARITANI MUNDATIO.

Hec gratia suadet.

Illustre contemptis animi grati exemplum nobis in Sa-
maritano illo proponitur: qui solus ex decem leprosis à
Christo mundatis, reuerfus auctori tanti beneficij Deo, me-
ritis debitus, egit gratias. Nec enim licet caecus fuerit, ma-
nus esse voluit, sed illud vel maxime curauit, vt latram suo
insignem eius facti memoriam ad vuluerlam posteritatem
propagaret. Samaritanus autem hic, vt potè alienigena typus
fuit Ecclesie ex gentibus congreganda, qua à lepra infideli-
tatis, byssopo fidei petra Christo adhaerens, mundari debe-
bat; vt à sordibus clutmodi mundata, illud Psalms posset v-
surpare.

*Asperges me Domine byssopo, & munda-
bor, sanabis me & super cinem dealbabor.*

Quod in Ecclesiastici libro scriptum legitur: Da altissi-
mo secundum datum eius, & in bono oculo, adoperenti-
catum facito manuum tuarum, ad ad excitandam erga Deum
grati animi nostri memoriam valere plurimum debet. Licet
enim secundum datum eius nemo possit altissimo dare, & ho-
minata nobis ab illo tributa, & data sint beneficia, quoniam vt

Thib. f.

resuscitandis his homo mortalis par esse possit; si tamen aliquis in bono oculis, simplici animo rectâ intentione, bona operanda in omnibus Deo gratias agendo, beneficia ipsius excolendo, adiuventionem manuum suarum factis profecti ab ingratis animi erimint qudm longissime abesse censendas est. Facit insuper ut amplioribus, etiam manseribus à Deo eumuletur. Optima siquidem beneficiorum custos, est ipsa memoria beneficiorum, & perpetua confessio gratiarum, ut ait Chrysostomus. Dauda nobis igitur est operâ (cum ingratitudine sit vitiosa) flosas fontes pietatis & fluentis gratia si quâ unquam Dei dotes augeri in nobis desideramus, ut ad collata Divinitus beneficia, oculorum nostrorum aciem diligenter intendamus, & vitam illorum memoriam quasi coram se dem tentantes, apud nos retineamus. Ven ferat tempus ante oculos mentis nostræ, nunquam facis predicanda Dei misericordia & benignitas, qua nos, cum non essemus, ad imaginem & similitudinem suam creavit, creatus, cum in durissima Diaboli asserens firmatus, crucis & mortis sui pretio, redempti, redemptos a seipso, celestis glorie participes, amicos & filios suos nos efficit. Magna hæc hæc, & admiranda se stuporis plena, que diligentis nobilitatem perpendentes, ne nos obliviois nox, & ingratitude vis vicium insanens oppellat, vigilare & manus nostras, in sancta extollere debemus, Deo scilicet bono animo gloriam reddendo, & sanctus nomen ipsius laudando & predicando. Proponat vultu quilibet sibi, & semper illud medietur, **PATER DEUS** ego magna hæc, que fecit mihi Deus, qui poena est, non aliud apud me reperio, que gratum animi meum benefactori huic meo restari possim praterquam hoc. **LAFDARO** Dominum in vita mea, benedicam illum in omni tempore, idq; non magis lingua, & corde puro, quam factis laudabilibus adimplere pro virile conabor: ut videntes ea homines glorificent te Patrem nostrum qui in caelis es. Atq; hoc est in sancta manus elatis habere: omnes vite presentis actiones, celesti sanctaq; conversatione mentis, exemplo bono car-

ris, prout illorum, ad laudandum & glorificandum Deum omnibus modis inclinare. Hoc vnum gratias & memorias nos esse Divinitus beneficiorum, testabitur, si in eam curam maxime incumbimus ut qudm plurimos Deo, per nostram recte pieq; vivendi rationem, lucrificamus. Nec eadem in vinctum Dei gratiam accipere debemus. Laborandum est, ut non sine merito, quod nobis talentum concedimus, illud restituamus. Quam ad rem non minus exactior ipsius rigor, quam gratitudois quoq; nostre ratio, nobis esse potest incitamento. Scopus scilicet in hoc mundo nostrum, sit animus collaborum beneficiorum memor & gratus: quem si assequerimur, non minor nobis laus, quam Samaritano illi debebitur, qui laudâ voce servatoris Christi meruit. Eius exemplum tanto magis imitari nos decebit, quanto peccati lepra, à qua per sacerdotes Christi lubentes vitare mundanos, grauior & perniciosior illi, qua exierit in corpore tantum apparuit quam vel effugere possimus, Dei primum misericordia benevada, deinde verò nostra quoq; quantum maximam possimus diligentia est adhibenda.

Quoties verò sacramentum Regis abscondere bonum est, opera autem Dei reuelare & confiteri honorificum est, tuam Deum, in genus humanum benignitatem, & rationis redemptionis & sanctificationis beneficis, predicare quidem pro magnitudine terram, satis dignè non possumus; illud tamen palam confitemur, Tu es Deus, qui facis mirabilia magna solus, Benedictus sit nomen maiestatis tuæ in æternum, repletus maiestate tuâ omnis terra. Sed quomodo bene, miseri te laudabimus, quomodo pro cellaris in nos beneficiis gratias agemus, cum peccati lepra sitis infecti, quales tu ex nobis non vis, quibus ut sempiternum denuncietur Non habemus, Dñe, non habemus que nos veritatem. Cæleptolis igitur illis, stantibus à longe per peccati deformitatem à te elongari, & tamè ante te humiliati, voces mentis ad te leuam, illud solum clamantes. Jesu preceptor, miserere nobis. Laus nos

Thib. 1a.

Psal. 133
Scrib. 17
Psal. 137
Psalm. 17

Isa. 9.
4. Ex. 17

Tab. Marc.
Hoc. 27

Isa. 40
Cant. 14

Psal. 133
Scrib. 17

Psal. 47

Marib. 1.

Psal. 50.
Lev. 11. 31.

ab iniquitate nostra, & à peccato nostro munda nos. Munda nos à lepra hæc voluit, ut ne delinsep à vicio in vitium prolabamur, sed per humilitatis spiritum, orationis assiduitatem, confessionis peccatorum frequentiam, ab iniquitate morbi impudicæ & caritative temper laudemus, & cum Samaritano illo ante pedes tuos procedentes, tibi debitas gratias referre valeamus.

DEMONVM IN PORCOS EYVLSIO.

Quo ducis quemq; voluptas.

Lev. 9.
Cantabrig.
in Lev. 14

V Ille ab immanibus spiritibus vexatus, populi gentilis, ut Ambrosius testatur, typum gerebat: qui nudus (ad omnes videlicet vitiosum & idololatricæ errores obiectus) multis temporibus à diluio usq; ad aduentum Dñi, furor dementi excipiebatur. Aduertente autem Christo eò legio illa demonum, neq; celestis illius luminis claritate suffunderet, nec bonus etiam adeo facile depravare posset, in porcos

se misit

se misit peris, kisset in eos, qui more belluorum, voce ratione q; carentium, insulenta vice sum actibus, naturalium colloquuntur ornamenta virtutum, qui tanquam de supercilio tuo ad inferiora per improbitatis declivem prostrati, inter validos huius mundi factus, suffocantur. Videmus igitur, quia homo ipse, sibi auctor est errorum. Nam nisi quis porci more vitasset, nunquam accepisset in eum Diabolus potestatem, aut si accepisset, non ut perderet, sed probaret, Zacharias venens Christi virtutem cum videret, prophetico spiritu prædixit inquiens.

Et erit in die illa dicit Dñs exercituum, disperdam nomina idolorum de terra, & non memorabuntur ultra; & Prophetas & spiritus immundum auferam de terra.

Zach. 13.

Salutis

Cum spiritibus immondis à Christo potestatem in porcos immigrandi concessam viduimus; non mediocriter

F 3

secreti

terret & ad vicia meliora impetum tanti periculi denunciatione inclinat debent. Hinc enim apparet homines nec qui peccatum reperit in supi mundanarum voluptatum laqueo voluntatem; Diaboli esse domicilia; quocirca non alius locus est, quam sempiternus interitus, quandoquidem in mare illud, in cuius profundis tanta peccata congeriuntur, mittere precipitantur: ut vix ita in interitum apta, & in contumeliam parata diei meritò possint, cum nulla maior coram Angelis Dei ad quempiam calamitas & ignominia possit peruenire, quam quae eius se factum habitaculum videat, qui totius turpitudinis & dedecoris auctor, atq; architectus est. Neq; enim sathanas sibi libertatis commoratur, quia sibi ubi officinam requirit, & petropontum libidinis suarum dispendiosum se natum videt. Quo modo curio nobis est adhibenda, et ne locum huic apud nos esse velimus, à quo non solum summa consumella, sed perpetuum quoq; animae exitium ad nos premanat. Acri cura prima nobis hic iudicio studium est: & diligenter examinandum, cum sancti spiritus, an verò Sathanas receptacula, strum vel in honorem vel in consuectum vasa præparata simus, locumque voluntarius semetipsum in quam partem potius propendat, circumstante an voluptatum rationem maiorem ducat, angustiamque vitæ fermitatem, an latum mortis iter sequatur. Conscientia id cuiusq; dictabit. Selpsum enim voluntarius, & animam suam legum iudicis sui vhoram sceleris & vindictam criminis habet ait Ambrrosius. Ergo qui nec rationem deceptam, dum ab vitare fidei non recedit, nec voluntatem perturbatam, dum Diuinis preceptis non repugnat, nec memoriam in gratitudinis vitio inquinatam habet, bonum is se Deo habitaculum parasse nouerit. Vas est in HONOREM sanctificatum & vnde Dominus, ad omne opus bonum paratum, Inhabitas in eo gratis & virtus spiritus sancti, cuius alatum velamento protegitur, et non confundatur in tempore malo. Peccò ne quis nimis confidentia laborat, nouerit se thesaurum illum in vase habilitibus habere, ut sublimis sit virtus Dei, & non ex se

Mark: 7.
Rom. 9.
1 Tim. 2.

1. The: 4.

In Epi. ad
Corynth.

Roh. 8o.
Eph. 3 c.

2. Cor. 4.

1. The: 4.

1. The: 4.

1. The: 4.

bis. Quomodo tunc doli pronideat, ne vas illud contringat. Diligeat omnes peccatorum excitationes vitii, quorum videri parissima hinc columba, qua simplicitate manufacturata hancenas mentes affat, facile propulsatur. Sciat voluntarius vas suum possidere in sanctificatione & honore, non in passione desiderij sui, & gratia que ignorat Deum. Admissa semper peccata desiderat, ut à bonis abluatur; praesentia sancti spiritus commoda, postulat indiditum; cogit, ut & Diaboli tentationes facillè eludat, & in summi illius boni possessione permanentis, qua si peius, desideria negligenter, suæ factum hoc imputare debet, edm dona sua Deus nemini, nisi volenti & in genere, subtrahere solet.

Ego verò summe Deus, me vas illud omni bono vacuum, innumeriis super peccatorum sedibus in reformatione esse agnosco, et cum spiritum sapientiae, omne facti illius tenere nequeam, ad contumeliam potius quam ad honorem delinquas videat. Sed, quoniam & omnipotens es, & misericors in uocantibus non peccati non misereri, te suppliciter peccati me videri & abiectam orationem tuam; non vos ita, quia in festo ego bono se passim peccatorum, sed vos in quo inaccessam potius miseris oculos tuam ostendas, me velle esse. Non est apud te impossibile omne verbum. Vas igitur odis mei sit in motu, ut ex illo carnis desiderij formae propulsio, spiritus sancti templum efficiatur. Facite Dñe me tall tantq; hospitio dignum non esse; sed præparat ille, potens est carnis concussorem in me sibi: vitia extirpet, strum erogat. humilitate oron, charitate illudret. Vinam vas illud, in quo magna Aaron recondidit, ego efficiat, ut mortis corporeq; mei tabernaculum ita parum sit in quo caelestium virtutum ornamenta thesauri locari possit. Ne patiens Clementissimè Deus, me Sathanae immundi receptaculum fieri, sed à te creatum, peccato filij sui sanguine ablutum, radio sancti Spiritus illustra, ut non nisi quæ tibi placita sunt, cogitem, loquar & ad sanctissimi tui nominis gloriam, omnes vitæ meae actiones semper dirigere se sine meo

1. The: 4.

Eccl. 12.

1. The: 4.
1. The: 4.
1. The: 4.

Eccl. 1 c.

PANIS

PANIS MULTIPLICATIO.

Sufficiens lenire famem.

Historiam Evangelicam de quinque panibus hordaceis, quibus hominum quinque milia saturata est illa faciat, explicans Augustinus, per quinque panes illos, quinque Moysi libros intelligi posse scribit, qui cum literarum veteris testamenti carnalium sacramentorum regimine in vestitam continentur; hordaei (cuius in dilla, palca quasi velle quibusdam obtenditur) significatur. Puer autem ille populus erat Israel, qui tanta parvuli temperata serens illas non manducabat. Postquam vero Christus venit & sacerdotis & Regis personam, per datus pietatis hic expressam, in se portans, panes illos frangi iussit, qui frangendo multiplicati sunt; quando quidem quinque libri Moysi, dum post Christi aduentum scisso iam velo, exponuntur, quasi frangendo in multos iam libros, exaruerunt. Porro numerus palli populi, pabulum sub lege, que Moyses, quibusque libris explicatur, oblitum significat, qui quod super se cum dicitur, cum omnis caro lapsum dicitur, in carnalibus tantum quaeque intelligendus est. Superaverunt itaque fragmenta, secretis videlicet scientis, qua multitudo ille capere non potuit, quibus colligendis Apostoli primum, deinde Episcopi & Sacer-

Item. 6.
In Isaia
Troy. 24.

Et. 40.

Et. 40.

mita-

dotes sunt designandi & a. Caphari sunt impleti. Vires miraculi in illis processit, qui viginti panibus hordaceis, viros 100. satiavit, quendam alloquitur.

*De populo tu comedat, Hac n. dicit Dñs.
Comedent & supererit. Posuit itaq; coram eis,
qui comederunt & superavit iuxta verbum
Domini.*

Pabulum quo nos per sacerdotes suos Christus Dominus in hac peregrinatione militum nostra mirabiliter refect, doctrina est spiritualis & verbum Dei, qui quidem effectio cum et scribit Ambrosius, saginet animam & impingunt videri, cibis animae apud congruentem dicitur. Nec enim in solo pane vivit homo, sed in omni verbo quod egreditur de ore Domini. Quanto igitur corpori anima dignatur prestat, tanto maiorem nos adhibere curam convenit, ut ne suis cibis, sine quo vivere non potest, anima suberabatur. Assuetant aures assidue quotidiana divinis eloquiis audientia; quod, verbum ex ore sacerdotis rite audierint, ad eorum interiora ita transfuerant, ut homo Christianus in omni vitium genere semper proficiat. Et si quidem animo ad au-

4. Reg. 4.

In Seru.
de Quadr.
Deut. 2.

G

dicendum

dicendum verbum Dei venturum nobis est, ut quilibet quasi delapsus de caelo regulam habere possit, ad quam totum vitam suam ad locos dirigat: quam ad rem mentem prius ab omnibus mundi curis vacuum, deinde verba preparatam offerre debet, ut quilibet auditoris, id ad se divinitus delatum noverit, ad quod agenda non illico inflammari nefarium seculus arbitretur. Habet enim tam vim Dei verbum, ut non solum mentis humane tenebras, abdita detegendo, illuminet; sed etiam charitatis desiderium inspirando, coepta adurat inflammando; ut scintilla quae quodlibet & ferri amicu fuerit excussa, ignem producat sceler, comparari non inepte possit. Et libri quidem sacri scripturae, lapides sunt Syon, qui placent foris Dei; seriem autem foris est & parvis legis divinae Doctores, qui interioris & secundum scripturam sanctae sensus scrutantur & exeunt. Ex his igitur, velut si ferro & silice scintilla, elicatur doctrina spiritualis: sermo videlicet scintilla, ad commemorandum cor nostrum; ut amore Dei ac proximi sensum flagrare incipiat, quemadmodum ab una scintilla ignis augetur confusum. Maxima sane in sacris literis vbiq; sunt recondita mysteria, quae intellecta non minus ad recte credendum quam ad pie vivendum conducunt, ut non absque causa servare ipsae nos admonere voluerit.

S C R I P T A M E N Inquit scripturae: illa sunt quae testimonium perhibent de me. Si literam spectes, dura tibi flex scriptura videbitur: in vobis, Dei spiritus adiutus, excutere sententia; diligentius singula conspexerit; mirabilem quandam vim in ea laetere percipies, quae delectationis habeat autum, & admirabili suavitate animum delinuat. Cavendum tamen est, ne in scripturae interpretatione suo aliquis ser iudicio, cum primis eam id periculosum esse, cor habentes nostro saeculo, ab interis evocare, & documento sunt eorum qui fuerunt auctores, id sibi tribuere & arrogare veriti non suat, ut se solis intelligere & sapere plusquam ecclesiam univrsam arbitrentur, in qua mentis eorum clarior potest quae pertinacia innata fuisse, ad id deventis, ut dixeris se esse sapi-

Psal. 103.

Ierem. 1.

Ecc. 11.

Iam. 5.

Rom. 1.

S. S. S.

enot.

entes sibi facti sint. Alloquens Dominus Propheta David, Declarationis, inquit, sermone tuorum illuminat, & intellectus das pauca. Parvos tantum homines, & mansuetos sermone Divinitus declaratione illuminari, illisq; dari intellectum dicit, non autem his, qui vanis opinionibus inflati esse sint, praeterea alios pro nihilo ducunt, illisq; stupidos, truces, & haedos indicant. Summa igitur homini Christiano cautio haec est adhibenda, ut quam viam cum primis lubi iam viderit, illa bene in charitate firmatus, progrediantur; quam si habent Hareneti, nec ad sua desideria exaceratas sibi magisteris periculis vitibus, nec in scripturae interpretatione viderendo orbe prudentiores videri velint; sed tam viam salutis esse ducentes rectissimam quam sancti maiores nostri eritam reliquissent, qui memores illius quod a Propheta scriptum est, Labia sacerdotum custodient scientiam, & legem requirunt: ex ore eorum non penes omnes, sed penes eos tantum quorum id munus est proprium, de sacra scriptura iudicandi potestatem esse voluerunt. Apostoli, in quorum locum sacerdotum successerunt, panem hunc discumbentibus distribuere, scripturas sanctas, inquit, inquit ad hominum mentes Dei charitate inflammadas, ex illis excutere debent. Angeli exercitus Domini exercituum sunt, quorum ministerio militantis Ecclesiae curas, ne in hac peregrinatione deficiant, alit, confortas, reficit. Reliqui autem non solum aures, ad ea quae a sacerdotibus suscipiuntur precipienda erigere, sed & animum, ad illa quae lex divina praecipit, scienda, debet erigere; Deumq; sedulo precari, ut quae sunt in cordibus eorum per fideles verbi Dei praerones, plantata rigataq; his ipsemet incrementum dare velit.

Ergo tu Domine, qui cum sis Creator omnium, et eras benigne confertus, languida clementer fouas, et scilicet a suis inter illuminas, mortua potenter ad vitam revocas, suscite quoq; spiritum amoris tui, dum in nobis deficit; accende dum ex tinguitur; erige dum cecidit. Cibi nos pane dulcissimo

Psal. 118.

2. Tim. 4.

Malact. 2.

C. 2

verbi

verbi tui omne delectamentum in se habente; ut aulice mol-
 lire confortentur, ad currendam viam mandatorum tuorum
 corroborentur. De nobis intellectum, ut in vera humilitate
 fundatis, in charitate radicati, serventur legem tuam,
 & custodiamus illam in toto corde nostro. Tribue Clementissime
 Deus, ne à maligno spiritali in fraudem deducti,
 nostrum sensum, qui sepius fallitur, Ecclesiae tuae
 Sanctae, quae cum columna sit veritatis, falli non possit
 nec fallere, sensui & consensui anteposamus, sed ut eos po-
 tius qui in Cathedra veritatis constituti, doctrinam veritatis
 nobis tradunt, eorunde hauriamus, audientes autem di-
 scamus & timemus te Dñm Deum nostrum, & omnesq; ser-
 mones legis tuae sanctae custodire, & opere implere pro virili
 nostra contendamus.

Deut. 31.

MAGDALENÆ POENITENTIA.

Inna vsq; morari.

Lac. 7.

Per mulierem peccatricem ad Christum accedens, quae
 nisanima, quibuscunq; tandem vicis cooperta, peccati
 intelligi, quae astrictae vitae torides eluere desideras, ad Chri-
 sti misericordiam confugit, ac per lachrymas peccatorum vide
 licet confessionem, cum Dño in gratiam redire cupit, de quibus
 lachrymis loquens Ambrosius; Bonae inquit lachrymae

Lib. 6. com
is Lac.

quae

quae non solum nostrum possunt sanare delictum; sed etiam
 verbi caelestis rigare velligium, ut gressus in nobis eius exu-
 berent. Bonae lachrymae, in quibus non solum redemptio pec-
 catorum, sed etiam misericordia est iustorum. Porro vnguentum,
 quo pedes Dñi vnguntur, ait Augustinus, iustitia fuit, id est
 libra fuit. Erat autem vnguentum nardi pistellae pretiosae. Quod
 ait pistellae, locum aliquem credere debemus; unde hoc erat
 vnguentum preciosum, nec tamen hoc vacat, & Sacramen-
 tum optimè consonat voce Graecè fides dicitur. Quarebus o-
 perant iustitiam, iustus ex fide vivit; vngit pedes IESU, bene
 viuendo, Dñica sectare vestigia. Capillis terge si habes super-
 flua da pauperibus, & Dñi pedes teras. Capilli enim super-
 flua corporis videtur. Habes quod agas de superfluis tuis. Ti-
 bi superflua sunt, sed Domini pedibus necessaria sunt. Forte
 in terra Domini pedes indigent, de quibus talis nō de mē-
 bris suis in fine dicitur cū? Quod vni ex ministris meis fe-
 cistis, vni fecistis Superflua vestra impendistis, sed pedibus
 meis obsequi estis. Uomus autem implera est odore mun-
 dus impletus est fama bona. Nam odor bonus fama bona est.
 Redde namq; illud sibi Maria potest vti vngere, quod in Can-
 tica scriptum legimus;

Aug. in Io-
an. T. VI. 13.Abat. 2.
Rom. 1.

*Dum esset Rex in accubis suis; nardus mea
 dedit odorem suum.*

Poenitentia.

Phanix enim esse natam plebsq; tradiderunt, ut postea-
 quos se disturnitate gratia, quasi sensum exingul au-
 tem conuenit; in regum è lignis odorem spirantibus con-
 gubuit, qui vento calido flante accenditur, ipsinet ascendat,
 usq; ita coactibus in cineres redigatur, quibus toto triduo
 vermiculus quidam nasci, postquam plenis obduel, & in a-
 uem eiusdem generis transformari dicitur. Phoenix igitur
 hinc symbolum penitentia quoddam esse videtur. Homo nan-
 que ille qui ab innocentia parvulorum recedendo, dicit; sa-
 que in basis, que alto tranieunt, ducendo ad eam peccati mo-
 ritatem descendit, ut conuenit in turpitudine quoddam mo-
 ritatem videri possit, si seriam peccandi suæ salutis cogitatio-
 nem suscipere vult, providere debet, ut si amore illo qui fili-
 am est, ad diligendum Deum, honestatemq; sedandâ non
 mouetur, saltem timore periculorum aliquo ad id faciendâ
 inducatur. Quamobrem ex affectu tam iudicis. Divinae con-
 templatione, nam mortis suppliciorumq; æternorum medi-
 tatione (quarum sermum odor mentes propius afflare solet)
 veluti nidum quandam, in quo mens ipsius, dum transactio-
 bus oppugnetur, conquiescat, sibi præparet. Ita enim futurus
 est, ut spiritus sancti statu superueniente, virtutem accipiat,
 qua adiutus, licet à timore ceperit, in ardenti amore desi-
 derium suæ in Deum charitatis terminare possit. In timore
 itaq; & amore Dei sanctus; conquisitioe serueti, iustiq;
 pro peccatis dolore concepto, adustus, in humilitatis cinere
 redigetur, ex qua quidem humilitate, posteaquam triduum
 illud penitentia, in deuota cordis contritione, pura oris
 confessione, debitaq; operis satisfactione fuerit transactum)
 nascetur vermiculus ille cor scilicet mundum & spiritus rebus
 qui virtutum omnium ornamentis, quasi pennis qui-
 busdam decoratus, in volucrum, virtum scilicet perfectum &
 ad caelestia semper euolantem transformabitur, ut veteri ho-
 mine cum vitia & concupiscentiis suis deposito, nouum in-
 ducat, omnemq; vitæ suæ rationem ad honestatis & virtu-
 tum amorem reuocet. Atq; hæc quidem Paulus apostolus re-

spexisse

spexisse videtur, cum Ephesios moneret inquirens; RENOVA-
 MINI spiritum mentis vestrae & induite nouum hominem qui
 secundum Deum creatus est, in iustitia & sanctitate verita-
 tis. Nihil hac renouatione spiritus mentis nostra utilius, nihil
 ad immortalitatis gloriam consequendam magis est neces-
 sarium. Hoc enim illud vnum est, quod eligeret cum Mariæ
 debemus, ut omnibus que secularibus possessis, seu
 pedes Domini sedemus, & lachrymas ad ablutenda peccata
 nostra fundere ne intermitteremus. Digna penitentia facien-
 da tenebrarum autem obijcienda sunt opera, ut induamur
 arma lucis, quibus munus aduersarij possimus imperas re-
 uocare. Dolere, gemitus, lachrymæ, corporis afflictio pro-
 prie cupiditatis oblegatio præcedat opus est, si letari exul-
 tare Christoq; conregnare volumus. Veniat nobis in mentem
 illius mulieris peccatricis, que humilitatis viâ, lachrymis,
 factiq; abrenunciatione, illud quod maxime desiderabat, esse
 affecta, ut illam vocem solarij plenam mereretur audire, Re-
 mituntur tibi peccata. Phoenixem iam videt Mariam que
 voluitate peccati exuta, renouata est ad vitam; quodq; de
 illa canit Ecclesia, in vas translata gloria, de vase consume-
 litæ. O quam beata est illa, cuius remissa sunt iniquitates, &
 recta sunt peccata. Quam beata, cui non imputauit Deus
 peccatum nec est in spiritu eius dolus? Hanc igitur quam
 tantum penitentia fructum videmus reperisse, sequamur &
 nos. Semineamus in lachrymis, ut in exultatione metamus
 Semineum in spiritu, ut de spiritu quoq; metamus vicâ æternam.
 Deum peccatis coactis nos offendisse dolemus; in
 tribunal mentis tuæ ascendit contra te, inquit Augu-
 stinus, & teum te conuictus ante te. Noli te punire post
 te, ne DEVS te puniat ante te. Si nos semetipos iudica-
 bimus, nos vtiq; iudicabimur. Ergo dum teo pas habemus
 operemur bonum & illud sedulo persequamur, ut malefacto-
 rum nostrorum penas hinc à nobis ipsi exigamus. Furor enim
 est quicunq; ad seccum, sicut quoddam loco scriptum est Augu-

stius

spexisse 4.

Lac. 25.

4. Ser. 2. 6.

Rom. 1. 7.

psal. 11.

psal. 127.

Galat. 6.

In lib. de

reit. agen.

pen.

1. Cor. 11.

404
 nus reliquit. Iudicia de celo percipiens dicas: Paucanus
 hinc homini, quia ipse sibi non pepercit: agnoscamus, quia
 ipse agnovit. Converteris est ad puniendum peccatum suum,
 conuertra & ego ad liberandum eum.

David.

Domine qui mutas tempora & exates, transfera regna &
 condituis, das sapientiam sapientibus, & scientiam intelli-
 gentibus disciplinam, oculis misericordie tue respice super
 nos, qui peccatis onusti, & dierum malorum immetuari, de-
 fecimus in laeuis, & in furore tuo turbati sumus: innocens
 fac nos sicut a principio, ut revertatur peccati abiecta, in
 equitate vestra ambulamus. Penitens cor & laberem lachry-
 marum nobis tribua, ut peccata nostra desentes, & principio
 venchañ peccata crepti, ad lumen regni tui perducamus.

psal. 89.

Thro. 1.

epist. 1.

epist. 4.

Da sapientiam hanc nobis, ut videre possimus quomodo con-
 re ambulamus non quasi insipientes, sed et sapientes redi-
 mentes tempus, quoniam dies mali sunt. Insuade peccatoribus
 nostris scientiam, vel in vacitate sensus nostri tenebris ob-
 scuratum habeamus intellectum alienari a vita Dei per igno-
 rantiam, sed potius scientes & intelligentes voluntatem tua,
 eam exequamur, peccata vestra admitta. profunditate ludus,
 & lachrymarum vi lugiter abluamus. Filice misericors Deus,
 ut penitentiam, qua ligata solute, deus referat, aduersa
 mitigat, contrita sanet, confusa laudat, desperata animat,
 semper agens; malleoli tuae, mente pura, corpo-
 re casto, sine nise perpetud mere-

Cyr. de
laud. Pen.

TRANSFIGVRATIO.

Novitate excessa vetustas,

IN historia transfigurationis Dei splendor ac maiestas im-
 mortalitatis, nobis ob oculos ponitur. Quod enim post di-
 ces sex, discipulos tres ad campum & in montem excelsum da-
 xisse I E S U S se sibi, post decursum sex vicium mundi, al-
 titude caelesti & aeternae illius glorie nobis apparitura si-
 gnificatur: quae tamen ex tot vocatis, pauci tantum electi
 (paruo inter discipulorum numero hic expressi) consequen-
 tur. Candor vestimentorum Christi, qui nunc dealbaban-
 tur in Scleros, sanctos aeternae felicitatis splendore vesti-
 dos indicat. Per Moysen lex vetus, per Helia Prophetam o-
 scacula quibus duobus Christo Domino testimonium tribuitur
 possunt intelligi. Dum autem Petrus tria vult collocare ta-

Mat. 17.

psal. 87.

bernaculo, IE S PAVO, MOYSI VIVAM, HELIX VIVAM; legem Galilee, Prophetas, & Evangelium qui non possunt ab iconi-
 cem separari, scilicet, ut nubes lucida, quasi in tabernaculo legem Prophetas & Evangelium (que nisi simul habitaverint non ordinem habere non possunt) habetis, ob-
 umbrauit eos. Nubes illa, gratia est spiritus sancti, solem iustitiae Christum circumdans e quatuor Partis triumph. Hic ergo S. Trinitatis mysterium obediunt: in quam credentes saluamur, cuius gloriam, posteaquam corruptibile hoc induerit incorruptionem, & mortale hoc induerit immortalitatem, repelera facie speculabamur, in eandem imaginem trans-
 formati à claritate in claritatem, tanquam à Celi Spiritu; et quemadmodum aures de Christo, in tunc de qualibet, suo quodam modo illud Esia merito dici possit;

*Tunc erumpet quasi mane lumen tuum, & san-
 ctas tua citius orietur, & auersas facies tuam
 iustitia tua, & gloria Domini colliget te.*

QUod ab Angelis scriptum legitur: Tantum esse pul-
 cherrimum iustitiae, tantam puritatem iustis astra-
 re, ut etiam non liceret in ea amplius manere quam visis
 dici mora propter hoc solum incommensabilis anni huius vi-
 tre pleni delictis & circumspicientis honor temporis recte
 meritoque contemneretur longe vestitum esse quilibet
 desiderabit, qui Peris desiderium quo in in morte Thabor est
 Christo maneret vehementer a thabor, paulo diligentius su-
 erit contemplantus. Nec enim abby, caeli illud dixisse creden-
 dus est: Domine, bonum est nos hic esse: si vis faciamus hic
 tua tabernacula. Nimirum videbas in facie Christi resplen-
 dens tantam dulcedinem voluptatis, tantam in vestimentis
 ipsius albescentibus maiestatem sublimitatem, ut omnibus,
 qui in vita seculi esse inmundissima potestatis, angelum
 in vultu montis parte tabernaculum, pro totius orbis
 machina sibi deligere factis esse diceret, dummodo beatus
 dicit aeternae felicitate, quam tunc prius degustare ex-
 perire, frueretur. Exprimunt itaq; nobis, in Peris, inferum
 desiderium, qui de bona conscientia securi distolui & esse
 cum Christo cupientes, caelestis gaudii pulchritudinis ob
 oculos ponere conseruerunt, qui quidem se id aliquan-
 tur, ut de à vicis recedant & si quas hic difficultates mole-
 stant, perferunt eas tametsi boni illius recordatione poti-
 enter moderant, sepe dicant: cum non ignoret beatum
 esse nisi in rebus, curam autem ipsi qui legitime curant,
 esse prepararam. Quae autem sit illa, cuius postulae spe du-
 ctum omnes pulchre D. Bernardus explicat. Duodecim
 castellarum est quarum prima Memoria dicitur sine obli-
 tione, Secunda, Ratio sine errore, Tertia, Voluntas sine om-
 ni perturbatione, quarta, Impossibilitas in qua corpus ne-
 strum surget sine corruptione, quinta, Claritas qua obliqua-
 bunt claritati corporis Christi Sexta, Agilitas, ut secundum
 mobilitatem cogitationis nostrae sit agile, Septima, Subtilitas,
 ut quantumlibet spissum vel solidum posse penetrare, Octa-
 va diligere patrum suum in omni veritate tanquam scriptum,

Li. de vi-
ris.

Mand. 17

Bernar. in
quod. fr.

Aper. 12.

Non est videre prolesum suum in paritate dignitatem se,
sicut diligit semetipsum. Delectat, Deum perfecte dilige-
re, sed pluraquam seipsum. Undecima diligere seipsum tan-
tmodo propter Deum. Duodecima est videre Deum di-
ligentem se supra quam diligit seipsum. Haec est illa gloriae
Corona in manu Dei, & discipulis regni in manu Dei nostri,
qua Syon caelestem, illam Hierusalem, urbem videlicet fide-
lem ad immortale gaudium, vocatam, decoratus est. Cu-
ius, qui maiorem excellentiam praestantiamq; videmus hoc
vehementiori desiderio teneri, & ad consequendam illam
concitatori curam fieri debemus. Hoc enim est, quod vas e-
lectionis Paulus nos admoctet, inquit. sic enim FIT COM-
PREHENDATIS. Curramus & in omni virtutum genere,
proficiamus, oportet. Si comprehendere volumus, qui praeparavit
Deus in qui diligitur illum, quod oculus non vidit,
nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit. Non minus
desiderium in sciendo, quam velocitatem curam in curando
debemus imitari, ut cum apparuerit princeps passionum per-
cipiamus immarcescibilem gloriae coronam. Quomodo
desiderat cernens ad fontem aquarum, ita desiderat anima
nostra ad Deum. Sicut anima nostra ad Deum fontem vivum,
fallacia mundi delectatione sicca. Quid enim aliud mundus
hic est, si cum caelesti gloria comparetur, quam summa siccitas,
quae exterius omnia quae tibi floere videntur, desiccat,
accidit, & in nihilum redigit. Quid aliud concupiscentia
mundi, quam petrus sine aqua, & siliquium sine vabra,
sanctitas sine dulcedine. Ad Deum totius beatitudinis fons est,
qui nunquam deficit, scilicet reficit, languidos corroborat,
et laudum nobis est. Ibi mens nostra omnis cogitatioq; desi-
genda est, ubi non caduca sed aeterna, non fluxa sed firma sunt
gaudia. Quamobrem est vultus, data sit manifestatio spiritus
ad militantem, et bona sibi quibus maxime comparat. Audet
aqua, quae in ipsa virtute versatur, suo tempore, magno
sibi commode futura videt. Vbi thesaurus noster est, ibi &
cor nostrum. In caelo thesaurus noster repositus est; in caelo

igitur

igitur actum mentis vobis semper intendamus, ut inter eos
commemari possimus, qui beati habitant in Domo tua Domine,
& in saecula saeculorum laudant te.

Miser igitur ego homo, positus in hac lachrymarum valle,
ad te Domine Deus, ad eamq; deliciarum regionem suspicio, ubi
certa est securitas, secura tranquillitas, tranquilla iuventa-
tas, felix aeternitas, aeterna felicitas, amor perfectus, ti-
mor nullus, dies aeternus, alioer motus, & vix omnium spiri-
tus. Concupiscit anima mea in tabernaculo tuo, desich
pra contemplatione tanta felicitatis. Sed dum Prophetam
te interrogantem audis, Domine quis habitabit in taberna-
culo tuo, aut quis requiescet in monte sancti tui? Te vero
respondentem confidere, Qui ingreditur sine macula & o-
peratur iudicium, Hec terrore miser, coram conturbor. In-
quirit enim mea supergressa sunt caput meum, & sicut o-
cus graue grauat sunt super me. Hoc onere pressus, ad me-
tem laetum tuum ascendere non valeo. Haec Sarcina graua-
tas in altissimum illud gloriae tabernaculum introire, non
possum, Debe non possum. Ecce coronam video, quae datur p-
ceteris, oleum gaudij, quod datur pro luctus pallium laedis,
quod datur prospere mactis. At ego non in penitentia
certare sed in desichis mundi, non in luctu, sed in voluntas
non in spiritu mactis, sed in elatione superbiae, semper
tum turpiter voluntas. Num hanc coronam, quae ceteri cum
luctu, mactis, quae debetur, ego mihi polliceri audeo;
qui penitentiam agere desich, corpus istud non castigant,
in seruitutem non redigit. Si iudicium tuam spetto, perdidisti
coronam, si magnam misericordiam tuam cogito quod amisi
lucum spero. Quod ut affert tua benignitate possis, ob-
secro Domine miser iniquitatem sensui tuo, quia insipienter
egi. A peccato meo munda me. Gratiam hanc mihi elemen-
ter concede ut ne adinresant ignorantia mea, & multipli-
cetur desicha mea, & peccata mea abundant, sed doce me fa-
cere voluntatem tuam. Perfice pedes meos tanquam certiorum,
ut viam mandatorum tuorum celeriter curando, super ex-

H 3

cello

Psal. 81.

Propter de
vita cert.

Psal. 14.

Psal. 37.

Psal. 41.

1. Pet. 3. 1

Psal. 70.

Eccl. 23.

Psal. 17.

Psal. 26.

1. Cor. 9.

1. Cor. 2.

1. Pet. 7.

Psal. 41.

1. Cor. 12.

clis tua stant, & cocerent voluptatis tue postari, merer.

PARVULORVM PRÆSTANTIA.

Vita monstrata via.

O Struatur Dñs modum & rationem, ad propositum regni gloriæ siccae perueniendi, parvulum in medio discipulorum statuit, inquit. Nisi conversi fueritis & efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum caelorum, quem Evangelij locum explicans Hieronymus. Non præcipit inquit, Apòstolis, ut aetatem habeant parvulorum, sed ut innocenti tam, & quod illi per annos possideant, si possideant per indultitiam, ut multa non sapientia parvuli sint. Ac si dicat, sicut ille parvulus (cujus vobis exemplum tribuit) non perstruat in iracundia, non laesus meminit, non videt pulchram mulierem desiderans, non aliud cogitat & aliud loquitur sic & vos nisi talem habueritis innocentiam & aequi puritatem, non poteritis in regna caelorum intrare.

Petrò

Petrò, si quæ virtus alia, nobis humilitas in parvulis maxime commendatur, quæ cum ceterarum virtutum fundamentum esse docet Bernardus, curæ nobis esse debet, ut aditum nostrarum omnium radices, in ea potissimum defigamus. Gradus & alacritas est ad cellitatem, humilitas: quæ qui affectatur, is deorum parvulus cogendus est; in cœlesti regnò sibi præmissum noceris, iuxta illud quod in Proverb. libro legitur;

Humilem spiritum suscipiet gloria.

Perrennum contemptus.

Si quando Apòstolos antequam spiritus sancti donum recepissent, hancanum quædam passos legimus, ut dum quis eorum edet maior in regno caelò, sed contendere se debent, insidendi nostri causa. Ch. Æ. D. non ad permittisse debemus existimare Parvulorum, cuius exemplo ad humilitatè discipulos invitaret, in medio eorum statueret occasionem maiorem habuit posteaquàm de præcellètia illos cogitare ani-

maduerit.

De Confessat. lib. 5.

Prov. 29

Matth. 18

in caput

Matth. 18

Matth. 17.

Mar. 9.

maueritis. Quomodo enim itaq; e paruo illo humilitate, ita ex hac quadam Apostolorum inter se conuersione, humanarum rerum contemptum discere debemus. Neq; enim illis de honore, gloria vel uana illius seculi pompa sermo fuit, sed licet adhuc in corpore illo mortali constituti essent, celestium tantu reru contemplatione occupabantur aquilas extra in se levitati; que ubi corpus esse sciam, eo libenter euolare sciuntur. Obiecta iam illis fuit maxima, & certa spes, tanquam fortissimis militibus, amplissimorum in caelis praesidio: umbræ ergo animo cogitationeq; conueniebantur, ubi perfectum gaudium, salicitatione æternam, quietem implernam esse videbant: quæ ex re mirabilis humanarum reru contemptio, cupiditatumq; penarum despicientia in illis nascebatur. Ex illis itaq; quos ueluti Ducez quoddam agnosimus, factorum nostrorum exempla petere debemus, ut & ipsi non temporaria sed æterna, non fallax sed uera gaudia sequantur. Abducendus est animus à presentium voluptatum blanditijs, à quibus quo remotior sit, hoc ad uirtutem ipsam ad Deum, & ad supra caelestiaq; propius accedit. Eam esse uoluntatem aquilæ tradit, ut pullos suos in nido peruenit delinere ferre non possit, sed ad uolandum eos peruenire, uolentem autem uolito ferat, cibum illis neget, neque ita nido compellat euolare, quod alius eleuari, solis pulchritudinem fixissis iunari possit. Idem & nos facere docet. Omnis est adhibenda opera; ut ne semper in carnalium desideriorum nido (quod quanto mollis subsiderit, tanto citius aduersitatem flamma consumat) hæreamus; sed sensus potius nostros, ab ijs que cito perent, ad hæc æterna gaudia concupiscenda tradamur, repugnantes aut, ætenuijs vigilijs, orationibus, afflictionibus maceremus, conficiamus, calligemus, & ut ipsius obediunt in seruicentem redigamus. Quod Angelus ille terrestris & homo celestis Paulus Apostolus nos facere uult, ut si cum Christo confureximus, que sursum sunt queramus, que sursum sunt ipsam, NON QUÆ SUPER TERRAM, id est ut excusentur praesidendum nobis est.

Sursum, aquila, um inflas, euola ex caelis sola meditari debas alio, Dei uidelicet & proxima charitate ad superiora ferri nos oportet. Quod enim Christus passus & mortuus nobis profuerit; si membra nostra que sunt super terram non mortificamus, si parua non efficiamus, si ad caelestia non uolantes, exiguo tantum illius mundi nido circumferri uelimus. Dicitur inquit Ambrosius, in hoc mundo supra mundum esse, tui corpus gerimus, uoluerit in nobis alia latere. Quod enim est mundus hic? Cuius potestis illius figure; conuolentia illius transire. Asperitatem habet uelut, ut quodam loco scribit Augustinus, in munditiam saltem, certum dolorem, incertam voluptatem; durum laborem, rimidam quietem: rem plenam miseriam; spem beatitudinis inanem. Conueniamur igitur à nobis, conculetemus, & periretur munda; conuolentem autem nos Deo, ut eriscat in nouissimo uis nostra.

Domine, qui diuinitibus te occurrere mala non permittis, & in uocatione illos conseruas & libera à malis, da nobis timorem & amorem tuum, ut fallaci mundi infidias deuitare, illecebras cupidinum fugere, uoluntas cupiditatem exterminare, sperem te reijcere te adiuuare possim. Sis nobis sicut aquila pronocans ad uolandum pullos suos, & super eos uolans: expande alas & assumet nos; atq; porta in hauritis uis. Inspira nobis pias & sanctas cogitationes, que à voluptatum mundi illius nido nos auerent, in dulcedinis amorisq; tui admirationem rapiant, à uolitis presentium, custodiant, præceptant. Libera nos, secundum multitudinem miserationum tuarum a uiginationibus peccatis ad eam, de uoluntate que reuolunt animam nostram, & de portis tribulationum, quibus nos in tentationibus hostis hauriamus generis circumdatæ feter. Da nobis cor sapiens & inuicibilis, ut abdicamus à peccatis, & in operibus iustitie successus semper salutes habeamus.

lib. doring.

Eccle. 2.
Eccle. 33.

Deut. 32.

Eccle. 7. 1.

Eccle. 4.

ADULTERÆ LIBERATIO.

Thalennis desponsa pudicit.

Ierem. 2.

Mulier in adultério deprehensa, & ad Christum adducta gentium significat Ecclesiam, quæ quondam barbara Ethnicorum idolotam superstitione consistebatur, tandem alteri viro, nempe Diabolo, & errori tamper adhererat, ubi verò Christum agnovit, & ex impietate ad puram veri Dei religionem sanctimoniamque; nescio adultério, quo in adhaerentibus suis fornicabatur, abiecto, demigravit; tunc deorum consortia, & uni viro Christo suo coniuncta, sponsa eius est effusa. Et lex quidem vetus (per scribas & Pharisæos abeantes, qui de iustitia tantum legis gloriabantur, sic expressa) disparuit; IESVS autem & mulier, Evangelium

vide-

Psal. 105.

videlicet & Ecclesia, usque ad confirmationem seculi manent, quam nulla deinceps corpulatum vis, nulla Hæreticorum & quorumcumque infidelium manus, nulla Ethnica idolotamis libido, & legitimo suo sponso separabit unquam. Quod quidem illa sola est, de qua Propheta vaticinatur.

Pro eo quod fuisti derelicta, & odio habita, Non eras qui per te transiret; ponam te in superbiâ, saeculorum, gaudium in generationibus & generationibus: Et. Et scies, quia ego Dominus saluans te, & redemptor tuus foris Iacob.

Ier. 30.

Quæcum in hoc fidei interitu, optime mentis constituta sustentari, scribarum & Pharisæorum exemplo possumus admoneri: qui dum mulierem in adultério deprehensam Christo adducere, homines alioquin, audacissimi, angore sollicitudineque conscientie cruciati, non modo illa voce

Ier. 3.

I 2

Domini

Dñi audita. Qui sine peccato est vestram primus in illam lapidem militat, conuertunt, sed etiam profugerunt. Quomodo enim peccatorem peccatores punirent, qui fortasse in latigatori aliquo ad puniendum vicio versentur? Quomodo enim peccatorem peccatores punirent, qui fortasse in latigatori aliquo ad puniendum vicio versentur? Quomodo enim peccatorem peccatores punirent, qui fortasse in latigatori aliquo ad puniendum vicio versentur?

Quidam. dicit. 9.

Eccl. 31.

Gen. 41.

Her. Epif. l. 2. epist. 1.

Dñi audita. Qui sine peccato est vestram primus in illam lapidem militat, conuertunt, sed etiam profugerunt. Quomodo enim peccatorem peccatores punirent, qui fortasse in latigatori aliquo ad puniendum vicio versentur? Quomodo enim peccatorem peccatores punirent, qui fortasse in latigatori aliquo ad puniendum vicio versentur? Quomodo enim peccatorem peccatores punirent, qui fortasse in latigatori aliquo ad puniendum vicio versentur?

produ-

producit, aduersa tolerat, prospera seruet, nihil non mouetur, motem spernit, & ea persuadet homines voluptate, qua in vita nulla maior cogitari potest. Hanc igitur bonam conscientiam vim considerant, de tali tamq̃ bono confitendo sollicitos esse nos conuenit. Consequitur autem id si peccata ante peius & angus fugiamus, commissa frequenti confessione abitergamus, & in sola castellum rerum consideratione delictos nostrae mentis oculos habeamus. Quod preceptum Paulus Timotheo commendauit; hoc & nos diligenter seruetis, ut saluetis bonam militiam, habentes fidem & bonam conscientiam; quam quidam repellentes, circa fidem naufragauerunt. Lubricus enim est ab impietate & dissoluta viuendi licentia ad fidei naufragium gradus: quod nostro saeculo multis haereticis euasisse videmus & ingemiscimus, qui dum à conscientia sua abstracti & illudeli, largem, conscientia sua viam seruant à fide ad perditionem, à Christo in Bethleem nato, ad Iherosolimam, vel Genesensem, vel Tygarium, vel quemcumq; tandem aliam Antichristum, cuius verbum pro Dei verbo, & Sancto Euangelio extant, arguo cum filia eterna discipulorum, translata sunt Abecedarius igitur nos in angulum illud moris & amoris Dei plenum domicilium elongemus nos, à peccato fugientes maneamus in soliditate conscientiam nostram in interiori mensis tabernaculo diligenter examinantes, rationem cogitationum, dictorum & factorum nostrorum quotidie à nobis exigentes: si qua in te nos à mandatis Dei recessisse animaduertierimus, lacrymis & dolore poenitentiae id expiare festinamus: si autem in virtutibus nos proficere cogitauerit, in oculis nostris letari, proq; tanto beneficio, largiri honorum omnium Deo gratias referre valeamus. Ecce ego, Dñe malum in cogitationibus meis conturbor, & facies tua mutata est in me. Video enim librum conscientiae, meae ex quo iudicabor secundum opera mea. Video me in adulationemq; tuam provocasse, legem tuam non custodisse: ne ad dilectissimum proximum non amasse. Video edicta mea seruasse, gratia, conturbatum: video timore: timore

I. Tim. 1.

Ierob. 1.

Psal. 79.

Dan. 7.

Apoc. 30.

doleo. Tu ergo clementissime Deus, aspice dolentē hunc mo-
 um, quem quod te patrem benignum filius inobediens of-
 fendi, magnum concipio, Non secundum peccata mea factus
 mihi neq; secundum iniquitatem meam retribuas mihi. Si-
 quis Christi filij tui Dñi nostri, qui per spiritum sanctum se-
 necipsum obtulit immaculatum tibi, emundet conscientia
 meam ab operibus mortuis, ad servitium tibi Deo placenti.
 Da ut de nulla re magis cogitem, quam de peccatis meis per
 penitentiam expurgandis, per lacrymas ablueendis, per vo-
 luntariam castigationem in hoc tibiculo puniendis: ut mente
 casta, conscientia pura, fide perfecta illustratus & ornatus;
 in libro vite scriptus inveniri, teq; cum Sanctis & electis tu-
 is in caelesti illa patria perpetuo laudare & glorificare valeā.

LANGVIDI CURATIO.

Vita referuat postera.

Psal. 102.
Nabr. 9.

Languidus ille, quem ad probationem plūnam triginta
 annis & octiduum annum decumbentem Christus Dñs ē
 gravissimi morbi, languinitate ad sanitatem revocavit,
 speciem quandam & figuram totius humani generis expri-
 mit; quod post primi parentis lapsum, tūm in extremum sa-
 lutis aeternae discrimen constitutus esset, hominem non ha-
 buit, qui diuturnam illam infirmitatem ab ipso posset depel-
 lere, donec caelestis ille medicus homo Christus IESVS ve-
 niens non iam in pituita quinq; portione habente, non in ve-
 teri lege, quin; libris Moysi, quasi circumscripta, sed proprio
 sanguine cordis & morbos illius ablueret, & in integrum
 restituta illi salute, diceret; surge, tolle grabatum tuum, &
 ambula. Surge à peccatis & pravis animi moribus recede:
 grabatum, in quo hactenus delivisti tolle: omnis positivensis
 pro delictis impostum, lubens soster: & ambula proficien-
 do in bono, iuxta illud Psal. Abundans virtute in virtutem.
 De hac illius Evangelicū languidi, quin & totius generis
 humani curatione, illud in Ecclesiastico scriptum, possumus
 vti parē.

*Est homo marcidus egens recuperatione: plus
 deficiens virtute, & abundans paupertate: &
 oculus Dei respexit illum in bono, & crexit eum
 ad humilitate ipsius, & exultavit caput eius.
 & mirari sunt in eo multi, & honoraverunt
 Deum.*

Langui

Eccl. 5.

Vide Tbb.
in cap. 5.
Joann.

Eccl. 11

ANAL.

L Angustum illum hominem curatores *F. E. F. F.*, quod-
 num sanus fieri velle interrogavit, admonitionem ab a-
 nimo dilacerat: proinde non modò viam maximam ad homines
 ad meliorem frugem erigendos habere, sed prorsus necessi-
 tarian esse, videri: omnibus demonstratam. Multi etenim
 reperiuntur, qui posteaquam viri afflicti, longo quodam
 viâ callum obduxerunt, non serò animadvertunt, in eam
 grati periculosa; verterentur. Admonere itaq; e-
 gent, qui et salutis suæ curam suscipiant eos adhortentur, &
 quantum in ipso firmum est, opportuna quoque curanda illis
 adhibeat remedia. Non satis enim est reprehendisse peccan-
 tem, si non doceas recti viam. Admonendi sunt, orandi & ad-
 huc vultus esse frequenter interrogandi. Hoc illud est quod
 Petrus facere nos iubet inquirens; si preoccupatus fuerit
 homo in aliquo delicto vos qui spirituales estis, huiusmodi
 instruite, in spiritu lenitatis. Nec verò totis illis qui facer-
 des facti, spirituales vitam profiterentur dictum id videretur,
 omnes præceptum hoc exceditur; Mandatum vultuq; Deus
 de proximo suo. Cautos tamen nos his esse oportet, ac dum

COLL. 17.

GAL. 6.

EPIST. 17.

alicui

alicui morbo mederi velimus, & ipsam magis præteremus
 & nos in daci scandalii occasione conspiciamus. I. raterius igitur
 corripit eorum, qui ferum solum acutum reddere, dimalis
 esse debet. Quædam enim lapidi hule, quandoq; aqua
 superfunditur; his qui proximum corripit, acce-
 cumpritis iudicium in hoc munere feliciter exequendo adhibeat oportet.
 plenum lenitatis & mansuetudinis, aqua autem crudelitas
 & rigoris culusam symbolum est. Prudentia igitur hæc
 in corrigendis alicuius modis requiritur, ut ne qui leni-
 tate obdurgatione deterior fit, hule aqua; qui vero lenita-
 corripit nequit, hule oleuma proponatur. Varianda sunt
 vicia, & ingeniorum motus cogitandi. Però ad mo-
 res, qui nobis in alijs minus probantur, erudendos, hoc
 plurimum offert momenti, si is, qui aliquem monet, vir
 bonus sit & dum alios reprehendit, ipse non habeat quod in
 eo alij merito reprehendant. tum autem ab ira vel odio quò
 longissime remoueat, ne quicquid dicitur aut fecerit, id
 ab impetu pudentis, non à charitate corrigendis profectum
 videri possit. Dilige: & dic quicquid vults scribit quodam in
 loco Augustinus. Charitas sit, quæ arguat, increpet, corripiat,
 non odium vel malevolentiam. Ametor peritus: vitium de-
 betur. Illi autem qui moentur, quod in Fructu bonorum li-
 bro legimus, illius memores esse vitiosum debet. Qui odii in-
 crepatione insipiens est. Ne sint illi sceleres qui non audiant
 cum arguuntur. Habeant vices, quæ audiant increpationes
 vitæ, & in medio sapientis commorabuntur. Moneantibus &
 recta docentibus acquiescant, nec habeant corda superba
 danciem ferre, quod tamen dum scultor molitur, et ho-
 minum deseruit vici. Illius sancti Propter monitis du-
 cantur, qui ad ea quæ Deo placeant nos excitant: Hodie in-
 quit, si vocem eius audieritis, **NOLITE ODERERE** corda
 vestra. Vocem eam domui esse sibi quisq; persudat, quoti-
 es ab aliquo in charitate fratrum corripitur, ad bene facien-
 dum scultor, instruitur, expellitur, vq; à via iniquitatis re-
 cedat moentur. Ad hanc vocem obedientia, ad obedientiam

IN EPIST. AD
GAL.FRUCT. 11.
IUD. 15.
IUD. 25.

K

ecleritas

- Rebr. 13. celestias accedat, et qui vocem Domini hodie audierit, hodie faciat quod audiuit, hodie exequatur quod iubetur. **Quod ergo Paulus Apostolus facere nos monet, inquit; Adhortamini vosmetipsos per singulos dies donec hodie cogominatur, ut non obdureat quis ex vobis sellae peccati id cordibus nostris infixum sit. Ne relinuat ex eorum esse numero qui non audierunt, nec incluserunt aurem suam, sed indurauerunt cruciatum suam, ne audirent Deum, & ne acciperent disciplinam super quos voluerit mala & induratum Deus pollicetur. Pleni sumus dilectione, replamur omni scientia, et alterutrum monere, & animas nostras edificantes in obedientia charitatis, in fraternitatis amore, simplici ex corde inuicem attentius nos diligere possimus; scietis quod qui conuertit fecerit peccatorum ab errore viae suae, saluabit animam eius a morte, & operiet multitudinem peccatorum.**
- Domine Deus, qui nos qui exierant paternè corripis, & de quibus peccant admones & alloqueris; humilitatis & mansuetudinis spiritum nobis tribue, ut si quando in commotione suscitaueris ad bonum, excipiamus doctrinam tuam, & relicta malicia credamus. In te Dñe. Da ut in fratre corrigendo, non edium sed charitatem spectemus, ea que in alijs reprehensione digna existimamus, ipsi fugiamus, uerè inueniuntibus benignam probecamus, alios in amore fraternitatis adhortemur, uiam prudentiam doceamus; quò cum illis qui arguant impios laudari, & super nos reuerentem benedictionem apprehendere possimus.

1. Pet. 1.

Iuuer. 24

Cael

CECI NATI ILLUMINATIO.

Spiritus ne carnes dissent.

Post Adami e paradiso voluptatis, ex pulchritudine, quoscunque natura in hoc hanc exilio fingit homines ac creat, eorum animas peccatum ita exare solet, ut cæca nato, quem Christus Deus illuminauit, perditos uideamus; quæ illorum caritas nisi superna gratia illustretur, in perpetuis tenebris, & sempiterna quadam caligine iacent. Quamobrem pulchre Gregorius redemptor, cum uellum saluam Iuxta misit uise & cæci nati oculos reparasse scribit, et ostendit, quod superna gratia carnalem cogitationem nostram per admirationem suæ contemplationis irradiat, & ab originali exaltate hominem ad intellectum reformat. Saluæ namq; uim, et ideò sibi restat, super interna contemplationis intelligitur: que ad ea, & capite desinit, quia de clarior cognitione, qui caput nostrum est, adhuc in hac uita nos positos, gutta reuelationis tangit, uillud Eliaz, non magis ad ortum quam ad occasum caritatem, beneficio seruatiōis relaxandam, referri possit.

Ioa. 9.

K 1 Deus

161a. 25.

Dem ipse venies & saluabis nos. Tunc aperientur oculi caecorum, & aures sordidorum patrebunt.

Vox illa Christi, qua eum caecum natum illuminaret, vix est scribitur, vade, laus, inueneris videtur. Deū solum per se nobis eum nos illuminat vel iustificat, aliquid requirit, et, ut verissimum illud sit, Qui fecit te sine te, nos saluabit te sine te. Quomodo enim caecus ad laudandum hoc iubetur, admonetur, et iustificatur nos, et si ab animae caecitate mundus, & diuina gratia gloriae, claritate velimus illustrari, prius nos lauemus, nempe ad hoc nos visionem abstergendam, manus ipsi quoque nostras admonemus, declinamusque: a malo & faciamus bonum, sciens quod veniunt, reddet Deus secundum opera eius, is quidem qui secundum presentiam boni operis gloriam & honorem & incorruptionem quaerunt vitam aeternam: is autem qui sunt ex conuersione, & qui non acquiescunt veritati credunt autem iniquitati, ita

& in-

& indignatio. Quod magis deprecandum est implus nostri temporis Haereticorum error, qui dum solum fidem ad vitam salutem consequendam sufficere putant, operibus bonis meritum esse deridunt, et homines pertrahere velle videantur, et ne inquam aliquid opus bonum faciant: quod etiam eorum sequaces sedulo curant, quilibet facile videbit, qui seditiones, bella, templorum depraedationes, virginum Deo dicatarum violationes, subditorum oppressiones, sacrilegia, homicidia, & alia quaevis abominanda facinora, illis in locis maxime vigere animaduertent. In quibus ab unitatis cathedra discessum est. Scilicet illi sunt praecelari huius noui euangelii fructus, quod sub frammo laetens, quinqueagesima ab hinc annis et in lucem nostri temporis Haereticorum produxisset gloriatus, ut ne quid boni homines agant, sed fidei soli innixi quidvis agendi libidinem atque licentiam sibi permittant. Nos vero missos facientes illos, qui diaboli potius Euangelium, quam Christi Euangelium profitentur, eam fidem amplectamur, quam per Charitatem operari scribit Apostolus: cuius quali mentem pulchre explicans Hugo, tria dicit esse, quae ab initio, & ante aduentum Christi, & post ad salutem obtinendam necessaria fuerunt; scilicet Fides, & Sacramenta fidei, & bona opera: quae tria ita cohaerent, ut salutis effectum habere non possint, si simul non fuerint. Quia nec Fides meritum habet si dum potest operari negligatur: nec bonum opus est aliquid si sine fide sit, & rursus fides operans, hominem iustificare non sufficit, si eam quae in Sacramentis Dei consistit, sanctificationem concipere contempserit. Haec enim ille. Haec igitur tria, et ne ab insuetum separemus, omni cura diligentiaque prouideamus. Habemus enim Fidem, quae a Sanctis maioribus nostris per longi Episcoporum & sacerdotum successorem, velut per manus tradita, ad nos usque peruenit. Sacramentis his utamur, quae ex ipsius Christi iudicio, Sancta Catholica & Apostolica scriptura, atque fidelibus dispensant, Ecclesia. In omni autem opere bono ita nos exercetamus, ut non sublimem sapientes, neque in

K J

licent

De Sacra.

1. Tim. 6.

insecro diuitiarum, sed in Deo vivo, qui præsens nobis omnia abunde ad fructum, sperantes, bene agere, diuites fieri in bonis operibus scilicet tribuere, commolare, & thesaurizare sibi sua amemus bonum in futurum discamus. Quod in Proemio libri scriptum legimus; Qui operatur terram suam fructibus, qui sicuti fecerit otium dulcissime est, ut perpetuo mentibus nostris innoxium sit. Ne seletur oclum, si fructibus videri volumus: operemur terram nostram abundemus in omne opus bonum, si pane glorie carere cum fructu Dei latari volumus. Debet in spe qui arat arare; qui triturat in spe fructus percipiendi, inquit Paulus, Spe igitur regni caelestis apprehensa, dum speramus. **IN TEMPTO ARAT VITÆ, dum dies est & sol lucet, dum in hoc mortali corpore versamur, operemur bonum ad omnes.** Veniet enim illa nox, post animæ & corpore migrationem, quando nemo poterit operari. Ante obitum operemur iustitiam quæcunque non est apud inferos inuenire esse. Operemur autem semper in melius proficientes, de virtute in virtutem curretes, memores illius dicti seruitoris nostri; Nemo mittens manum suam ad aratum & respiciens retro, aptus est regno Dei.

Tu autē Dñe, qui operatus es Petro in Apostolorum circumscriptione operatus es & Paulo inier gētes auxiliare quodq; & nobis miseris, ut ex bona conuersatione, operatione nostram mansuetudine sapientia possimus ostendere. Et quoniam eorum in adiutor es qui tuos imbecilles, & sustenas brachia eorum qui non sunt fortes, accinge nos infimos robber: gratiaq; hęc mētib; nostris infunde, ut nō nisi quæ recta sunt cogitare, dicere, & facere possimus. Da virtutē & fortitudinē plebi tuæ ut ea perpetuo cogitet, quæ ad salutē obsequendā necessaria; ea dicat quæ ad edificationem proximi utilis, ea faciat quæ ad laudē & gloriam tuam distantia; honorifica videbunt. Ut videntes opera nostra bona, gētes quæ te non cognouerūt nec inuouerūt, nomē Sanctificationis collaudare & magnalia operum tuorum enarrare tuā nobiscum valant.

Lazari

LAZARI RESCITATIO.

In præsens reddo.

Lazarus quem mortuum & quatuor diebus in sepulchro obdormitum Dominus à morte ad vitam reuocauit, hominē quibus in peccatis mortuum, mystico sensu deocat: qui vere in monumento conclusi dicitur, quando mala consuetudine ad aliquam deformitatem veniens, in illa se totum immergit, vnde nisi solius Dei accedente præsidio erui atq; liberari non potest, qui cum totius pietatis & clemētie sit fons, nolens mortē peccatoris, sed magis ut cōuertatur & viuat, ad monumentū facti cadaveris illius, cuius tetricus odor per peccatū

conspargit

Ezech. 11.

Ezech. 18

confurgit recedit, & diuino instinctu affluat; mentis affi-
 dae concitans, vocare hominem non cessat, vt foras exeat, vt
 qui intra conscientiam suam abscondit innot per nequitiam
 a seipso foras exeat per confessionem. Omnis quippe peccato-
 rum vt scribit Gregorius, dum culpam suam intra conscientiam
 abscondit, innotus licet, in suis penetralibus occulatur;
 sed mortuus venit foras, cum peccator nequitias suas sponte
 confitetur. Lazaero ergo dicitur, veni foras, ac si aperit eu-
 libet mortuo in culpa detretur, Cur reatum tuum intra con-
 scientiam abscondis? Foras iam per confessionem egredere,
 qui apud tehercius per negationem latea. Veniat naq; so-
 ras mortuus, id est, culpam confiteatur peccator; venientem
 vero foras, soluat discipuli: vt pastores Ecclesiae ei penam
 debeant amovere quam meruit, qui non erubuit confiteri
 quod fecit. Summam itaq; Saluatoris nostri benignitatem vi-
 dere & admirari licet, qui multis varijsq; modis homines a
 peccati turpitudine ad innocentiam retrahens, ad se pertra-
 hancet allicit, & nosq; ad Hieroniam illis verbis alloqui-
 tur.

*In charitate perpetua dilexi te, idco attra-
 xit te miserans, rursumq; adificabo te.*

Qui

Qui Martham & Mariam sorores, mortem Lazari fratris
 complorantes, & ad Christum magna cum alacritate ac-
 currentes, cogitat; colligere ex eo potest amicos Christi, dū
 in hac vita sum, facile quidem affligi, sed ad auxilium Christi
 illico confugere; quo per illustrationem internam, & amoris
 excitationem adueniente, sancti spe futurae resurrectionis
 consolantur; mortem posthac in ipsa Lazari, corporis animi
 tum in terra sepulti resurrectione consolatione percipiunt.
 Horum igitur imitatione, quoties Dominus lucem in vmbra
 mortis & caliginem poenae, animam videlicet oedum ferendū
 quantumcumq; tribulationum tenebris obscurat, hanc potissimi-
 mum memoriam egrediminiq; nostrae medicinam adhibere di-
 lectemus, vt mente omni ad Christum reuocata rebus nostris
 auxilium ab ipso ferri supplices petamus. & illius, quod in
 libris Machabiorum scriptum est, memores, ne abbotreka-
 mus propter aduersus casus, sed repueamus ea qua accidit
 NON AD INTERITUM sed ad correptionem esse generis no-
 stri. Nond est omnibus aurum & argentum, non vt inuicem,
 sed vt moueamur, nisi scilicet non vt dissoluamur sed vt perfici-

1. Jan. 1. 1.

1. Ierem. 17.

1. Mark. 6

L

notus

Eccle. 2.

Eccle. 27.

Sub. Mal.
16.

Iud. 16.

Prover. 1.

Tob. 12.

Iud. 2.

aurum in fornacem. Ignis mitis idem & de hominibus fieri ex Ecclesiastici libro discimus: In igne probatur aurum & argentum, homines vero acceptabiles in camino humilitatis. Vasa signi probat fornax: & homines in hoc tentatio tribulationis. Fornax hic quoad modum pulchre quodam loco scribit Augustinus. mundus est aurum in igni, ignis tribulationis, actrix Deus. Quod vult ergo Deus facimus: ubi ponit nos artifex toleramus. Vult enim nos tolerare, non ut ille purgare. In nostris animis; visitationem, id omne cedit, quoties hic affligimur. Nam & Deum tum maxime querere & diligere incipimus, cum quantum nobis in rebus humanis periculi sit solliciti dispiciamus, iuxta illud Prophetæ: Domine in angustia requiescent te, in tribulatione murmuris doctrina tua eis, & à vitis que plerumq; in causa sunt, et vel in corpore vel in fortuna detrimentum aliquid sustineamus, diligentiore causare discimus. Fit etiam quod ad severtit adversa omnia toleranda animo fortes efficiuntur, quando ea quibus affligimur, propter gravia peccata siue nostra siue aliena nos pati, nobis persuademus. Ea si quidem recedant, delicti magnitudine, penam ipsius acerbiorum eleuat efficiunt; illud, et etiam gravissima que que in presenti vita perferre, pro nihilo ducimus: dum modo hæc ratione, que in futuro, sagittis & sceleribus perire debentur, hic abolerant. Sed & illud magnum est Divinæ gratiæ indicium, cum aliquis a ruina premitur. Quem enim diligit Dominus corripit, & quasi pater in filio complacet sibi. Hinc & Tobias quia acceptus erat Deo, necesse fuit ut tentato probaretur illum: & omnes illos qui Deo placentur, per multas tribulationes transisse fideles. Iudith vidua numerando recenset. His igitur cogitationibus armati, tanto libentius adversa tolerare debemus, quanto aliud & peccatorum nostrorum enormitatem & sumam Dei benignitatem memoria reperimus. In maximo certe herero id nobis ponendum est, dum hic ad tempus punimur, ut ne in æternum puniamur hic loquamur, et perpetuo gaudeamus: hic purgamur & mundamur, ut in celesti patria splendorem

deven

dorem sempiternum in diti virtutis. Damna temporalia, facultate immortalis, existitiam lætitiæ, laetum gaudium commutamus, dum selem celestium spem propostam habentes, ad veritas res que accidunt, placide moderantur; sermone ut incrim illud tacetam, fieri nonnunquam, ut postquam facti & excellit animo calamitates periculumus, etiam hæc que ad vitam presentem pertinent, magis angeantur & cretant; quod Sancto Job evenisse videmus, cui post flagella Dñus addidit omnia quecumq; sacrat duplicis & novissimis magis quæ principio eius benedixit. In paucis igitur vexati, in multis bene disponemur. Quoniam Deus tentavit eos, & invenit eos dignos se, Tanquam aurum in fornace probavit illos, & quasi holocausti hostiam accepit illos, & in tempore erit respectus illorum.

Domine qui suaviter omnia disponens mortificas & vincificas, deductis ad inferos & redactis; pauperes facis & divites, humilias & sublevas: da ut ne in prosperis exollamur, in adversis ne animo decidamus sed in omnibus Divinæ tuæ voluntati acquiescere, quecumq; nobis evenierit, illa ad emendationem & utilitatem nostram à te profecta intellegamus. Corripe nos Dñe, veritatem in iudicio & non in furore tuo, ne forte ad nihil redigas nos. Peccata nostra contra nos sunt semper: acculant nos, vindictam expolant. Corripe nos igitur in hoc nō in illo futuro seculo, veritatem in iudicio corripe. Tantū nos tribulati permittis, quantum sustinere flagellum nostra potest: ne si supra vires vitæ sursum, perieris, & dā in futuris tui virga nos corripis, mōdū in nihil redigamur, descendentes in profundum quasi lapis. Fortis animi & patientis cor nobis tribue, ut dū tribulationē igne adurimur, in conspectu tuo humilitemur: dū rigamur, preces nras acce facit tui in miserationibus tuis multis prosternamus: dum affligimur non vilesimur nos pro his que patimur: sed repulchris precibus nostris hæc ipsa supplicia memora esse flagella Dñi quibus quasi serui corripimur: ad emendationem & nō ad perditionem nostram illa nobis evadere credidit: ubi dū dilecto seruo tuo Job pro omnibus gratias ageres illud semper in ore habebam;

Job. 42.

Sapient. 3.

1. Reg. 1.

Ierem. 10.

Ezod. 17.

Dan. 6.

Iud. 2.

Iob. 1. & 2

li bona suscipimus de manu Dei; mala quare non suscipimus: Dominus dedit, dominus abstulit: sicut Domino placuit, in factum est. Sic nomen Dei benedictum.

INGRESSVS HIEROSOLYMAN.

Tales in bella venimus.

Matt. 21.

Hos. 1. 7

in Matth.

In omnibus vestri saluatoris actibus eam virtutes quædam insidant, quæ animos hominum ad imitationem sui quasi stimulis quibusdam incitant, tum verò in hoc ipso Hierosolymam ingressu, mansuetudo quædam & modestia singularis elucet. Nec enim ut Chryostomus ait sedit in curia auro pericula purpura fulgor, nec ascendit super sevitum equum discordiæ acatorum & litis; sed sedet super asinum, tranquillitatis & pacis amicam. Non videt in circuitu eius splendentes gladios, aut cetera ornamenta terribilium armorum. Sed quid? Ramos frondentes, testimonio pietatis. Venit ergo mansuetus sedens super asinum & pullum eius. Nam super veramq; animal, eum esset Deus, spiritualiter se-

deret

Matt. 21

deret poteras ut & in Iudæis sederet & in gentibus simul. Sedent autem super lumentum, est in precordijs eorum habitans, ut dicat illis Christus Tollite iugum meum super vos, & videte quia mitis sum & humilis corde. Mansueti enim mansuetum debent portare. Vestimenta autem super asinum, ab Apostolis impotens, precepta sunt Divina & gratia spiritualia, quam super gentiles & Iudæos Apostoli imposuerunt; nec eos requirere in eis potuissent Christus, nisi mandata eius fuissent in eis. Et vide quoniam super lumentum quidè Apostoli posuerunt vestimenta sua, sub pedibus autè invenit cetera turba Iudæica quoniam mandatis Apostolorum sternuntur quidem Christum & adorantur; legis autem mandata conculant, dum circumcisione spernunt, sacrificia Iudæorum, prohibito estimant, & ceteras consuetudines Iudæicas reproban. Sciens autem Propheta militiam Iudæorum, quia contradicendi fuerant Christo ascendenti in templum, ideo præmonuit, ut per hoc signum agnoscerent Regem futurum Iudæis, dicens;

Ecce Rex tuus veniet tibi iustus & saluator ipse pauper, & ascendens super asinum, & super pullam filium asina.

Zach. 9.

L 3

In

Nilla solenni pompa, qua Christus salutem nostram operaturus, Hierosolymam ingressus est, animae spiritualis laetitia nobis exprimitur, qua perficitur homo, dum per Apostolos eorumque successores, à peccatis & nexibus solutus, victoriamque omnium ornamentis quasi vestibus quibusdam decoratus, Christum gerit, & de Hiericho insalubri videlicet vitae praesentis voluptate, quae tanquam leuis, hanc enim Hiericho significat, mutatur, ad Hierusalem quae pacis caelestis est visio, per deorum spiritualium meditationem deportatur. Haec demum vera est laetitia, quae non delictis saeculi mundi, voluptatibus, sed harmonia caelestis excitatur, quae non de creatura, sed de creatore concipitur, Vnde & Apostolus ad Philippenses scribens nos admonet, Gaudere IN DOMINO semper, iterum

dico

licet gaudere. Modestia vestra nota sit omnibus hominibus. Dominus prope est. Gaudere laetari; in Domino semper inebemus, gaudere autem in Domino ea demum ratione poterimus, si modestia nostra, integritas, vitaeque puritas per sanctam contritionem hominibus innocetis; ut dum alios exemplo nostro ad innocentiam & pietatem erudimus, Dominum prope nos esse & ubi coram nobiscum versari intelligamus. O vere beatum illud gaudium, quo anima in angelis illius vitae posita, exultat, ad laudandum & glorificandum Deum incitatur, abundantia dulcedinis dilatur, consolatione roboratur, charitate perficitur. Quoniam autem mundi huius laetitia, mulierum instrumentorum traditione, ut plurimum excitatur, habet & anima Christo dedita spirituale dearchaedum, cuius symphonia ad laudandum illum Regem & Prophetam David vnum fuisse nemo dubitavit, qui quo spectra astitit psalmes suos concinnavit, diligentius voluerit intueri. Decem itaque chordae, quae plebs spiritus castae, mirabili quodam harmonia & similitudine animam afficiunt, decem sunt nostrae salubris mysticae Sacramentorum videlicet, Trinitatis mysterium, Incarnationis & Nativitatis Christi, Praedicationis & Sanctitatis, miraculo- rumque Iesu, Passionis & mortis, Resurrectionis, Ascensionis & Regni universalia spiritus sancti missionis, Gentium ad Ecclesiam vocationis, & ex utroque populo congregationis, iudicij extremi, & vltimae glorificationis. Haec mystica diligentibus persequuntur, summissimam quandam concertum efficiunt, & animam ea laetitia voluptateque perfundunt, ut tenentium incurandam oblitam, in hac sola conquiescat harmonia, cuius quo maiorem dulcedinem percipimus, hoc maiori contractione nobis est elaborandum, ut si vere laetitia participes esse volumus, in hoc palatario dearchaedo noctes ac dies Domino psallamus; decem ista mystica semper praesentibus oculis habeamus, illa meditemur, illorum meditatione, vitae illius calidioribus medicamur. Assuetum autem hoc, si primum quidem humanae vitae va-

Tact. Pa-
ris in pro-
logo Myst.
serm.
Tract. I.

vitia reputantes mole, quibus vana & fluxa sint mundi gaudia, quam multo maiore contaminata sit in hoc seculo lacerantibus consideremus; deinde verò mentem nostram animamq; ita exponamus, ut ne aliquorum celerum conscientia in pedibus vel opprimatur. Nisi enim hoc factum fuerit, non est quod lætitia spiritualis fructu te quis consequi poterit. Iperandum in Domino lætari & exultare non alij possunt, quam qui iusti, pi] & Deum timentes sunt. Timor enim Domini delectabit eor, & dabit læticiam & gaudium in longinuum diem. Qui sine timore est, non poterit iustificari, non poterit vero in Domino lætari, gaudere & exultare. Hæc itaq; tu diligentissimè perpendentes, peccata quæ nos, quominus in Domino gaudere possimus, impediunt, abieciamus; nos nostraq; omnia Christo Domino subsidentes, à vanis ad vera gaudia progrediamur: despicientes transitoria, ad æterna testimonia in terra viuentes ad cœlestium contemplationem ita nostræ mentis scem intendamus, ut ibi nostra semper fixa sint corda, ubi vera sunt gaudia. Domine qui secundum multitudinem miserationum tuarum in corde nostro consolationibus tuis lætificas animas nostras; da ut de nulla illa re maiorem dolorem concipiamus, quam quod te Patre benignissimum peccatis nostris offendimus. In hoc dolore, consolatorum spiritualium lætitia nos imple, lacryarum dulcedine inebria, serua amoris illustra. Quisquid in aulorum maiestatis oculos offendit, displiceat vobis, quicquid creaturam à creatore abiecit, sedeat nobis, ut à peccatorum scidibus expurgati, tibi seruire in læticia, in conspectu tuo in læticia possimus. Vinam cum Propheta illud ego possim usurpare, Gaudens gaudebo in Domino, & exultabit anima mea in Deo meo; qui induit me vestimenta salutis, & indumento iustitiæ circumdedit me. Vestimentis salutis indui, iustitiæ indumento circumdari, ingens animæ gaudium adfert. Da ergo clementissime Deus, ut tali amictu vestitus, tali coram decoratus, talibus mensibus ornatus, spirituale illud decachordum tractans, decem nostræ

lætaris

salutis mysteria semper coluens, ubi in cor meum venient occurras, tibi adiutori meo p[er]illam; vestimenta mea vite presentis commoda propter te abieciam, negligam pro ramis oliuæ, pacem tecum factam tibi perpetuam offeram, illam retineam; & ad extremum O[mn]nia illud cum turba clamæ, à te saluari cum lacrymis in hac vita potestem, quodq; potestiuero in futura planè obtineam.

TEMPLI REPVRGATIO.

Procul este profani.

Inter omnia signa & miracula, quæ plurima D[omi]nus IESVS edidit, illud plurimum habere admirationis scribit Hieronymus, quod unus homo & illo tempore contemptibilis, & in tantum vilis ut p[er] se crucifigeretur, scribis & Phariseis contra se sententibus, & videntibus lucra destrui sua, potuerit ad vniuersi flagelli verbera tantam eiectionem multitudinem mentisq; subuenire, & Cathedras confringere, & alia fac-

In cap. et. Marthei

M

SE QUI

er, que inuitus nos fecisset exercens, ignem enim quidamque sidereum radiabat ex oculis eius, & diuinitatis Maiestas lucebat in facie. Perroper illud Dei templum mystice Ecclesia Christi significari tradit Origenes, in qua sunt multi, non sicut debent, siuentes spiritusliter, sed fraxandi carnem militã, qui & donum orationis de lapidibus mundi constructam, factum speluncam esse latronum, adibus suis non Ecclesia Dei dignis, sed spelunca latronum. Vendentes autem & ementes eos esse scribit qui ricius in orationibus vel alijs actibus rectis permanentes, huius rami mundi negotijs implicentur. Per nomenclatos verò illos intelligit, qui non bene tractantes Ecclesiasticarum pecuniarum intras, que cura propriè ad Diaconos (vt ex actis Apostolorum patet) pertinebat, semper de eis fraudant, & ipsas quas dispensant, non secundum iustitiam dispensant, sed diuites sunt de rebus pauperum. Ceterum Episcopi & presbyteri, quibus credita sunt Cathedra, qui tractant Ecclesias quibus non oportet, & continent principes quibus non expedit, ipsi sunt, qui vendunt columbas, id est gratiam spiritus sancti, quorum Cathedras Christus curat, quandoquidem non est illi voluntas in eis, & manus de manu illicum non suscipit, non non dicationi sed orationi tantum in domo sua locum relinquens, iuxta illud vsu.

*Domus mea domus orationis vocabitur
cunctis in populis.*

Cum Christum in hac mortali carne confinatum rãe graues penas exegisse legimus ab his, qui insolentia etiam cultum Diuinum se gerebant, vt eos e templo Hierosolymitano eijceret, cogitare debemus, non impudè minime laturos, si quid quod Matitarem Diuinam offendar, admiserimus. Quamobrem si nos amur, vt ne peccemus, in officio continere non potest, saltem timor iudicis, gehennæ metus, tenebrarum dies, cocrens sufficit, ignis inextinguibilis, vermis non moriens, & terribile illud sermone in impijs sceleris fulmen, à vitia nos absterreat. Verissimum enim illud est quod apud Prophetã scriptum legimus, FORTIS VLTOR Dominus, reddens retribuet. Nemo quicunq; peccat impunitus sibi possideatur. Vltorem & quidè sceleris vltor, qui non nisi à propria misericordia, superari potest, experientis. Reddens vlticitq; retribuet Deus, secundu opera cuiusq;. Cui itaq; horrendu sit incidere in manus Dei viuificis, timoramus eò qui & animam & corpus potest in gehennã miserere & terribilè illi

expretationem iudeoꝝ & ignis amulationem que contin-
pura est Deator legis aduersarios, per oculos habentes, id
peccando obliuiscimus. Erit autem Timor hic, qui recorda-
tione supplicij in nobis nascitur longius à laude periclitio-
nis abigit, tamen vel hoc tuo laudandꝝ est, quòd tantum in cor
hominis auctorem Dei non elidit, sed et illud, Timor Dei, in
tium dilectionis eius, sed et autem in istam agglutinatam est
ei. Nec enim hic illud habet locum, quod plerumq; dici so-
let, Quod timeat facile odernat omnia. Ita Deus, propter su-
bitam timeatur, ut propter misericordiam non possit non a-
mari. Quis enim hunc non amet, quem cum ob illam in-
iuriam, ad studium paratum esse videret, non illud tamen
peccantem passivè, qui in se pius etiam illius misericordie conspi-
cit? Fieri non potest, quin hæc ipsius benignitas, etiam si a-
nimum molliat ad amandum, vnde hæc autem cogitatio, im-
pellat ad timeendum. Qui Deo itaq; timeat, etiã amat: qui be-
nè amat etiã timeat. Rex enim ihu in coelesti demeritis solent
sunt, ex quibus compunctio salutatis in nos oritur, ex com-
punctio autem, contemptus terreneorum, ex contemptu
humilitas, ex humilitate mortificatio voluntatum, ex mortifi-
catione vitiorum fuga, ex hac via virtutum omnium do-
na pullant, quibus cordis puritas, & Apostolice caritatis
perfectio acquiritur. Timor igitur Domini fons est vite
quo talia cunctaq; bona promanant. Paradisus est benedictio-
nis, à quo spiritualium voluptatum, & gaudiorum fructus
diffunduntur. Thesaurus est inestimabilis, in quo diuitiæ
salutis, vera sapientia & scientia reconduntur. Malleus est
tabulis, quo sicca, hostis videlicet asser Diabolus, percuri-
tur. Scelus itaq; homo cui donatum est habere timorem Dei
qui tenet illum, cui assimilabitur? Assimilabitur viro sapien-
ti, qui ædificat domum suam supra petram. Rursum, enim su-
pra firmam petram spiritum sanctum fabricam constructis. In
qui omnium actionum suarum, tanquam fundamentum quod-
dam, timorem Dei ponit in quo eum sic fiducie firmitudinis,
non est quod à ventis & tempestatibus istius mundi sibi me-

Eccl. 27.

Cath. sup.
Psal. 32.Eccl. 14.
Psal. 40.
Psal. 22.
Iudic. 4.
Eccl. 27.

Eccl. 14.

S. S. S.

S. S.

1228.

tuar. Atq; vitium hoc fundamentum, in hominum cordibus
nostro tempore positum videremus, nunquam ad eam im-
pietatem venimus esset, qua Divina & humana iura contu-
la sunt & labellata. Plures etenim quàm vellemus inveni-
mus, ante quorundam oculos eum timor Dei non sit, humanis
quendam diuoribus sibi proponant, quo ne Christum libere
confiteantur, proq; dono Dei murum sese opponere aude-
ant, prohibentibusq; tepidant timor, ubi non est timor: & de
Diabolum effudere timeant, in gratiam Dei indignationem
se incurere non animadvertant, qui non tantum hæc tem-
poralia, pro quibus solis esse solliciti videntur, illis non rare
admitte, verùm, quod multo grauius est, corpus etiam & ani-
mam in gehennam mittit. Timeamus ergo Deum, qui super
omnes est, & Diabolum non timebimus: timeamus Deum,
& non timebimus quid faciat nobis homo.

Domine qui voluntatem mentemq; te facis, & depreca-
tionè eorum exaudis, & saluos facis eos, confige timore tuo
carnes nostras, ut dum te iustum & rectum esse audimus,
amendamus quid timeamus, dum te quoniam dulcis & benignus
sis cogitamus, amemus, quid diligamus: quo timeat
& amore tuo excitat, se pro tua semper suscipiamus. Da
ut timeamus te, inquiramus que beneplacita sunt tibi, & dili-
gentes te repleamur lege tua. Non nos humanus timor ab
aperta tua sanctissime sed et confessione auocet: sed tuus pos-
sit timor ad tunc opus bonum stimulet, se gnes exciet, iri-
gidos inflammes, languentes corroboret. Vtiam participes
simus nos omnium timeendum te, & eubediendum manda-
ta tua. Timor enim præsentis, securitatem habet sempiternam:
formido hæc, pacem generat æternam: paucis hic, quietem
condert sine eis iuram. Ergo leuissimè Deus, hæc nobis
gratiam concedit, ut hic potius te timeamus, ne, dum tarta-
bitur terra, angustiamus: hic paucemus, ne in die mala pau-
re ac morte necesse habeamus, sed cum sanctis &
electis tuis laudare in terra viventium
perpetuè possimus.

Psal. 144.

Psal. 128.

Cath. super
Iudic. 4.
Psal. 22.
Eccl. 27.

Psal. 128.

S. S. S.

S. S.

1229.

COENA.

Angelus hoc est homo.

Dulcis benignitatis in humanum genus immensus
quam longe latèq; pateat, vel hinc videre licet, quòd
panem illum angelorum omne delectamentum in se habentem,
preciosi videlicet corporis & sanguinis sui Sacramen-
tum, tradidit homini manducandum: ut tali cibo recreatus,
ad currendam viam mandatorum Dei; promptior esset & ala-
crior. Noverat ille totus sapiens & scientia fons, nos pro
ea qua sumus per peccatum affecti fragilitate: Imbecillitate
que magnis aduersarij nostri Diaboli viribus, ibiq; illius ope
& auxilio, resistere non posse: itaq; in hoc Sacramento quod
exterorum omnium finis est & perfectio, nobis instabili
quodam modo iungi & presens adesse voluit: qua quidem
et non magis suam, quam mortuam etiam later nos ipsos cha-
ritatem nobis voluit commendatam. Nam quod sub panis

potissimum

potissimum & vini speciesque corpus & sanguinem suum reliquit, ostendere proculdubio voluit, quemadmodum ex multis frumentis grana panis unus, ex multis vine racemis viti conficitur, ita nos per Sacramentum hoc panis & dilectionis in vni quodlibet mysticum corpus esse fecere oportere ut iuxta illud Pauli, unus panis vni corpus multi sumus, omnes qui de vno pane participamus. Quamobrem pulchrè nos admonet Augustinus, ut Carorem Christi non edamus tantum in Sacramento, quod & multi mali faciunt, sed etq; ad spiritum participandum manducemus, ut in Domini corpore tanquam membra maneamus: ut eius spiritu vegetemur. Quod autem nouum hoc corpus & sanguinis sui sacrificium, nouus sacerdos Christus in vltima cena erat institutus, eius rei in veteri lege vmbra eidem præcesserat: cuius rei Deus quoq; Paulus meminit.

At verò Melchisedech Rex salem, proferens panem & vinum (erat enim Sacerdos Dei altissimi) benedixit ei. &c.

I. Cor. 10

Tract. 17.
in Ioann.

Act. 7.

Gen. 14.

In

In Sacramentum Eucharistiæ sacramento, quod in vitæ cœ-
 legalibus sacrificiis tanquam umbra veritas successit, amor
 sine charitate in genus humanum Christi saluatoris nobis
 est consideranda. Meritur enim in ligno crucis Duxit,
 ne corpus mysticum sine capite esset, nobis in hoc sacramen-
 to ineffabili quodam modo coniungi voluit: cuius presentia
 peccatum destrueretur, bona spiritalia multiplicarentur,
 & vita æterna nobis conferretur. Rectè igitur cum à vicis
 sanet, medicina: cum virtutum dulcedine repleat, manna si-
 ne panis coactis; cùm sublimitate gloriæ nos dicit, Eua-
 charistiæ id est, bona gratia dicitur. Hunc Christi saluatoris
 amorem, quo nosse saluti tam diligenter prospectum volu-
 it semper præ oculis habere, atq; ad eam vicissim amandam

& dili-

& diligendum caritati debemus; memores illius quod ab
 Augustino scriptum est, ama amorem alius, qui amor tui a-
 morem delectando in vicium virginitatis, & sic amorem summa-
 riori tan copulavit humilitate te fœdissime de re, contumelioso
 ligni tui amorem. Inno tuam moralitatem. Quod autem rati-
 ratione Deo amare debemus, presentia probata indicant, ubi
 ad opus, non nudus, non lat. Inno, qualem veneris filium va-
 ta. Inno conam superbitio fingit, sed testis amicitia de re-
 i ornans, & oculos in vobis de finis habens. Amor divi-
 nus exprimitur. Ac primum quidem quoniam tæso quisi
 putaverit Gergo quis à superbo amore distinguitur, quod
 inferior delectatur. Amor hoc divinus alit turtum tenens,
 ut si Deum perfecte diligere velimus, animam à terrenis re-
 bus, quæ in maxime fieri potest, abrahamus. Hoc autem asse-
 quimur si contemplatione caritatis & spe summorum bo-
 norum veluti duribus quibusdam alis, ad superos semper e-
 levari, vel minimas peccatorum occasiones, quibus quasi fun-
 damentalibus quibusdam gravæ peccati pondus nobis apponitur,
 ferro dissectionis retereant, & à nobis projectantur. Porro
 vestimenta, quibus qui Deo amant ornari debent, opera sunt
 bona, quorum decore nos vniq; regi consuevit, ut nulla adhi-
 onum nostrarum, pars pecunia peccato relinquatur, quod possit
 vultuq; nostrum cum beato Job in Domino glorari. Iusti-
 tia indutus sum & vestivi me sicut vestimento. Salsitas vesti-
 menti qui indutus non est, amare Deum non potest. Num-
 quam enim est amor Dei oculos, inquit Gregorius, operari
 magna si est, si autem operari non poterit, amor non est. Quo-
 niam autem ad excitandum in nobis amorem divinum, plu-
 rimum se conam habere conam lectio aditer momenti, hæc phari-
 sandis etiam semper est habenda, ut ex illa sagittas, que
 animam penetrare deponere possimus. Legendi Sacerdoti
 Pærum libri gesta eorum, qui Deo placuerunt, diligenter
 evolvenda, & ad eorum imitationem omnia vitæ nostra est
 componenda. Vitæ est sermo Dei & efficax & penetrabilis
 est omni gladio accipit, & perstringens usq; ad divisionem

N

anima

Aug. de
 Car. grad.

Job. 42.

Hebr. 4.

animæ ac spiritus, inquit Paulus. Eiusmodi igitur agere si-
ne gladio, ut hominum corda vulserunt, ut dilectus cum
spiritu illa querentes, amore languere, charitatem ardeant
quam aqua multa non possunt extinguere nec flumina
obruant illam. Ceterum cum hoc, et de reliquis omnia, absq[ue]
singulari Dei gratia, perficere non possimus, vultum & oculos
in cultum erectos; mentem videlicet per orationem fre-
quentem ad Deum eleuatum habere debemus, ab eoq[ue] sup-
pliciter orare, ut quod facere precipit, id nobis ipse largiatur.
Amore sui nos inflammet, charitate illuminet. Exaudiet ille
nos, si ad eum clamauerimus, aperiet si pulsauerimus, accen-
det, si ad sanctissimum hunc ignem, quem peccus frigidum
non capit, nos preparauerimus, beneficia que generi huma-
no ipse Deus contulit, assidua memoria reperendo, & quali-
ter nos adhaerent perpendendo. Diligamus ergo Deum,
quoniam Deus peior dilexit nos, amemus, quoniam prior a-
mauit. Dilexit nos Deus, inquit Bernardus, dulciter, sapien-
ter, fortiter, dulciter quia carnem induit, sapienter quia cul-
pam cauit, fortiter quia mortem sustulit. Diligamus igitur
& nos Christiani à Christo, quemadmodum diligamus Chris-
tum. Diligamus amare dulciter, ne illecti, prudenter, ne de-
specti fortiter ne compressi desiciamus. Dulciter amari, qui om-
nia tenens, Diuini amore possidit; prudenter amari qui
obscure Diuine gratia peccando non ponit; fortiter amari,
qui facultate amoris Diuini degustata, constantem dilige-
do Deum perseuerans, ad illius amorem, & lumen trahit. Haec
igitur ratione Deum diligere dicimus, & quod nos spiritus
monet diligenter exequi iudicamus. Qui timetis, inquit, Do-
minum Diligite illum, & illuminabuntur corda vestra. Di-
uina dilectionem per timorem quidem nasci, sed in affectu
crescendo penurari, scribit Gregorius. Vbi ergo timore
Deum, diligere illum, diligenter autem per Sacrosanctam Eu-
charistia participationem unum cum illo corpus esse expe-
rimus, illuminabuntur proculdubio corda nostra & gratia
Dei claritate ita decombantur, ut paritas affectionum, sub-

tilira

tilitas intellectuum, desideriorum sanctitas, operum claritas,
vitarum omnium fecunditas in nobis fulgeat.

Domine qui his qui te diligunt ea bona preparasti, que
nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ab-
scenderunt, amorem tuum nobis infunde, ut seculi amore abie-
cto, te solum queramus, diligamus, & veneremus. Da te me-
ditatione spiritualium, doctrina pia, oratione assidua, & ex-
ercitio sancto, semper in nobis amor tuus nutritur, augeatur
& crescat. Adire eodem nostram charitatis ignem, ut per
ter te nil aliud concupiscant, nil aliud desiderent & ament.
Et quoniam in perpetuum pignus amoris, quo in genus hu-
manum suauiter es effusus, sanctissimum tuum corpus in
Eucharistia Sacramento nobis reliquisti, concede ut amore
tuo vicissim faucibus, sequenter ad hæc sancta mysteria, cor-
de puro, conscientiaq[ue] munda accedamus: quo tali cibo re-
creati hostia vitibiles & inutilibiles à nobis propulsumus, se-
mitæ peccati refrigeramus, macula cordis mundamus, iram
nostram placamus, intellectum illuminamus, voluntatem in dei
proximiq[ue] dilectione inflammatam, memoriam spirituali deli-
cedine repleram, meritis vite bonæ multiplicata in omni ope-
re bono nos confirmamos, ab æterna morte liberatos, ad pa-
triam vite æternæ deducatos, & ad sempiternam
gloriam in corpore nos relaxatos videre, &
te sine hoc laudare possimus.

N 2

Lotic

Cant. 7.
lib. 5.

1. Jan. 4.

Sep. Cant.
Ser. 20.

Ecc. 2.

Moral. 1. 7
cap. 14.

1. Cor. 2.

LOTIO PEDVM.

Servitia soluit.

Quod agens ille Incontaminatus, speculorum sine macula, candor lucis æternæ, & Doms Majestatis Christus JESVS, humiliter se ad lavandos servorum horum pedes inclinare dignatus est, factum hoc illius quantum abundet misericordie ostendit Angelicæ. Ac primo posuit inquit, vestimenta sua: qui cum in forma Dei esset semetipsum exinanivit. Præcinctus se linteis, qui formam servi accepit. Misit aquam in pelvium, unde lavaret pedes discipulorum; qui in terram Gulgathæ fudit, quo immunditiam dilueret peccatorum. Linteis autem quo erat præcinctus; pedes quoque lavaret vestigia carnis qua erat indutus, Evangelistarum vestigia cõ-

fortavit.

fortavit: & linteis quidem se præcingeret, posuit vestimenta que habebat; et vestem formam servi accepit, quando semetipsum exinanivit, non quod habebat deposuit, sed quod non habebat accepit; cruciendus sine suis expoliatus est vestimentis, & mortuus, incolatus est linteis, & tota eius passio, nostra purgatio est. Per hanc quoque; Apostolorum pedum abluentionem, quendam hominum imperfectiorem instructionem Dominus scribit. Nam quantumcumque homo sit perfectus, nihilominus tamen magis perfecti indiget, & aliquas immunditias contrahit. Sicut enim hominem sanctum oportet ad idem terram pedibus contingere, ita quidem. An vivimus in hac vita mortali, que rebus terrenis ad sustentationem corporis indiget; ad idem ex parte sensualitatis aliquid contrahimus. Omnia itaque; egemus gratia Dei, que nos à peccatis eruat: sed nullus terra vitæ sacramenta prædicta reperiri possit, quin in pedibus saltem aliquid scelerum habeat: in tanta illud Proverb.

Quis potest dicere mundum est cor meum? parus sum à peccato.

*Instituto Anno 1655.*In cap. 10.
an. 17. le-
di. 2.

Prover. 20.

Joan. 13.

Tract. 77.

Ioh. 13.

Quae verba post ablatus discipulorum suorum pedes, saluatore noster, peculiariter inquit, Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis, ita & vos faciatis. non solum ad humilitatem mentis; puritatem, quae duo nobis potissimum in hac pedum ablutione voluit committere, sed ad omnes reliquas virtutes Christiano homine dignas referri possunt. Quaeque enim gloriosus noster dixit & fecit, propter institutionem nostram & dixisse & fecisse credendum est, ut videntes scientesque, illa eadem faciamus, & in exemplum trahamus. Nemo enim recte Christianus dicitur, quemadmodum à Sancto Patre quodam scriptum est, nisi qui Christo moribusque valeat conparari. Praeulit ille nobis exemplo, doctrina, vitae innocencia, tolerantia, mansuetudine carumque rictuum expresse nobis, in omnibus actionibus suis, reliquit vestigia, quibus nostri generis homines superant, aeternamque nobis salutem peperit, eadem itaque via gradiamur & nos, si Sathanam vincere Christosque contemni veraciter desideramus. Qui enim dicit se in ipso manere, debet sicut ille ambulavit, & ipse ambulare. Nam cum genus humanum veniesum post primum parentis lapsum, caeca quibusdam ignorantia tenebris involutum esset, miseris nostri Deus illum suum unigenitum in terras misit, qui & vitam salutis ductores iustas, nobis indicaret, & ne in tam terra caligine erraremus, cunctis sanctitatis & iustitiae lucem velut in nocte lucernam nobis praefereat. Recte itaque Christus Dominus lucernae comparatur, qui, cum sit lux vera, & tenebris in eo non sint ulla, Manens omnem hominem veniens in hunc mundum illuminat autem Fidei, Spei, & Charitatis lumine, ut per fidem eam apprehendamus, per spem ad eundem via mandatorum eius incitemur, per charitatem ad amandum illum inflammemur, inflammati imitatores Dei simus & ambulemus in dilectione, sicut & Christus dilexit nos. Diligenter itaque cavendam est omnibus nobis, ne tam sedecedes, sulci, & ingrati simus, qui praesens lucem admittere & agnoscere volumus, si lux est Christus ambulamus dum lucem habere

mms

mus ut ne nos tenebris comprehendant. Si via Christus est gradiamur per illum. Nemo enim venit ad patrem, nisi per Christum. Si veritas est Christus, cognoscimus & recipimus eam ut permaneat nobiscum, & nobiscum sit in aeternum. Si via Christus est, vivimus ad illum, ut vitam habeamus & non moriamur. Omnia bona mundi, scribit quodam loco Augustinus, Christus contempsit, quae contemnda docuit, & omnia mala sustulit, quae sustinenda precepit, ut nec in illis quiesceret felicitas, nec in illis infelicitas crederetur. Haec igitur vestigia incedamus & nos, si veri sectatores Christi dei & esse volumus; perferamus quae perulit, contemnasque contempsit. Quod à principe Apostolorum Petro scriptis legimus, Christus passus est pro nobis, vobis relinquit exemplum, ut sequamini vestigia eius; id perpetuo scriptis nostris inherere debet. Passus est pro nobis Christus, patiamur & nos pro Christo; nulla pericula adire timeamus, quocies pro illius nomine angustias perferendi nobis dante occasio. Crucifixus est Christus, configamur & nos cruci Christi, membra & concupiscentias nostras mortificemus, & à terrenis ad caelestia mentes nostras elevantes. Hoc erit Christi passu vestigia sequi, hoc erit per vestigia praecedentis, Christus praecedens in luce ambulare. ut sicut & ipse est in luce, solentiam habeamus ad invicem. O vere beata societas, quae dum in laevitia cum hominibus in Charitate contangitur, ad Christum etiam ipsum in caelis ad dexteram patris sedentem pertingit. Vere beata societas, quae communi Sanctorum, qui momentis in mundo vestigia Christi sequuti sunt, confosata, perfectionis gradus contendere festinat; & quam viam à Christo primum deinde à vos Sanctis, Apostolis, Martyribus & Confessoribus vitam videri, eam maxima cum voluptate ingreditur. Haec itaque sanctam societatem amplectamur omnes, & nihil durum, nihil grave in hac salutatoria imitatione, nobis esse perlaudemus; cum tot tantaque Sanctorum virtutum exempla quotidie nobis in Ecclesia proponantur, qui licet homines, prout & nos fuerint; nudum tamen Christum & ipsi mundi sequi, & ad vice illius normam, suas actiones omnes conformare possunt; ut non

Ioh. 8.

Ioh. 12.

Ioh. 14

Ioh. 15.

Ioh. 17.

Aug. de re

na relig.

1. Pet. 2.

Galat. 2.

Ioh. 1.

Ioh. 1.

Ioh. 1.

1. Cor. 11.

Ioh. 13.

1. Ioh. 2.

Ioh. 17.

Ioh. 1.

1. Ioh. 1.

Ioh. 1.

tenere Paulus Corinthios monuit inquit, imitatores mei estote, sicut & ego Christi.

Tu autem Christe IESU, qui per ministros, pastores & doctores tuos, in Ecclesia tua sancta; nos quoties de tentibus peccati, in admirabile Sanctitatis & pietatis lumen vocas, operi quo loco meorum, nostrarum oculis, et salubribus illorum monitis acquiescentes, te lumen verum, sic ut videres autem ad currendam mandatorum viam pedes nostros excitet. Da, ut quam similitudinem confuendi a te habebimus, nobis in omnibus actionibus tuis ostendat. Nos in spiritali edificio, quod ad celum usque pertinet, fabricando sequamur. Non solum verbum tuum, & mandata tua, sed etiam omnia gesta, & facta tua, sicut lucerna pedibus nostris, & lumen spiritus æterni, per que via te ambulasse, & Mandatum, Carnem, & Diabolum conculcasse videmus eadem quoque; & nos te ducem nostrum sequenti gradumur. Perfice gressus nostros in semitis tuis, ut non moueamur vestigia nostra. Vitam Dñe propter verba laborum tuorum, propter exempla factorum tuorum, nos custodiamus vias, in hoc quidem seculo duras, per quas te ingressam sumus, sed in futuro lætas & planas vias autem que hinc læta sunt, sed ad æternam ægationem postmodum deducunt, fugiamus: sed que infirmitas est nostra, prestare illi non poterimus, nisi in perficiis gressus nostros in semitis tuis & gratia tua læta genus nostra infirma corroboras, ut nullis aduersarij machinis, nullis presentis mundi illecebris moueamur vestigia nostra. Misere igitur misericordias tuas, qui talis sociis sperantes in te, & concede ut vestigia tua sequantur pedes nostri, & viam tuam custodiamus, & non declinemus ex ea: quò sic in iustitia appareremus conspectui tuo,

& faciemur, cum apparuerit gloria tua.

Consolatio

CONFORTATIO IN HORTO.

Alieno lassus aratro.

ETI creator creaturæ suæ præsidio nunquam indiget, potant tamen Christo, apparuit Angelus de celo confortans eum: et qui solus homo pro nobis contristatus, in eum propter nos ab Angelo confortaretur. Sed Ambrosij potius ea de re verba liber apponere. Hærent inquit, plebs hæretici, qui tristitiam Salvatoris ad arguendum inolevit potius à principio quam suscepta ad tempus infirmitatis inclinavit. Ego autem non solum exultandum non puto, sed etiam nunquam magis pietatem eius manifestarem; demitur. Minus enim constulere mihi, nisi meum suscepisset affectum. Ergo pro me doluit, qui pro se nihil habuit quod doleret, & sequestrata delectatione diuinitatis æternæ, tacto meæ infirmitatis affectu. Suscepit enim tristitiam meam, ut mihi suam lætissimam largiretur, & vestigia reuocaret ad vitam. Confidenter tristitiam nominò, quia crucem perdidit. Debit ergo & do-

Luce 21.

In conspectu
Luc. 1. 10.

Q

Joan.

larem suscipere, ut vinceret tristitiam non excluderet. Neque enim habent fortitudinis laudem, qui superem magis vulnerum tulerint quam dolere. Nos ergo volumus erudire, quemadmodum moriemur, & quod est amplius, duram mortis mortificationem vinceremus. Dolere ergo Domine, non tua sed mea vulnera, non tuam mortem sed nostram infirmitatem. His itaque Ambrosij verbis, Illud illis recte subijci potest, qui Christum infirmitates nostras in suo corpore portaturum, aperte praedixit.

Ista. 91.

Verè languores nostros ipse tulit; Et dolores nostros ipse portavit.

ET pluribus in locis Christum Deum orasse legimus, tamen quæ in hoc iam sã in manus impiorum tradidus in hoc genere praestitit, singulare quoddam nobis exhibet documentum, quâ ratione nos dum oramus gerere debeamus. Nam quod pusillum à discipulis pergressus scilicet in optima orationis condimentum salubritatem esse, nobis in eo dem-

Matt. 26.

stratum

stratum videtur, quæ tamen non ad corpus magis quam ad animam quoque ipsam est referenda. Cum enim oratio nil aliud sit, quam quidam ad Deum locutio curandum est machinari, ut non solum à tumultu multitudinis, si fieri possit escape nos contingamus, sed multo magis mentem ipsam à strepitu mundanarum cogitationum quam longissime auocemus. Unde verò quod salvatorem fecisse legimus ut in faciem suam orans procederet quæ orationem nostram alloqui debeamus recurrentia doceatur. Vel ipso corporis gestu nos admoneri fas est, nobis cum Deo rem esse, cui honor omnis & reverentia est impendenda. In surdendis autem precibus scopus hic nobis propositus esto, ut non nos sed Domine volumus, ut quæ à Deo impetrata cupimus, per mittamur, eodem quoque Christum fecisse videamus, qui non sicut ipse, sed sicut Pater voluit, à se passivè calicem transire pedulavit. Ter autè repetita oratio, sine intermissione nos orare debet, videtur indicare. Frequentanda est assidue hæc pia mentis exercitatio quæ & animæ maximum periculum, & angelo bono solacium, Diabolo supplicium, Deo autem gratissimum obsequium & sacrificium praestat. Vnde & incensum sine thuris nomine in sacris literis frequenter intelligitur. Davidem in Psalmis orantes legimus, *DEIGATTE* oratio mea sicut incensum in conspectu tuo: elevatio manuum nostrarum sacrificium vesperarum. Diligatur oratio nostra sicut incensum in conspectu Domini, quando de corde sincero profusa, & carbone contritionis adusta, sussum ab ipso voluntaria distractione lectur, & veluti fidelis Nuncios mandata peragat, eoque penetrat, quò casu pervenire non potest. Elevatio manuum nostrarum sit sacrificium vesperarum, quando duabus aliis, quæ sunt (ut scribit Augustinus) ignoscere delinquenti, & dare egenis, orationes nostræ ad Deum evolvunt, illi nobis propositum reddunt. Hoc igitur sacrificium, quousque in nobis devotio vesperaret collere Deo studemus, ut ad orationem veluti ad sacra quando anchoram confugières, proximo primò delicta ignoscamus ut securus Deo dicere possimus. Dimitte nobis debita nrâ, sicut & nos dimittitur debitoribus nostris

Ista. 110.

In sermo
Quadrages.

Mart. 6.

deinde verò egenis istò nos liberaliores exhibemus. quòd placet nobis à Deo, siue quæ ad animam, siue quæ ad vitam præsentem pertinent, conferri bona desideramus. His duabus aliis, quæ ex charitate sunt compositæ nostræ oratio adiuta, ascendit & dirigitur tanquam incensum, quod tursum ferri consecruit, in conspectu Domini: erudiet nos & petitiones cordis nostri dabit. Quamquam scilicet nos non illius audire animo confirmato esse propterea non debemus. Quòd differt, non auferit. Verax enim est in omnibus promissis qui dixit, Petite & dabitur vobis, quærite & inuenietis, pulsat & aperietur vobis. Si tamen ad tempus auferent nostro id commodo fieri, nobis persuademus. Medicus enim noster est. Scit quæ data nobis ægerantibus obesse, quæ non concessa nobis prodesse possint. Quamobrem Diuinæ voluntati acquiescentes, eam conditionè in orando semper interponere memento: ut si cum anima nostra confundum id esse Deus nouerit, id quod petimus nobis concedat; sin minus, in hac vita neget, et in futura copiosius tribuat. Prudentia igitur sinè maxima hinc requiritur, ne si quid, quod minime oportet passauerimus, cum matre filiorum Zebedæi repulsum patiamur, & illud audiamus; Nescitis quid petatis. Nescimus enim reuera quid petamus, dùm temporalia tantum commoda spectantes, diuitias, honores, & id genus aliâ, quibus plerumq; in anima detrimentum vitium, impetrare cupimus; ne minimum quid de regno Dei & anime nostre salute fac, scilicet. Primum queramus Regnum Dei & Iustitiam eius, & quæ sunt æternæ salutis procuremus; à Dominoq; nobis dari petamus; Cætera autè hæc quæ ad sustentationem corporis pertinent, ita nobis adijciantur, prout nobis expedire iudicabit ille, qui melius quam nos ipse nouit quibus opus habeamus. Domine qui Salomon non diuitias, non substantiam & gloriam, non animas eorum qui ipsum oderant, non dies vitæ plurimos, sed sapientiam & scientiam petenti, plurimam sapientis & scientis dona contulisti, diuitias etiam & substantiam & gloriam, licet

nihil

nihil minus postularet, eidem plena manu trixisti, hanc nobis gratiæ tuæ spiritum concede, et in orationibus nostris, illa tantum abs te flagitemus, quæ ad animam spiritualibus diuitijs locupletandam, gloriam tuam propagandam, & pacem Ecclesiæ tuæ consequendam pertinere videbuntur. Da ut semper creemus & non desiciamus: creemus autè in vera cordis humilitate, pura spiritus deuotione, vigilantis mentis intentione, in amica fidei constantia, perfectis spiritibus, ardenti charitatis seruore. Effunde super labitantes istius filiolem, quæ in terris sub Christo eiusq; viliibili Vicario militat, spiritum gratiæ & precumq; spiritus ad te quem precoribus suis spiritus confiterentur, & plangunt quòd te offenderit orent etiam & precentur à te delictis suis remiam. Oculi tui sint super eos, & aures tuæ in preces eorum. Noli quæso opponere nubem ne transeat oratio, sed da ut veritas ad te petitis nostris, & quod expeditamus tribuas nobis Deus. Attendat furus accoratum: inter orationem nostram in conspectu tuo, ut quam vobis virginibus filius tuus Dominus nosse orandi formam præcipit, et ad impetranda gratiæ tuæ munera ita vnamur, et desideriorum nostrorum; si cum anima nostre salute conuicta fuerint, compotes facti, ab omni malo liberari, & æternæ beatitudinis dulcedine petui mercamur.

1. Cor. 1. 1. 2. Cor. 1. 1. 3. Cor. 1. 1. 4. Cor. 1. 1. 5. Cor. 1. 1. 6. Cor. 1. 1. 7. Cor. 1. 1. 8. Cor. 1. 1. 9. Cor. 1. 1. 10. Cor. 1. 1. 11. Cor. 1. 1. 12. Cor. 1. 1. 13. Cor. 1. 1. 14. Cor. 1. 1. 15. Cor. 1. 1. 16. Cor. 1. 1. 17. Cor. 1. 1. 18. Cor. 1. 1. 19. Cor. 1. 1. 20. Cor. 1. 1. 21. Cor. 1. 1. 22. Cor. 1. 1. 23. Cor. 1. 1. 24. Cor. 1. 1. 25. Cor. 1. 1. 26. Cor. 1. 1. 27. Cor. 1. 1. 28. Cor. 1. 1. 29. Cor. 1. 1. 30. Cor. 1. 1. 31. Cor. 1. 1. 32. Cor. 1. 1. 33. Cor. 1. 1. 34. Cor. 1. 1. 35. Cor. 1. 1. 36. Cor. 1. 1. 37. Cor. 1. 1. 38. Cor. 1. 1. 39. Cor. 1. 1. 40. Cor. 1. 1. 41. Cor. 1. 1. 42. Cor. 1. 1. 43. Cor. 1. 1. 44. Cor. 1. 1. 45. Cor. 1. 1. 46. Cor. 1. 1. 47. Cor. 1. 1. 48. Cor. 1. 1. 49. Cor. 1. 1. 50. Cor. 1. 1. 51. Cor. 1. 1. 52. Cor. 1. 1. 53. Cor. 1. 1. 54. Cor. 1. 1. 55. Cor. 1. 1. 56. Cor. 1. 1. 57. Cor. 1. 1. 58. Cor. 1. 1. 59. Cor. 1. 1. 60. Cor. 1. 1. 61. Cor. 1. 1. 62. Cor. 1. 1. 63. Cor. 1. 1. 64. Cor. 1. 1. 65. Cor. 1. 1. 66. Cor. 1. 1. 67. Cor. 1. 1. 68. Cor. 1. 1. 69. Cor. 1. 1. 70. Cor. 1. 1. 71. Cor. 1. 1. 72. Cor. 1. 1. 73. Cor. 1. 1. 74. Cor. 1. 1. 75. Cor. 1. 1. 76. Cor. 1. 1. 77. Cor. 1. 1. 78. Cor. 1. 1. 79. Cor. 1. 1. 80. Cor. 1. 1. 81. Cor. 1. 1. 82. Cor. 1. 1. 83. Cor. 1. 1. 84. Cor. 1. 1. 85. Cor. 1. 1. 86. Cor. 1. 1. 87. Cor. 1. 1. 88. Cor. 1. 1. 89. Cor. 1. 1. 90. Cor. 1. 1. 91. Cor. 1. 1. 92. Cor. 1. 1. 93. Cor. 1. 1. 94. Cor. 1. 1. 95. Cor. 1. 1. 96. Cor. 1. 1. 97. Cor. 1. 1. 98. Cor. 1. 1. 99. Cor. 1. 1. 100. Cor. 1. 1. 101. Cor. 1. 1. 102. Cor. 1. 1. 103. Cor. 1. 1. 104. Cor. 1. 1. 105. Cor. 1. 1. 106. Cor. 1. 1. 107. Cor. 1. 1. 108. Cor. 1. 1. 109. Cor. 1. 1. 110. Cor. 1. 1. 111. Cor. 1. 1. 112. Cor. 1. 1. 113. Cor. 1. 1. 114. Cor. 1. 1. 115. Cor. 1. 1. 116. Cor. 1. 1. 117. Cor. 1. 1. 118. Cor. 1. 1. 119. Cor. 1. 1. 120. Cor. 1. 1. 121. Cor. 1. 1. 122. Cor. 1. 1. 123. Cor. 1. 1. 124. Cor. 1. 1. 125. Cor. 1. 1. 126. Cor. 1. 1. 127. Cor. 1. 1. 128. Cor. 1. 1. 129. Cor. 1. 1. 130. Cor. 1. 1. 131. Cor. 1. 1. 132. Cor. 1. 1. 133. Cor. 1. 1. 134. Cor. 1. 1. 135. Cor. 1. 1. 136. Cor. 1. 1. 137. Cor. 1. 1. 138. Cor. 1. 1. 139. Cor. 1. 1. 140. Cor. 1. 1. 141. Cor. 1. 1. 142. Cor. 1. 1. 143. Cor. 1. 1. 144. Cor. 1. 1. 145. Cor. 1. 1. 146. Cor. 1. 1. 147. Cor. 1. 1. 148. Cor. 1. 1. 149. Cor. 1. 1. 150. Cor. 1. 1. 151. Cor. 1. 1. 152. Cor. 1. 1. 153. Cor. 1. 1. 154. Cor. 1. 1. 155. Cor. 1. 1. 156. Cor. 1. 1. 157. Cor. 1. 1. 158. Cor. 1. 1. 159. Cor. 1. 1. 160. Cor. 1. 1. 161. Cor. 1. 1. 162. Cor. 1. 1. 163. Cor. 1. 1. 164. Cor. 1. 1. 165. Cor. 1. 1. 166. Cor. 1. 1. 167. Cor. 1. 1. 168. Cor. 1. 1. 169. Cor. 1. 1. 170. Cor. 1. 1. 171. Cor. 1. 1. 172. Cor. 1. 1. 173. Cor. 1. 1. 174. Cor. 1. 1. 175. Cor. 1. 1. 176. Cor. 1. 1. 177. Cor. 1. 1. 178. Cor. 1. 1. 179. Cor. 1. 1. 180. Cor. 1. 1. 181. Cor. 1. 1. 182. Cor. 1. 1. 183. Cor. 1. 1. 184. Cor. 1. 1. 185. Cor. 1. 1. 186. Cor. 1. 1. 187. Cor. 1. 1. 188. Cor. 1. 1. 189. Cor. 1. 1. 190. Cor. 1. 1. 191. Cor. 1. 1. 192. Cor. 1. 1. 193. Cor. 1. 1. 194. Cor. 1. 1. 195. Cor. 1. 1. 196. Cor. 1. 1. 197. Cor. 1. 1. 198. Cor. 1. 1. 199. Cor. 1. 1. 200. Cor. 1. 1. 201. Cor. 1. 1. 202. Cor. 1. 1. 203. Cor. 1. 1. 204. Cor. 1. 1. 205. Cor. 1. 1. 206. Cor. 1. 1. 207. Cor. 1. 1. 208. Cor. 1. 1. 209. Cor. 1. 1. 210. Cor. 1. 1. 211. Cor. 1. 1. 212. Cor. 1. 1. 213. Cor. 1. 1. 214. Cor. 1. 1. 215. Cor. 1. 1. 216. Cor. 1. 1. 217. Cor. 1. 1. 218. Cor. 1. 1. 219. Cor. 1. 1. 220. Cor. 1. 1. 221. Cor. 1. 1. 222. Cor. 1. 1. 223. Cor. 1. 1. 224. Cor. 1. 1. 225. Cor. 1. 1. 226. Cor. 1. 1. 227. Cor. 1. 1. 228. Cor. 1. 1. 229. Cor. 1. 1. 230. Cor. 1. 1. 231. Cor. 1. 1. 232. Cor. 1. 1. 233. Cor. 1. 1. 234. Cor. 1. 1. 235. Cor. 1. 1. 236. Cor. 1. 1. 237. Cor. 1. 1. 238. Cor. 1. 1. 239. Cor. 1. 1. 240. Cor. 1. 1. 241. Cor. 1. 1. 242. Cor. 1. 1. 243. Cor. 1. 1. 244. Cor. 1. 1. 245. Cor. 1. 1. 246. Cor. 1. 1. 247. Cor. 1. 1. 248. Cor. 1. 1. 249. Cor. 1. 1. 250. Cor. 1. 1. 251. Cor. 1. 1. 252. Cor. 1. 1. 253. Cor. 1. 1. 254. Cor. 1. 1. 255. Cor. 1. 1. 256. Cor. 1. 1. 257. Cor. 1. 1. 258. Cor. 1. 1. 259. Cor. 1. 1. 260. Cor. 1. 1. 261. Cor. 1. 1. 262. Cor. 1. 1. 263. Cor. 1. 1. 264. Cor. 1. 1. 265. Cor. 1. 1. 266. Cor. 1. 1. 267. Cor. 1. 1. 268. Cor. 1. 1. 269. Cor. 1. 1. 270. Cor. 1. 1. 271. Cor. 1. 1. 272. Cor. 1. 1. 273. Cor. 1. 1. 274. Cor. 1. 1. 275. Cor. 1. 1. 276. Cor. 1. 1. 277. Cor. 1. 1. 278. Cor. 1. 1. 279. Cor. 1. 1. 280. Cor. 1. 1. 281. Cor. 1. 1. 282. Cor. 1. 1. 283. Cor. 1. 1. 284. Cor. 1. 1. 285. Cor. 1. 1. 286. Cor. 1. 1. 287. Cor. 1. 1. 288. Cor. 1. 1. 289. Cor. 1. 1. 290. Cor. 1. 1. 291. Cor. 1. 1. 292. Cor. 1. 1. 293. Cor. 1. 1. 294. Cor. 1. 1. 295. Cor. 1. 1. 296. Cor. 1. 1. 297. Cor. 1. 1. 298. Cor. 1. 1. 299. Cor. 1. 1. 300. Cor. 1. 1. 301. Cor. 1. 1. 302. Cor. 1. 1. 303. Cor. 1. 1. 304. Cor. 1. 1. 305. Cor. 1. 1. 306. Cor. 1. 1. 307. Cor. 1. 1. 308. Cor. 1. 1. 309. Cor. 1. 1. 310. Cor. 1. 1. 311. Cor. 1. 1. 312. Cor. 1. 1. 313. Cor. 1. 1. 314. Cor. 1. 1. 315. Cor. 1. 1. 316. Cor. 1. 1. 317. Cor. 1. 1. 318. Cor. 1. 1. 319. Cor. 1. 1. 320. Cor. 1. 1. 321. Cor. 1. 1. 322. Cor. 1. 1. 323. Cor. 1. 1. 324. Cor. 1. 1. 325. Cor. 1. 1. 326. Cor. 1. 1. 327. Cor. 1. 1. 328. Cor. 1. 1. 329. Cor. 1. 1. 330. Cor. 1. 1. 331. Cor. 1. 1. 332. Cor. 1. 1. 333. Cor. 1. 1. 334. Cor. 1. 1. 335. Cor. 1. 1. 336. Cor. 1. 1. 337. Cor. 1. 1. 338. Cor. 1. 1. 339. Cor. 1. 1. 340. Cor. 1. 1. 341. Cor. 1. 1. 342. Cor. 1. 1. 343. Cor. 1. 1. 344. Cor. 1. 1. 345. Cor. 1. 1. 346. Cor. 1. 1. 347. Cor. 1. 1. 348. Cor. 1. 1. 349. Cor. 1. 1. 350. Cor. 1. 1. 351. Cor. 1. 1. 352. Cor. 1. 1. 353. Cor. 1. 1. 354. Cor. 1. 1. 355. Cor. 1. 1. 356. Cor. 1. 1. 357. Cor. 1. 1. 358. Cor. 1. 1. 359. Cor. 1. 1. 360. Cor. 1. 1. 361. Cor. 1. 1. 362. Cor. 1. 1. 363. Cor. 1. 1. 364. Cor. 1. 1. 365. Cor. 1. 1. 366. Cor. 1. 1. 367. Cor. 1. 1. 368. Cor. 1. 1. 369. Cor. 1. 1. 370. Cor. 1. 1. 371. Cor. 1. 1. 372. Cor. 1. 1. 373. Cor. 1. 1. 374. Cor. 1. 1. 375. Cor. 1. 1. 376. Cor. 1. 1. 377. Cor. 1. 1. 378. Cor. 1. 1. 379. Cor. 1. 1. 380. Cor. 1. 1. 381. Cor. 1. 1. 382. Cor. 1. 1. 383. Cor. 1. 1. 384. Cor. 1. 1. 385. Cor. 1. 1. 386. Cor. 1. 1. 387. Cor. 1. 1. 388. Cor. 1. 1. 389. Cor. 1. 1. 390. Cor. 1. 1. 391. Cor. 1. 1. 392. Cor. 1. 1. 393. Cor. 1. 1. 394. Cor. 1. 1. 395. Cor. 1. 1. 396. Cor. 1. 1. 397. Cor. 1. 1. 398. Cor. 1. 1. 399. Cor. 1. 1. 400. Cor. 1. 1. 401. Cor. 1. 1. 402. Cor. 1. 1. 403. Cor. 1. 1. 404. Cor. 1. 1. 405. Cor. 1. 1. 406. Cor. 1. 1. 407. Cor. 1. 1. 408. Cor. 1. 1. 409. Cor. 1. 1. 410. Cor. 1. 1. 411. Cor. 1. 1. 412. Cor. 1. 1. 413. Cor. 1. 1. 414. Cor. 1. 1. 415. Cor. 1. 1. 416. Cor. 1. 1. 417. Cor. 1. 1. 418. Cor. 1. 1. 419. Cor. 1. 1. 420. Cor. 1. 1. 421. Cor. 1. 1. 422. Cor. 1. 1. 423. Cor. 1. 1. 424. Cor. 1. 1. 425. Cor. 1. 1. 426. Cor. 1. 1. 427. Cor. 1. 1. 428. Cor. 1. 1. 429. Cor. 1. 1. 430. Cor. 1. 1. 431. Cor. 1. 1. 432. Cor. 1. 1. 433. Cor. 1. 1. 434. Cor. 1. 1. 435. Cor. 1. 1. 436. Cor. 1. 1. 437. Cor. 1. 1. 438. Cor. 1. 1. 439. Cor. 1. 1. 440. Cor. 1. 1. 441. Cor. 1. 1. 442. Cor. 1. 1. 443. Cor. 1. 1. 444. Cor. 1. 1. 445. Cor. 1. 1. 446. Cor. 1. 1. 447. Cor. 1. 1. 448. Cor. 1. 1. 449. Cor. 1. 1. 450. Cor. 1. 1. 451. Cor. 1. 1. 452. Cor. 1. 1. 453. Cor. 1. 1. 454. Cor. 1. 1. 455. Cor. 1. 1. 456. Cor. 1. 1. 457. Cor. 1. 1. 458. Cor. 1. 1. 459. Cor. 1. 1. 460. Cor. 1. 1. 461. Cor. 1. 1. 462. Cor. 1. 1. 463. Cor. 1. 1. 464. Cor. 1. 1. 465. Cor. 1. 1. 466. Cor. 1. 1. 467. Cor. 1. 1. 468. Cor. 1. 1. 469. Cor. 1. 1. 470. Cor. 1. 1. 471. Cor. 1. 1. 472. Cor. 1. 1. 473. Cor. 1. 1. 474. Cor. 1. 1. 475. Cor. 1. 1. 476. Cor. 1. 1. 477. Cor. 1. 1. 478. Cor. 1. 1. 479. Cor. 1. 1. 480. Cor. 1. 1. 481. Cor. 1. 1. 482. Cor. 1. 1. 483. Cor. 1. 1. 484. Cor. 1. 1. 485. Cor. 1. 1. 486. Cor. 1. 1. 487. Cor. 1. 1. 488. Cor. 1. 1. 489. Cor. 1. 1. 490. Cor. 1. 1. 491. Cor. 1. 1. 492. Cor. 1. 1. 493. Cor. 1. 1. 494. Cor. 1. 1. 495. Cor. 1. 1. 496. Cor. 1. 1. 497. Cor. 1. 1. 498. Cor. 1. 1. 499. Cor. 1. 1. 500. Cor. 1. 1. 501. Cor. 1. 1. 502. Cor. 1. 1. 503. Cor. 1. 1. 504. Cor. 1. 1. 505. Cor. 1. 1. 506. Cor. 1. 1. 507. Cor. 1. 1. 508. Cor. 1. 1. 509. Cor. 1. 1. 510. Cor. 1. 1. 511. Cor. 1. 1. 512. Cor. 1. 1. 513. Cor. 1. 1. 514. Cor. 1. 1. 515. Cor. 1. 1. 516. Cor. 1. 1. 517. Cor. 1. 1. 518. Cor. 1. 1. 519. Cor. 1. 1. 520. Cor. 1. 1. 521. Cor. 1. 1. 522. Cor. 1. 1. 523. Cor. 1. 1. 524. Cor. 1. 1. 525. Cor. 1. 1. 526. Cor. 1. 1. 527. Cor. 1. 1. 528. Cor. 1. 1. 529. Cor. 1. 1. 530. Cor. 1. 1. 531. Cor. 1. 1. 532. Cor. 1. 1. 533. Cor. 1. 1. 534. Cor. 1. 1. 535. Cor. 1. 1. 536. Cor. 1. 1. 537. Cor. 1. 1. 538. Cor. 1. 1. 539. Cor. 1. 1. 540. Cor. 1. 1. 541. Cor. 1. 1. 542. Cor. 1. 1. 543. Cor. 1. 1. 544. Cor. 1. 1. 545. Cor. 1. 1. 546. Cor. 1. 1. 547. Cor. 1. 1. 548. Cor. 1. 1. 549. Cor. 1. 1. 550. Cor. 1. 1. 551. Cor. 1. 1. 552. Cor. 1. 1. 553. Cor. 1. 1. 554. Cor. 1. 1. 555. Cor. 1. 1. 556. Cor. 1. 1. 557. Cor. 1. 1. 558. Cor. 1. 1. 559. Cor. 1. 1. 560. Cor. 1. 1. 561. Cor. 1. 1. 562. Cor. 1. 1. 563. Cor. 1. 1. 564. Cor. 1. 1. 565. Cor. 1. 1. 566. Cor. 1. 1. 567. Cor. 1. 1. 568. Cor. 1. 1. 569. Cor. 1. 1. 570. Cor. 1. 1. 571. Cor. 1. 1. 572. Cor. 1. 1. 573. Cor. 1. 1. 574. Cor. 1. 1. 575. Cor. 1. 1. 576. Cor. 1. 1. 577. Cor. 1. 1. 578. Cor. 1. 1. 579. Cor. 1. 1. 580. Cor. 1. 1. 581. Cor. 1. 1. 582. Cor. 1. 1. 583. Cor. 1. 1. 584. Cor. 1. 1. 585. Cor. 1. 1. 586. Cor. 1. 1. 587. Cor. 1. 1. 588. Cor. 1. 1. 589. Cor. 1. 1. 590. Cor. 1. 1. 591. Cor. 1. 1. 592. Cor. 1. 1. 593. Cor. 1. 1. 594. Cor. 1. 1. 595. Cor. 1. 1. 596. Cor. 1. 1. 597. Cor. 1. 1. 598. Cor. 1. 1. 599. Cor. 1. 1. 600. Cor. 1. 1. 601. Cor. 1. 1. 602. Cor. 1. 1. 603. Cor. 1. 1. 604. Cor. 1. 1. 605. Cor. 1. 1. 606. Cor. 1. 1. 607. Cor. 1. 1. 608. Cor. 1. 1. 609. Cor. 1. 1. 610. Cor. 1. 1. 611. Cor. 1. 1. 612. Cor. 1. 1. 613. Cor. 1. 1. 614. Cor. 1. 1. 615. Cor. 1. 1. 616. Cor. 1. 1. 617. Cor. 1. 1. 618. Cor. 1. 1. 619. Cor. 1. 1. 620. Cor. 1. 1. 621. Cor. 1. 1. 622. Cor. 1. 1. 623. Cor. 1. 1. 624. Cor. 1. 1. 625. Cor. 1. 1. 626. Cor. 1. 1. 627. Cor. 1. 1. 628. Cor. 1. 1. 629. Cor. 1. 1. 630. Cor. 1. 1. 631. Cor. 1. 1. 632. Cor. 1. 1. 633. Cor. 1. 1. 634. Cor. 1. 1. 635. Cor. 1. 1. 636. Cor. 1. 1. 637. Cor. 1. 1. 638. Cor. 1. 1. 639. Cor. 1. 1. 640. Cor. 1. 1. 641. Cor. 1. 1. 642. Cor. 1. 1. 643. Cor. 1. 1. 644. Cor. 1. 1. 645. Cor. 1. 1. 646. Cor. 1. 1. 647. Cor. 1. 1. 648. Cor. 1. 1. 649. Cor. 1. 1. 650. Cor. 1. 1. 651. Cor. 1. 1. 652. Cor. 1. 1. 653. Cor. 1. 1. 654. Cor. 1. 1. 655. Cor. 1. 1. 656. Cor. 1. 1. 657. Cor. 1. 1. 658. Cor. 1. 1. 659. Cor. 1. 1. 660. Cor. 1. 1. 661. Cor. 1. 1. 662. Cor. 1. 1. 663. Cor. 1. 1. 664. Cor. 1. 1. 665. Cor. 1. 1. 666. Cor. 1. 1. 667. Cor. 1. 1. 668. Cor. 1. 1. 669. Cor. 1. 1. 670. Cor. 1. 1. 671. Cor. 1. 1. 672. Cor. 1. 1. 673. Cor. 1. 1. 674. Cor. 1. 1. 675. Cor. 1. 1. 676. Cor. 1. 1. 677. Cor. 1. 1. 678. Cor. 1. 1. 679. Cor. 1. 1. 680. Cor. 1. 1. 681. Cor. 1. 1. 682. Cor. 1. 1. 683. Cor. 1. 1. 684. Cor. 1. 1. 685. Cor. 1. 1. 686. Cor. 1. 1. 687. Cor. 1. 1. 688. Cor. 1. 1. 689. Cor. 1. 1. 690. Cor. 1. 1. 691. Cor. 1. 1. 692. Cor. 1. 1. 693. Cor. 1. 1. 694. Cor. 1. 1. 695. Cor. 1. 1. 696. Cor. 1. 1. 697. Cor. 1. 1. 698. Cor. 1. 1. 699. Cor. 1. 1. 700. Cor. 1. 1. 701. Cor. 1. 1. 702. Cor. 1. 1. 703. Cor. 1. 1. 704. Cor. 1. 1. 705. Cor. 1. 1. 706. Cor. 1. 1. 707. Cor. 1. 1. 708. Cor. 1. 1. 709. Cor. 1. 1. 710. Cor. 1. 1. 711. Cor. 1. 1. 712. Cor. 1. 1. 713. Cor. 1. 1. 714. Cor. 1. 1. 715. Cor. 1. 1. 716. Cor. 1. 1. 717. Cor. 1. 1. 718. Cor. 1. 1. 719. Cor. 1. 1. 720. Cor. 1. 1. 721. Cor. 1. 1. 722. Cor. 1. 1. 723. Cor. 1. 1. 724. Cor. 1. 1. 725. Cor. 1. 1. 726. Cor. 1. 1. 727. Cor. 1. 1. 728. Cor. 1. 1. 729. Cor. 1. 1. 730. Cor. 1. 1. 731. Cor. 1. 1. 732. Cor. 1. 1. 733. Cor. 1. 1. 734. Cor. 1. 1. 735. Cor. 1. 1. 736. Cor. 1. 1. 737. Cor. 1. 1. 738. Cor. 1. 1. 739. Cor. 1. 1. 740. Cor. 1. 1. 741. Cor. 1. 1. 742. Cor. 1. 1. 743. Cor. 1. 1. 744. Cor. 1. 1. 745. Cor. 1. 1. 746. Cor. 1. 1. 747. Cor. 1. 1. 748. Cor. 1. 1. 749. Cor. 1. 1. 750. Cor. 1. 1. 751. Cor. 1. 1. 752. Cor. 1. 1. 753. Cor. 1. 1. 754. Cor. 1. 1. 755. Cor. 1. 1. 756. Cor. 1. 1. 757. Cor. 1. 1. 758. Cor. 1. 1. 759. Cor. 1. 1. 760. Cor. 1. 1. 761. Cor. 1. 1. 762. Cor. 1. 1. 763. Cor. 1. 1. 764. Cor. 1. 1. 765. Cor. 1. 1. 766. Cor. 1. 1. 767. Cor. 1. 1. 768. Cor. 1. 1. 769. Cor. 1. 1. 770. Cor. 1. 1. 771. Cor. 1. 1. 772. Cor. 1. 1. 773. Cor. 1. 1. 774. Cor. 1. 1. 775. Cor. 1. 1. 776. Cor. 1. 1. 777. Cor. 1. 1. 778. Cor. 1. 1. 779. Cor. 1. 1. 780. Cor. 1. 1. 781. Cor. 1. 1. 782. Cor. 1. 1. 783. Cor. 1. 1. 784. Cor. 1. 1. 785. Cor. 1. 1. 786. Cor. 1. 1. 787. Cor. 1. 1. 788. Cor. 1. 1. 789. Cor. 1. 1. 790. Cor. 1. 1. 791. Cor. 1. 1. 792. Cor. 1. 1. 793. Cor. 1. 1. 794. Cor. 1. 1. 795. Cor. 1. 1. 796. Cor. 1. 1. 797. Cor. 1. 1. 798. Cor. 1. 1. 799. Cor. 1. 1. 800. Cor. 1. 1. 801. Cor. 1. 1. 802. Cor. 1. 1. 803. Cor. 1. 1. 804. Cor. 1. 1. 805. Cor. 1. 1. 806. Cor. 1. 1. 807. Cor. 1. 1. 808. Cor. 1. 1. 809. Cor. 1. 1. 810. Cor. 1. 1. 811. Cor. 1. 1. 812. Cor. 1. 1. 813. Cor. 1. 1. 814. Cor. 1. 1. 815. Cor. 1. 1. 816. Cor. 1. 1. 817. Cor. 1. 1. 818. Cor. 1. 1. 819. Cor. 1. 1. 820. Cor. 1. 1. 821. Cor. 1. 1. 822. Cor. 1. 1. 823. Cor. 1. 1. 824. Cor. 1. 1. 825. Cor. 1. 1. 826. Cor. 1. 1. 827. Cor. 1. 1. 828. Cor. 1. 1. 829. Cor. 1. 1. 830. Cor. 1. 1. 831. Cor. 1. 1. 832. Cor. 1. 1. 833. Cor. 1. 1. 834. Cor. 1. 1. 835. Cor. 1. 1. 836. Cor. 1. 1. 837. Cor. 1. 1. 838. Cor. 1. 1. 839. Cor. 1. 1. 840. Cor. 1. 1. 841. Cor. 1. 1. 842. Cor. 1. 1. 843. Cor. 1. 1. 844. Cor. 1. 1. 845. Cor. 1. 1. 846. Cor. 1. 1. 847. Cor. 1. 1. 848. Cor. 1. 1. 849. Cor. 1. 1. 850. Cor. 1. 1. 851. Cor. 1. 1. 852. Cor. 1. 1. 853. Cor. 1. 1. 854. Cor. 1. 1. 855. Cor.

IUDÆORVM CASVS.

Quis obuiam ausit ire.

Quod à Davide pridem de Dño scriptum legitur; Ecce dabit voci suae vocem virtutis; id enim alibi eam eo potissimum tempore adimpleri fuisse liquet, quo ad vultus vocis emissionem, armata Iudæorum cohors, quasi fulmine quodam

facta retro cecidit. in quo & magnam Iudæorum caecitatem, & admirabilem Salvatoris nostri potentiam nobis licet considerare. Et ex ceteris quidem Iudæorum tanta fuit, quod nec Christi omnipotentiam agnoscere, nec à nefario suo proposito desistere, post lapsum suum poterunt, futurum procul dubio ostendentes, populum Iudaicum, vocē Christi in predicatione non audientem, abiturum retro, & à Regno caelorum exclusum iri. Potentiam vero & maiestatem Salvatoris palatibz describit Gregorius. Vocē inquit solimodò, mirrissima responsionis edidit, & armatos persequutores suos protinus in terrā stravit. Quid ergo futurus est, cum Iudæorum venerit, qui in una voce hostes suos percussit etiam cum Iudæis, das venis? Quod est illud iudicium quod immortalis exerceat qui in una voce, serui mortuus non ponit? Quis enim iram toleret, cuius & ipsa res potius mansuetudo tolerari? Ex his & similibus videre est, Christum pro redemptione generis humani spiritus corpus suum quibusvis supplicis obicisse quem admodum illum futurum Elias praedixerat.

Oblatus est quia ipse voluit.

Mora. 1. 27
cap. 19.

1. 1. 1.

Quod ad respicientiam Divinae bonitas semper homines
 invitare, etiam sub illud ipsam tempore Christus Dominus
 demonstrasse videtur, quo amare iudeorum coherci, quo
 ad comprehendendum illum veniret, verbo virtutis suae
 tantum errorem iniecit, ut retrorsum abire & in terram cae-
 dere coacta fuerit. Voluit mirum verus hic animarum me-
 dicus, hoc plaga illata caecitatem peccatorum bondum fi-
 cere, & ad agnitionem erroris, inducere; pro tanta audacia
 dolorem conquirendam mentis illorum perturbaret: cui
 quantum parere recusat, nullus est qui tantam hanc illorum
 amentiam & temeritatem non deiecerit. Quod ergo da-
 namus in illis, hoc ut ne ipsi admittamus, omni cura pro-
 videndum nobis est. Admonemur enim & oculos quidem
 voces ad respicientiam vocatur & nos; quoties in hac praes-
 enti vita, vel corporis vel fortunae inclementis affigi, & qua-
 si in terram nos cadere Deus permittit: ut eorum bonorum
 quae velut umbra praeterant, inconstantiam & vacillatam
 considerantes, ad illa quae omni felicitate abundant, averti-
 mus; sum, aspiremus; peccata admitti desinamus; & ne ad ea-
 de illa quasi postliminio revertamur, sedulo caueamus. Hanc
 igitur Divinae vocis non contempserimus, & sicut tanti
 qui revertitur ad vomitum suum, imprudenter subititiam nos-
 tram iteramus; non modis sedis illis qui cadentes retrorsum
 nos vocem Christi audire, nec a nefario proposito desistere vo-
 luerunt, sed illis quod; qui turris Babel edificabant simi-
 les esse videmus. Quid enim aliud est facere turris cuius
 culmine pertingat ad caelum, quam peccata peccatis addendo
 in Babylonica quadam confusione versari; & contra Divinae
 voluntatem veniendo, vitam sibi securitatem polliceri, diviti-
 as, bonitatis, patientiae, & benignitatis Dei contemnere?
 Hanc turrim qui edificat, non alius illum manet exiens, quae
 vel in hoc vel in futuro saeculo gratis Dei vindicta, & indi-
 gnatio: in quam cum nos sapienter incurere nollet, praeceperat
 admodum a peccatis ad respicientiam, nos vocat, inquirens:
 Fili peccasti **NON ADIICIAS** iterum: sed & de pristinis

deprecare

deprecare ut tibi dimittantur. Eius itaque monitis acquiescen-
 tes, qualem tamen victoriam, contra Deum illudque legem ex
 inordinatae nostrae voluntatis lateribus, fabricare quodam-
 modo in dies videmus, ad eam altius erigendam, ne Deum
 ad vindicandum provocet, animum non adiciamus, sed de
 pristinis positis erroribus, ut nobis dimittantur Deum depre-
 caremur. Atque vitam faciant idem quoque illi, qui hoc infelici
 saeculo nostro celebrare nomen suum volentes Heterosorum
 opinionum amatores, & pluraquam Babylonica confusione
 architecti existunt. Vitam aliquando respiciant, & voce
 Christi, ad quem blasphemandum, iterumque, emuligandum
 mentes impius adiecit videtur, admoniti, a soleritate pro-
 positio resiliant, ad Cathedram veritatis, in qua posuit Deus
 doctrinam veritatis, redeant; displicentque; sibi scriptis super
 malis quae fecerunt in videris abominacionibus suis. Nul-
 li enim maior abominatio, & quae Deum vitiosem magis ex-
 poseat, cogitari potest; quam si quis formidat in adveni-
 entibus suis, & loco Christi in Bethleem nati, vel Ierusalem
 vel Gerusalem Antichristum adoret. Fugienda sunt haec
 idola omnibus, qui a perpetua confessione excitate; liberi
 esse volunt querenda est terra viuis labij & sermone co-
 stitem, sancta videlicet, Catholica, Apostolica, Romana Ec-
 clesia: in qua idem dieunt idem sapienter, & sententiam omnes
 ubi multitudine credentium est cor unum & anima una. Quo-
 morem & Heterici qui perulis opinionibus adhaerendo, &
 Christiani qui male vivendo Babylona edificant, non adici-
 unt amplius ut peccent. Anceps quasi avis ex Aegypto, &
 quasi columba de terra Assyriorum: illi de tenebris Hetero-
 doxi, hi autem de tenebrarum cupiditate affectionibus. Et col-
 locentur in domibus suis: illi in una Sancta Catholica Ec-
 clesia: qui veluti peregrinus a domo sua, longissime aberravit:
 illi autem in puritate conscientiae, quae illos tam ab ipse qui vi-
 dentur; quam ab illis qui sub aspectum non cadunt, hostes
 ramos reddere potest. Conturgamus igitur qui in vitis de pul-
 ti lacrimas, confurgamus autem diluculo. Compunctio-

P

nh.

Ezech. 4.

Ques. 11.

I. Mar.
cap. 19.

nis et scribit Gregorius, luce perfulsi, humanitatis nostrae nos-
trem desideramus, & ad veri humanitatis radios, mentis oculos a-
perimus. Ne finis iudicis nec videre nec audire volentibus,
similes; sed audiamus quid loquatur in nobis do-
minus, quia loquitur pacem in plebem suam. Et super
factos suos, & in eos, qui conveniuntur ad eum, qui li-
cet in peccatis fuerint, per salutem tamen misericordiam
ad Deum converti, sicut inires inimici Dei, in postea amici
effecti, pacis & charitatis consilio vinculis colligantur.

Domine qui vidisti opera Nihilulatum, quia conseruisti fa-
ciat de vita tua mala, & miseris es super malitia, quam lo-
catus fuisti, ut faceres eis, & non fecisti illa ut & nos imma-
nitate peccatorum perpendentes, conuertamur a vita no-
stra mala, & ab iniquitate quae est in manibus nostris; serui-
mus ueritati in sanctitate & iustitia omnibus diebus vitae
nostrae. Vitam ueram uisitationis tuae audientes, dum nos
in tribulatione & angustia cadere permittis, de peccatis
propulsatis; quorum causa mala haec nobis plerumque cum-
ulant, cogitationem seriam suscipimus, Babylonem peccati-
um non edificemus, animam uulnere post curacionem non re-
nouemus, sed debitas post leuionem ad iniquitatem, uisum post
ueniam non absumimus. Scimus Domine melius esse non
cogitare uiam iustitiae quam post agnitionem reuocatum
conuerti, ab eo quod traditum est sancto mandato. Concede
ignitur nobis, ut dum resurgit conuulsiones mundi in ag-
nitione Domini & Salvatore nostri IESU Christi incipi-
mus, his rebus suspicari ne superemus; ne nobis postea ca-
deret in precibus sumis; sed potius praesentibus lubricis uis-
te istius uis, & nomen ipsum sanctum innocentes, diligente-
ter accipere quod uisamus, ne suspitionum mo-
re a rectitudine fidei uisum innocentiis in qua
desectamus & taxidamus.

IUDE OSCULUM.

Ad uerumq; peritus.

Vidit Helucitatem qui ait Ambrosius, seruus dominum, di-
scipulus prodens Magistram amoris pigrore uulnus in-
fixit, charitatis officio sanguinem iudic, pacis instrumento
morem irrogauit; graue nobis suppeditat exemplum, quia
nimium de sua se confidit; sed cum uis haec & persequen-
tia nostra ad se sit lubrica, ut ea ingredi ab eo, casu & pro-
pensione uix quisquam possit, cum timore periculi & tremore sa-
lutem suam operetur, memet illius quod scriptum est; Qui
scit, uideat ne cadat. Subinde nobis in memoriam Iudas hic
releat, qui licet in hac uelissimam dignitatis atq; honoris se-
dem ascendisset, et inter Apostolos locum haberet; tamen tamē
secleris facti, quo magis truculentum & detestabile cogitari
non potest, ut Deum suum in manus peccatorum ueniale trade-
ret. Vnde autem hoc nostrum infelicem saeculo, plures quā uelle-
mus, Iudae similes nō reperirentur. Sed quomodo recte per Iudae
quosdam Hereticos posse intelligi olim scripserit Origenes
magno est multarum animarum periculo, quod illis docetur
exempla. Hi sunt qui osculo tradunt filium hominis: qui dum

Cognit.
in Luc. 22

1. Cor. 2.6

Rom. 3.7
in Marc.

mitis verborum lenocinijs & speciosis verbis Dei pietatiq;
 riculo, pestiferum suum dogma contegnat, aliud corde clau-
 sum, aliud ore praeceptum habentes, sanctissimumq; Christi
 nomē, malitiose criminofum hominum ingenijs exponit
 blasphemandum: & non minus Iude, quam meretrici illi, ad
 decipiendas animas preparata, apprehensumq; iuvenem
 deosculanti, se ostendunt perfidiales, quando verbis ad blan-
 diam compositis, animos simpliciores in errorem pertra-
 hant, ut Coepus Christi Ecclesiam laetent & dilatabant, o-
 mnibus modis contradant & elaborant, verbis quidem De-
 um honorantes & Iudaicum illud Rabbi semper in ore ha-
 bentes, corde autem negantes: ut quod ab Hierem' a serpē
 est, non magis in Iudam quam in eos quodare videatur;

Prov. 7.

Hier. 9.

*Sagitta vulnens lingua eorum, dolium lo-
 cuta est; in ore suo pacem cō amico suo loquitur,
 & occultri ponit ei insidias.*

Insigne

1 Nō igne fuit illud mansuetudinis nostri Salvatoris exem-
 plum, quōd Iudam osculo se tradentem, amici nomine os-
 pellat dedignatus non ebisignis fuit & Iuda improbitas,
 qui, qua virtute ferocissimorum quorūq; hominum corda
 vel maxime molliantur, ea se frangi minime passus fuerit.
 Quomodo modum igitur hanc Iuda improbitatem deestari
 & ingere, ita singulariē Salvatoris modestiam admirari ac-
 que imitari debemus, ut & ipsi aduersus eos, qui nos quocū-
 que tandem modo effundunt submisit nos & manere ge-
 ramus. Hae enim potissimum ratione erit ferocissimū quidq;
 (nisi forte ipsum pondiārem Iudam duritia & impietate su-
 perare videri velint) domantur: & charitatis via vberius in
 nobis crescit & diffunditur, sicut & quibus laudatur, non so-
 lum non laedamus, sed beneuolentia insuper non vulgari pro-
 sequamur. Mansuetudo itaq; Magnetis similitudo esse videtur, ut
 ferrum ipsum ad se attrahat, Attrahit enim eueras, qui mitis
 est & mansuetus ad se, ferrea hominum corda, quodq; potis-
 sime lenitare nequit, hoc humilitas lenitate sua perficere non
 raro solet, ut quod & Propheta scriptum est, Mansueti autem
 hereditabunt terram non magis de caelesti gloria, quae ter-
 ra viuentium est, quam de hac quodq; quam pedibus nostris
 calcamus terra posse intelligi. Quoniam fuerit olim Ethio-
 rum Principum potentia, nullus est qui nesciat, eam tamen
 mansuetudine sua, persecutiones patiendo, superbia hu-
 militatem opponendo, post effatum prius Christi singulari-
 sancti martyris & electi Dei ira debellauit, ut Euan-
 gelij suae iugum suscipiens, hereditas illius, qui miles, heredi-
 taturus terram non frustra promiserat, tandem sit effecta.
 Non ergo temere Apostolus, magistri sui doctrinam se quere-
 licos dicere persecutentibus nos, humilibus consentire, nul-
 li malum pro malo reddere, sed potius vincere IN SONO
 M A L I M nos iubet. Seclat in obsequium Christi senten-
 tia, gentes quae Deum non nocuerunt, hac ratione Magnetis
 laudat ferrum attrahentis, posse produci. Hinc nos admone-
 oem, Christi verō sanctiorumq; ipsius exemplum sequari.

Magnetis.

Magnetis.

Rom. 12.

P 1

ad mode.

ad modestas Christianis hominibus digna, ita mentes nr̄as
componere studeamus; vt dignè ambulemus vocatione, qua
vocati sumus, cum omni humilitate & mansuetudine, cum
patientia supportantes nos inuicem in charitate. Mansuetus
sicut vitis est, scribit quodam in loco Hieronymus, quem no-
rator vel ira afficit, sed omnia & quauimter sustinet, non
irascit, nec irascitur, non nocet, nec nocere cogit. Sustinea-
mus igitur a quauimter omnia, quæ nobis non sine grau
iniuria nostra ab alijs irrogantur. Vitionis cupiditatem o-
mnem ex animis nostris euellentes, non nosmetipsos desola-
mus, sed demus locum ire. Scriptum est etenim; Mihi vin-
dicam ego retribuam dicit Dominus. Nemini, etiam si ma-
ximè possumus, nocentus, cum hoc non minorem apud De-
um gratiam. quàm apud homines laudem & gloriam concili-
are solet. Si eturierit inimicus tuus esca illum, inquit sa-
piens. Si sitietis da illi aquam bibere. Prunas enim congrega-
bis super caput eius & Dominus reddet tibi. Nihil ad expu-
gandos inimicos tuos animos neque valet, ac ipsa beneficia.
Egrege nos inimicos nostros vitos arbitrari possumus, si
de illis, charitatis seu uocis iocundati, quàm optime meremur.
Congregemus carbones ignis super capita eorum, vt ardorem
sive conscientia mortis sustinere non valentes, ipsi se benefi-
cijs nostris obsecutos vltro fatei, & errorem suum agnosce-
nt, mansuetudinem patientiamq; nostram necessario collau-
dare cogentur. Quæ tunc res nihil ad veram gloriam magis il-
lustre, nihil ad Diuinam gratiam consequendam magis utile
necessariumq; nobis accidere potest. His igitur armis contra
salsorum fratrum machinationes muniti, vt seruis Domini
facere par est, non litigemus, sed mansueti simus ad omnes.
Ita enim hereditabimus terrâ illam ad quam in hoc misero
vite istius exilio constituti, aspiramus omnes: ita delectabi-
mus in multitudine pacis, vt non solum pace cum Deo, con-
scientia nostra ac pro ximo, in hac peregrinatione vtamur, sed
& in patria quodam celesti, eadem quia multo potius beatio-
re abiq; vltio sine perisuramur.

Domine

Domine qui delictis illuderes, & mansuetus das gratiam,
impacientia vitium longe fac à nobis, ne nos ira ad vindictâ-
furor ad peccatum propellat. Da vt ne queramus vltionem,
nos memores sicutis iniurie ciuium nostrorum, sed eos tan-
quam amicos diligentes, quiescens; ab illis iniurias accipi-
amus, eas peccata nostra promeruisse agnoscamus, tibiq; pro
omnibus gratias agamus. Da vt in mansuetudine seruemus
animas nostras, & demus illis honorem secundum meritum
illarum. Honor animarum nostrarum maior esse non potest,
quàm si obedientia, tolerantia, humilitate, modestia, lenita-
te mansuetudineque commenderet. Hæc illarum bene-
dictas, hoc decus est incomparabile. His igitur dotibus si ho-
nestate fuerint, quales, vt ne eas dehonoremus: si fuerint,
ita ornate, vt ne eas spoliemus. Sed de peccatis & cenatis ita
conseruemus, vt mansueti illi, quos iam in hereditatem il-
lam terra videntibus int' omnes, audiant hæc
magna quæ tu fecisti nobis, & læte-
tur in te Domine.

Proa. 3.

Leuit. 12

Eccl. 10

Ipsal. 137

Ipsal. 137

Ipsal. 137

Ipsal. 137

Ipsal. 137

Ipsal. 137

Testimonium

TESTIMONIA FALSA.

Vis nescit vinci.

Quod ab Ethnico quodam scriptum legimus: veritas in omnem partem suam eadem esse tenet est mendaciam. per-
lucet si diligentius inspexeris, id longe verissimum esse falsi
testimonia, contra Christum producta manifestè comprobant.
Prelucebat sane magnum & impudens mendacium, in fal-
sum illorum testium, quos principes sacerdotum suborna-
verunt, testimonij. Veritas autè ipsa **CHRISTVS IESVS**
vixit salda, gravis & robusta petra, nullis aduersariorum
machinis licet graviter oppugnetur, labefactari potuit.
Qui autem fallacum testium nomine designentur, non ob-
scure indicat Hieronymus: Falsus testis est, inquit, qui non
eodem sensu dicta intelligit, quo dicuntur. Saluator dixerat:
Solvite templum hoc: illi commentant & alunt. Possunt de-

struere

Seneca E-
pist. 108.

Matth. 23

In cap. 26
Matth.

solvare templum Dei. Vos, inquit, solvite non ego, quia illi-
cium est, ut ipsi nobis inferamus manus: deinde illi veriti,
& post triduum reedificavit illud, ut proprie de templo da-
vidico dixisse videatur. Unde autem ut edenderet animale &
spirans templum dixerat, & ego in triduo suscitabo illud.
Aliud est edificare aliud suscitare. Quod itaq; falsos illos tes-
tes olim scripsit Hieronymus, ut verba Salvatoris in al-
iam, quam dixerat partem interpretentur: id hodie quoq; fa-
cere videntur nostris temporis Hæretici: qui cum moris la-
beant, (ut auctor Commentariorum in Marcum Hierony-
mo adscriptorum testis est) vim de veritate trahere, scri-
pturarum verba ad peruersam doctrinam suam sensum accom-
modant, ea mutant, vertunt pervertunt, & depravant: ut
confictis ad placentiam suam testimonijs, veritati mendacium
infigere, Ecclesie errorem tenere obijcere tanto securius
possint. Testimoniorum fallacum typus in duobus illis fili-
is Diaboli qui Nabal falso accusantur, præcessit;

*Submittite duos viros filios Belial contra
eum, & falsum testimonium dicant, Benedixit
Deum & Regem &c.*

In Cap.
Mat. 19.

1. Reg. 12.

Q

Christus

Christus Dominus etiam ipsa sit veritas, eandem in omni doctrina sua ita retinuit, in dictis ita confirmavit, ut quas illi Deique & humane legis violata suspiciones per summi scelus affingerent Iudæi, licet vadij & falsi testimonio conquiescerent, eas nullo negotio à se dimoveret. Infringere nos volens, quicquid tandem Sathanas cum membris suis contra nos molitur, nihil illum perfecturum, si à veritate non recesserit, illudq; sedulo procuraverimus, ut ne aliud corde gerendo, aliud ore profertendo, Diaboli qui mendacij pater est, membra firmus. Quam igitur in omnibus actionibus nostris à nobis sinceritatem exigit, eandem & in loquendo puritatem Deus requirit, ut ore nostrum cum ore occultat. Hoc itaque sinceritatis symboli effingentes os cordi inserimus, ut ita sicut Christianus ore veritatem profertre debere intelligat, quemadmodum cordis ipsius intima, optimaq; mentis conscientia illi dicat. Quoniam autem hoc pertinere videatur illa Situatois verba que in Evangelio posita ab Apostolo legimus

Matth. 5.
Iacob 1.

repetita, sic sermo vester EST EST: NON NON, idem manum aperta que affirmativa & contraria que negationis vim exprimeret, symbolo edificamus. In duobus etiam his omnia esse posita videntur, ut ad rei veritatem demonstranda vel que neganda sunt, negemus, vel que afferenda sunt, affirmemus: nihil est tertium. Quod enim his duobus abdicantibus est, à malo esse Christus Dominus ait. Quod etiam ita fit, maxime curandum nobis est, ut ubi fides non requiritur, ibi altero heri utamur, & AFT EST AFT NON liberè pronunciemus: memores illius quod ille tantum habitabit in tabernaculo Dei & requiescet in monte sancto eius, qui ingreditur sine macula, loquitur veritatē in corde suo, nec agit dolum in lingua sua. Vix spernent dententur his, qui duplici corde sunt & labijs sceleratis, & manibus malefactoribus, & peccatori ingreditur iustus vjjs. Nulla sanctorum maior perniciē amulise videtur temis illis, ubi ab vestra Catholice Ecclesie, facta est dissensio, quā hæc cordis & lingue discrepantia. Nisi enim vix duplices animo, inconsistentes in omnibus vjjs suis fuissent, ad eam fideli diverſitatem, quam cum maximo cum dolore percipit, in loco esse videremus, verum non esset: qui dum duobus in seclis (quod est in proverbio) sedere, & Christum cum Antichristo, vel Ischianum vel Gensulū simul se colere posse multisurum haberent, ad horrendam quendam ideolatricā multos homines pertraxerunt. Quamvis reditū fecissent illi, si vel ligidi essent sur validi. Sed quia tepidi sunt, & nec frigidi, nec calidi, incipiet eos exorere ex ore suo Dominus: ut partem cum electis ipsius habeat nequaquam possent, quādoquidē & ipsi Christum negasse & alij ad errorem viā sempiternis amplam profectū videntur, cuius hucusq; finis inveniri potest nulli. Quodmodū igitur in religione ita & in omnibus reliquis actionibus nostris diligenter cauetū est, ne clausurā veritatis hæc illa cordis & ore discrepant, veluti nebula quæ in involuamus. Sic sermo noster est, est: nō, nō: quodque Hieronymū Gelantū monuisse legimus, id nobis quoq; dicitū abiremur. Tāms in nobis sit veritatis amor, quod quicquid

Matth. 5.

Eccl. 14.

Iacob. 1.

Iacob. 1.

Apost. 2.

Q. dixerimus

Zach. 8.
 Proa. 12.
 Psal. 7.
 Eccl. 2.
 Psal. 11.
 Eccl. 17.
 Psal. 44.

diverſus, id iuratum eſſe putamus, nec in nos illa veritatis aliqua mendacij nota cõminata ſuſpicio, cadere poſſit. Loquamur veritatem vanaquib; cum proximo ſuo, cum veritate paci diligamus: illud temper pro oculis habentes, quod in libro Prouerborum ſcriptum videmus; Abominatio eſt Domino labia mendacia. qui autem fideliter agunt, placent ei. Fideliter illi videntur agere, qui nullo timore humano deterreri poſſunt, quomodo veritatem loquantur & quod ad cultum Dei ſue propagandum ſue diminuendum, ad edificationemq; proximi peſtiorie vident, id prout in aſuho habeat, libere proferunt. Tales qui ſunt Domino placent; Qui vero aliud cogitat & aliud loquantur, aliter, quàm ſentiant ipſi, propter ſua commoda verba ad decipiendos animos accommodata proferunt, eũq; proximo, quin & Deo ipſi illudunt, eoſq; merito abominatur Deus, & ſuo tempore, graues de illis penas ſumer, iuxta illud quod à Davide, de tali hominum genere ſcriptum eſt; Odiſti omnes qui operantur iniquitatem, perdes omnes qui loquantur mendaciam.

Domine qui proſector es omnibus exquirentibus te in veritate diſperdes autem labia dolofa & linguam magelloquam, ne auferas de ore noſtro verba veritatis nequequãq; quia in iudicij tuis ſuperſeruiimus. Anne omnia opera verbum verax precedat nos, & ante omneſq; aſum conſiliũ ſtabile, & que cogitamus ea dem poſtular neceſſitas, non in labijs dolofa, ſed in veritate ad tui nominis gloriam, proximi edificationem noſtramque utilitatem loquamur. Cor duplex & ſpiritum mendacij aufer à nobis, ut tibi qui veritas es adherentes, Sathanam mendacij auſtorum vitæamus, inſultatum nobis & calumniantium nos impetus, in patientia & veritatis aſſertione ſuperemus. Ne pernititas clementiſſime Deus, ut pro buccella panis deſeramus veritatem carnalibus deſiderijs à Regia via abſtuli: ſed emite portam lucem tuam & veritatem tuam, ut ipſa nos per tenebricolas vias vitæ vias deducant & adducant in montem ſanctum tuum & in tabernacula tua. Nec enim abſq; tuo lumine & gratia,

lumen

lumen veritatis comprehendere poſſimus. Da ergo vſq; in nobis, noſmetipſos dilucidando, cogitationibusq; ſermones conſequendo, & in proximis, eorum malis compatiendo, totque in vero charitatis affectu, humiliter abſq; ſimulationis alleuius labe admonendo, veritatem ipſam inſequamur; inquirentes autem illam, non minuatim omni bono, ſed reſt perpetuo gaudere atq; lætari volumus.

PERCVSSIO.

Vſq; adeo furor inſanit.

Cum gratiam illam verbecum, quibus ſe filium Dei Chriſtus Deus aſſerebat, ſimpliciter iudicium factio diſtina ſuſtineri non poſſet, ad id contigit, quod commune multis eſſe ſolet, qui veritatis ſolem perſerere non volentes ad arma & cædes illico proſiliunt. Quamobrem ut ait Euangeliſta, in venerandam Chriſti faciem conſpice, colaphis eum cedere & palmas in faciem eius dare, corperit Iuda, ut hoc noſtatio factio ſuo, non deſurcos homines impios oſtenderet,

Matt. 26.

Q 3

qu

qui non est in terris commorantem, quibus quod multo seculis est arduus in caelis Christum regnantem, modis indignissimis erant tractaturi. Nam qui presentiam gratiae Dei respiciunt, Divinos insignitus contemnentem, & in caetera impietate perseverantes, si quodammodo in faciem saluatoris expuere cessandi sunt. Homines verò sensu carnis sine inflati, qui admodum & honores suos Divino honori & Ecclesiae vilitati interponunt, oculis Christi exdere videntur. Gentiles porò & Iudaei, qui per fidem ex caeli Christum in terras venisse negant, & memoriam illius omnem exterminare conantur, si sunt qui palmas in faciem dant, & gloriam maiestatis Christi omnè cupiunt oblationem. Passum autem Christum indignissima quoque à Iudaeis, Hylas rasticatus est: qui in saluatoris eiusdem personam loquitur.

Corpus meum dedi percipientibus, & genus meum vellentibus: faciem meam non averti ab increpantibus & conspuentibus.

Gratia acceptatio.

Venerandam illi Christi Salvatoris faciem, in qua Angeli prospicere desiderant, cum à Iudaeis conspuram anima fidelis oculis maximum sanè dolore concipere debet, quod pro peccatis mundi tam indigna filias Dei percipias sit. Si tamen de illud quod ab Augustino legimus annotatum, consideraveris, ad dolorem primum non medicinis accessio est futura. Exporre siquidem in faciem Christi nunc quoque scribit illos, qui presentiam gratiae eius respiciunt & contemnant; quorum vitam ne tam copiosus esset numerus, qualè hoc saeculo reperire licet. Nò obliata sunt ea praesentia Divinae gratiae laetitia, dum ad pietatem vel à verbi Dei precibus erudimur, vel à proximo admonemur, vel quodam etiam oculo instinctu incitamus. Quibus rebus si ad rectè faciendū non commovemur, & in peccatis nihilominus persistimus, filii Dei conspuere & contemnere, sanguinem testamenti polluti ducere, & spiritui gratiae consuetudinem facere videntur. Quod quanto scelus est gravius, tanto gravioribus suppliciis illud Deus punire consuevit. Haec igitur si volumus effugere, ad gratiam Divinam accipiendam, in nos ipsius invocato auxilio preparare debemus, ut primum mundi istius voluptates, tanquam vanas & momentaneas contemnamus, deinde verò ad devocam Divinae voluntatis meditationem mentem omnem conuertamus, postremò serenos Divinae charitatis desiderium benefactoris nostri generi collatoris recordatione in nobis excitare contedamur. Tria haec ad acquirenda Divinae gratiae munera haec conducunt, et impossibile sine Deo qui & summa bonitas est & veritas. Ipsi nos misereri, qui cum tali animo eorūque requirunt. Dabit illis spiritualiū divitiarū abundantiam, et ad curanda animae vulnera manus admoveant, quae bona sunt illa tota mente concupiscant, concupiscentes eadem faciant, facientes in bono perseverant, perseverantes autē ad aeternam gloriam perventur. Ad hos igitur Divinae bonitatis thesaurus percipiendos tanto maiore animi cōtione ferri debemus: quanto huius mundi

De Quat.
Evang. l. 1
cap. 44.

Hebr. 10.

Ecol. 7. 1.

diuitijs illos antecellere videmus. Quod sapientem illum fecisse legimus, faciamus & nos; Manus nostras extendamus in altum, suppliciter à Deo petentes, ut ne gratia sua nos velit deservire, sed in sapientia sua iucere faciat animas nostras; & ignorantias nostras illuminet: quod si obtinuerimus bonam possessionem, quam à nobis nullus auferre poterit: ad cuius desiderium, illis videmus sapientis verbera excitari, eam loquitur; Comparete vobis *SINE ARGENTO*, & collum vestrum subiците iugo, & suscipiat anima vestra disciplinam, in proximo est enim invenire eam. Sine argento sapientia & reliqua gratiarum munera comparantur. Doni enim Dei pecunia non possidentur, eam neque pauper et divitibus pariter potestas sit concessa. Sed suscipere collum iugo, suscipere disciplinam, hoc est precium illud quod divitiis tales emuntur. Subiciamus, oportet, collum nostrum sancto legis Evangelicæ iugo: ut quæ nobis scienda præcipit faciamus, quæ fugienda lubet, peccata fugiamus. Apprehendenda est disciplina pacis nostræ, quam Christus ipsemet sustulit, ut eum sequi spiritus sanctus carnis mortificantes.

Ader. 3.

non solum hic vivere, sed & in futurum vivere gaudent possimus. Hæc si Domino obulerimus, absq; aliqua rerum, quæ ad vitam sustentandam nobis sunt attributa, iactura; gratiarum Dei participes efficiemus: ut summa iustitiae, copiosè super nos munera sua spiritus sanctus, qui à Patre filioq; veluti à fonte quodam procedit, effundat, & cor nostrum ad opus bonum ita pronoveat, ut veluti fluvius cursum suum non interrumpit, ita nos nunquam à bene agendo desistamus. Fluvius huius impetus iustificabit civitatem Dei, sanctificabit tabernaculum suum altissimus. Gratiarum enim Dei participatione, & ipsinet creabimur, & pro ea qua nobis sunt charitate coniuncti, regni celestis lætitiæ gaudio lætitiq; maxima perfunderentur, eam nos veluti tabernaculo Dei sanctificatos, & templi spiritus sancti effluos viderint.

Ipsa 72.
Rom. 8.

Ipsa 45.

2. Cor. 9.

Domine Deus qui potens es omnem gratiam abundare facere in nobis, ut in omnibus semper omnem sufficientiam

habentes

habentes abundemus in omne opus bonum: excita potentiam tuam hæc & vultu mentisq; nostras humilitate tanta illustra, ut eam possidentes ad dona spiritus sancti percipienda reddamus aptiores. Scilicet uberiorum esse gratiam tuam quam precationem nostram, Semper tuum Domine tu plus tribuis quam rogaris. Concede igitur ut odio peccatorum precationem simulatim, contemptu presentium voluptatum confirmari, desiderio futurorum bonorum accendi, vasa digna efficiamus: ad excipiendam gratiam tuam; et que quoniam balsamum est purissimum, sicut etiam nobis datum in corde puro retineamus, in mentis soliditate conservemus, in simonia & amore profunditate, diligenter, ne effluat, perpetuo custodiamus.

PETRI NEGATIO.

Vigilant dij.

Trinam Petri negationem mysticè describens Origenes, per primam Principis ancillam, quæ discipulum fecit

Ipsa 79.

Ambr. sup.
Luc.In Matth.
Hæc. 12.

R

Christum

Christum negare potuit intelligi Synagogam Iudeorum qui secundum carnem denegare sequebantur: & populum fideles. Secundum autem ancillam, congregationem gentium, qui & ipsi persequentes Christianos denegare cogebant Tertio autem statos in arsis ministris esse Hæretum dixerunt: qui & ipsi veritatem Christi denegare compellunt. Ceteris errorum Hæreticorum de Christo, secundum vicinam Petri negationem, tribus generibus terminari scribit Augustinus. Aut enim de Diuinitate, aut humanitate, aut utroque fallitur. Per Gallum cantuariensem, Doctorem Ecclesie, & fideles verbi Dei præcones intelliguntur, à quibus vixit Hæretici ad impertam Christi nominis ab ipsius negatione, confessio nem, renouari se poterant. Perlocuit tam laice huius Galli confis vox: parum scilicet in Concilio Tridentino legitime in S. Spiritu congregatorum vniuersis de rebus fidei consensus. Hinc ipsius Christi abnegatores acquiescant Hæretici: hoc excutentur, & ex arsis Caipha, & Sathanae Synagoga, & certis scissimæ colligentium foras egressi: petro se iungant: fidei quam Petrus tradidit, nunc autem Gregorius XIII. legitime Petri successores custodit, firmat: adhaerent: neq; ita in Ecclesiasticis manent, negationis præteritis torde amaris scorbis eluant. Quod quædam non fecerint, promissum negantibus sunt habendi, ut sicut olim sub ipsam passionis tempus, de Apostolis à se recedentibus, ita nunc quoque quodam modo Christus quoq; de illis conqueat possit.

Elongasti à me amicum & proximum: & notes meos à miseria.

Quemad-

QUæmodo ternæ Petri negatione, ut simile quid à nobis designetur, absterceri, ita eum eodè de admissio peccato amare deum, & posthac Christum liberè iudicis & gentibus prædicantem audire, ad apertam sacrosanctæ fidei Catholicæ Christi, nominis confessionem excitari merito debeamus: ut cultus peccantis errorem detestemur, eius penitentia & respicientis virtutes laudemur. Trias sunt hominum Christum negantium genera. Vnum eorum est, qui (quales Christiani omnes qui impiè viuere esse censendi sunt) ore quidem confitentur se nosse Deum, factis autem negant, eum sint abominati & incredibiles, & ad omne opus boni reprobi. Alterum eorum est, qui, licet corde vel factis nosse, ore tamen Deum negare videantur. Hos autem reprobos Catholicos esse edicit, quod in his verbis ubi ab obedientia Sanctæ Matris Ecclesiæ discedum est, ingens reperitur multitudo. Tertium illorum est, qui eum ab una Sancta, Catholica, & Apostolica Ecclesia se nefaria præiudice segregauerint,

Tit. I.

R. 2

non

non magis ore quàm factis Deum negasse contentur, & Heretici idè vocantur, quòd sibi opinionem quàm ab universi totius Ecclesie consensu dissentientes, seorsum elegerint. illasq; sequantur. Omnes igitur hi pro Christi abnegationibus, quicquid tandem ipsimet de se dicant habendi sunt. Ac illi quidem qui in unitate Catholice fidei perseverantes, vitam Christianis hominibus indignam ducunt, id vel maxime curandum est, ut quæ via Christi in terris conversantem inestisse vident, eandem & ipsi ingrediantur, & à quo nomen habent, eius facta, si negatores illius dici & haberi nolunt, imitari totis viribus contendant & elaborent. Heretici porro si à Christi negari crimine liberi esse volunt, affectionibus humanis posthabitis, inter tot opinionum sibi contrariorum dissensiones, quas in dies crescere vident, veritatis investigandæ studio debent insudare, quam quoniam extra Ecclesiam Catholicam reperire nunquam poterunt, hic eam querant: Ecclesiam inaudiam ne tenere erroris arguant, & condemnent; sed ubi quæ sit ipsius de omnibus sententia, didicerint & audierint, illi non gravatim acquiescant, & quomodoque Christum, Deos aliosque colentes impiè negantem, eum eam Ecclesia Catholica unanimi voce laudent & confitentur. Quoniam autem illi quoq; graviter peccat, qui licet in Catholice Ecclesie communione perseverent, ubi tamen Christi & corporis eius Ecclesie causa agitur, nec se frigidos nec calidos exhibent, & apertè se Christianos & non Hereticos esse profiteri non audent, idè diligenter eos curare convenit, ut humano timore postposito, solius tantum Dei sermone salutis rationem ducant, & quod eode clarum gerunt, ad ubi necessitas postulaverit, ore etiam ipso palam, ad maiorem fidei Christianæ propagationem et uniuscuiusque Pauli Apostoli exempli doctrinamq; serunt, qui ad Romanos scribens NON REPESSCO, inquit Evangelium. Virtus enim Dei est in salutem omni credenti. Ad quòd enim virtus, ad quòd salus est credentibus Evangelium: si non Catholicam doctrinam strictam & salutem credentium esse. scientes illam ab-

condi-

condimus, palamq; ubi locus & tempus exigit eam profiteri non audent. Nunquid Christus gratis mortuus est? Nò quid viderit, de proximo suo Deus non mandavit? Nò quòd à Salavatore dicitur esse scimus. Omnis qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego eum coram patre meo qui in caelis est, qui autem negaverit me coram hominibus, negabo & ego eum coram patre meo qui in caelis est, id verum esse dubitabimus. Petrus Christus coram hominibus est confitentus, ne nos ipse coram patre suo caelis neget, ne eos Evangelium erubescere quis iudicet, ne frustra Christus pro nobis passus existimet, neque de proximo nihil curare nos arbitretur. Exigit id à nobis sine quodam iure tam Divina quàm humana charitas, ut quod rectè esse videmus, ad id amplectendum quamplurimos pertrahamus, quò & gloria Dei crescat, & anima matris à periculo liberetur. Atque hoc Propheta respexit videtur; eum Dominum alloquens dixeret, Iustitiam tuam non abscondi in corde meo, veritatem & salutem tuam divi. Iustitia non abscondenda, veritas & saluta Dei, quod in una sancta Catholica & Apostolica permansit Ecclesia, annuntiandum est omnibus illis, qui sepe peris a-busia sedasti, in cunctis peccatis quàm Christi Evangelium transgredi se passi sunt, ut resipiscant & ad Ecclesie unitatem redeant. Non habet ille charitatem, qui licet eum Orthodoxam sentiat Ecclesia, veritatem tamen doctrinæ illius, vel salutarium vel vite periculo deterritus profiteri non audeat, & taciturnitate sua, alios in errore peant; opinionibus confirmat. Itaq; nocet sibi, contra conscientiam peccando, nocet proximo scandali occasione perigrando, nocet & Ecclesie, gloriam spiritus illius, qui Christus est dimittendo; tamq; ad quemcumq; tandem Aschrisi Synagogam transferebunt. Quamobrem ubi cultus Divini siue religionis agitur causa, tepidos esse nos minime oportet: sed cum veritatem fidei possideamus, illa tanquam armatura induti, contra eos qui mendacium per veritatem sectantur, fortiter pugnare debemus. Habemus enim Christi primam auctoritate subsecuti,

R 1 martirum

Mat. 10.

134.

Rom. 1.

martyrum sanguine expollitum, Conciliorum & Sanctorum
 decretis, longq; Ecclesie via roboratum gladium, quod est
 verbum Dei. Hoc igitur e manibus Ecclesie legitimo ordi-
 ne sumpto, cum illis, qui se nefarie ab unitate segregarunt,
 ita dimittebimus, ut quae ipsi sibi notas peregrinasq; doctri-
 nas excogitauerunt, atq; illis verbi Dei & Evangelij nomen
 cum nihil eum verbo Dei ipsiusq; Evangelio e comune ha-
 berent, indiderunt, eas ab omni Christi ipso nobis auxilium
 suppeditante, propulsare possimus. Ad illi enim semper pejs
 rorantibus Deus, & suos miserabiliter, etiamsi quandoq; res
 humane deplorare videamus, protegit. Recte itaq; is, qui
 aperte Christi fidem quae signo crucis exprimitur, profectur
 gladium eum palma gestare fingitur. Qui enim secundam
 icontantian Zelo ardenti commoratus, murā se pro Domo Dei
 opposuit, & ad sustinendam pedemontendāq; Christianam reli-
 gionem non magis animi quam corporis vires, veluti gladi-
 um quendam adiecit, victoriam cultus paleae symbolū est la-
 borum suorum sensum se reportaturum nouerit. Victoriam
 autem eam intellige, quae non solum de corporis hostibus,
 quales sunt Haeretici, quibus non ferē quaequā contra Chri-
 stianos se licet curare solet, tot de illis ducti triumphī fa-
 ctis abunde testatur, sed & de ipso diuisionis auctore Diabo-
 lo, acquiritur. Fortis enim vnus Deus, quā mille millia
 legionum Diabolorum omnium. Hunc igitur Ducem sequi-
 tationem ipsius aperte confiteri non erubescamus. Si Deus
 pro nobis quis contra nos? Non illico eorum uiturum exi-
 stamur, si vbi res pedulat, Christianos aperte & non Ha-
 reticos esse nos, Deumq; Patrum nostrorum colere, & fidem
 maiorum nostrorum nos sequi libere profiteamur, immo ve-
 ro iuratum est, ut quod de Petro coram Principibus & scri-
 bis Christum confiteamur scriptum est, videntes Constantiam
 nostram, qui dicit se ferit ad nobis adirentur, & nihil possint,
 quae locuti fuerimus, contradicere.

Domine qui fecisti caelum & terram mare, & omnia quae
 in eis sunt, quiq; spiritus sancto per eos Patris nostri David

poeri

pueri tui dicit; Adhaerenturque gentes & Principes conuen-
 nerunt in tuum aduersus Dominum & aduersus Chelsum
 eius: vide quoniam conuenierunt aduersus te & aduersus
 sanctam puerum tuum IESVM quem vixisti non iam Herodes
 & Pontius Pilatus, sed quae illorum impietatem superave-
 re videntur. Haeretici eum fiduciam portenta; quae sanctis-
 simam fidem tuam euerfam, sacramenta conculcata, sacerdotum
 & sacrificium abrogatum cupiunt. Nunc igitur Domine
 respice in minas eorum, & da secus tuas eum omni fidu-
 cia loqui verbum tuum, & nullis horum inimicorum machi-
 nationibus, nullis eorum terroribus, ab aperta tui nominis
 confessione, dimoueantur; sed potius amantem iustitiam
 tuam in Ecclesia magna, quam tibi per sanguinem vige-
 niti filij tui Dñi nostri Iohannem electi sancti scilicet & co-
 ducant. Da Domine fortitudinem pedibus tuis, ut quam fidei
 veritatem per manus Apostolorum tuorum, sanctorum Episcoporum
 & Sacerdotum accepisti, tam ita retineat ut pro illa
 quibusuis periculis, non modo fortissimus eris, sed & vitam
 ipsam oblicere pro nihilo ducas. Zelus domus tuae comede-
 dae nos semper, ut ne Genuissimum tuum nomen ab impijs hō-
 minibus blasphemari tacentes permittamus, spiritum nostrū
 pro tui cultus gloria profundere parati. In medio nationis
 prauae & peruersae constitutos, qui te sub vno visibili pas-
 sore colunt & adorant gratia tua corroborata, virid oauile tuam
 quam plurimos redactant, & exemplo bono ad gloriam tui
 nominis propagandam praeserant; quō Christum co-

ram hominibus confiteri non erubescentes, Chri-
 stus victimis eos coram Patre suo
 confiteatur.

Christi

CHRISTI AD PILATUM ADDUCTIO.

Vertis in rem gloria.

Instantia Iudeorum impetis, varijs inuitantibus & verberantibus tormentis Christum afflixisse non contentus, ad occidendum illum, animum insuper adiecit, & consilio manē factus, Pilato tradidit tradidit. Post hoc Dñs nosse illam ignorantia in magnam gloriam nobis est conuersa. Pilatus enim hic, gentilibus populi figuram in se gerebat ad quem Christus à Iudeis contemptus & illusus, postmodum erat adducendus. Mirabilis sane certum vicissitudo Christus non fuit missus nisi ad eos qui petierant e domo linear: nec autē eorum hic, pastoris vocem audire volentes, ab ipso, actus descreuerunt. Populus autem gentilis, olim contemptus & abiectus, factus est populus acquisitionis, grauis electum, regale Sacerdotium, gens sancta, & de stans in admirabile Dei lumen, vntas est: quod quidem lumen significare videtur illud Manē quo Christum Pilato tradiderunt Iudei, nobis dicem sibi verō nocentem, perpetuis inducentes. Regnum autē Dei ad gentes à Iudeis transferendam non obicere pluribus in locis, cum alij Prophete, vna sctas praedixit; & quibus illud prodaxisse suffecerit, ubi in persona Dei loquitur;

Ducam

Ducam cecos in viam quam nesciunt, & in semitis quas ignorauerunt ambulare eos faciam pariam tenebras coram eis in lucem, & prana in directa.

Cum Bonifacium Iesum, à Iudeis adductum, ante Praesidentem Iesum audimus, debet nobis in mentem obedientiam ipsius vocare, qui humiliter sumptissimus, factus obedientis vñ ad mortem, mortem autem crucis. Creatus ante creaturam se filius, et exemplo suo his qui eū potestate veritatis obedire, nec tam peritiam, si quid alienum ab officio committit, quam munitis illorum nos habere rationem debere docere. Nam eū, quemadmodum pulchre Dignus Faculus colligit, non sit potestas nisi à Deo: qui autem sunt à Deo ordinata sunt, profecto ille, qui potestati, qualifunq; tandem illa sit, resistit, Dei ordinationi resistit. Qui autem

S

resistens

161042.

Mach. 27.

Phil. 2.

Rom. 11.

Mach. 27.

Mach. 17.

1. Pet. 2.

resistant, ipsi sibi damnationem acquirit, quam se effugere possimus, sed alio loco nos admonet inquit, Obedite praepolis vestris & subiacete eis. Ipsi enim permissim, quadratorum praecipulis vobis reddunt. Tunc magis ipse illis parere, eosq; amare tenetur, quia maioribus, dā nrām curam, animarum suarum saluti periculis obijciunt. Duplex autē est potestas (species, quae ut homines in officio continent, a Deo confirmata est. Una Ecclesiastica vocatur, quae cum sacerdotum sit propria, qui signandi solent; conscientia, a Christo traditam habent auctoritatē: per classem duplicē in symbolo nostro exprimitur. Pollicia est altera, quae ad civitatis magistratum proprie spectat, & gladio ac seipere, quae Regē & Principē quos seculares vocant, insignia sunt, significatur. Vtq; potestati nos Deo subiectos esse volumus: ut quae ad animā spectant in ipsi sacerdotibus, quae autē ad vīrē praesentis rationes pertinent, in ipsi Politico magistratu, obediāmus. Ad eum siquidē modū haec offensa in libro Paralipomenō distincta legitur, et Amarias Sacerdos & Pontifex in his quae ad Deū pertinent praesident, porro Zabadias filius Nabal, qui est Dux in domo Iuda, super ea opera sit, quae ad Regis officium pertinent. Hic ordo ubi servatur, summo tibi tranquillitatis, ac mirabilem animōū voluntariorū, confusionem videre licet. Caeterū in quibus eum certis communitatū & inuicem audimus, dum pollicis & Magistratus ea quae sacerdoti propria sunt sibi ante veneratio vendicat, in ipsi plus quam Babylonicam rerum confusio esse confusio, nullus est qui non videat, & ingemiscat. Hunc suū amantissimae suae referre videntur illi, qui pro verbo Dei Christi Evangelio, impurum Lutheri vel Caluini dogma sequi maluerunt, ut quod habent, ac suam Principes sed quocūq; inferioris conditionis magistratus, coeque nonnulli, habeant etiam politicis quosdam Pontifices, qui a laicis rebus ad Ecclesiasticas transcendentes, magno supercilio, quemadmodum ipsemet Haereticus de illis conqueruntur, vident nouas religionum formulas componere, easq; cuiusvis potius quā Ecclesiae Dei

MIRABILIA

MIRABILIA

Ministris offerunt, tali eū imperio, ut applaudat, sine contradictione, se suo seipso illos expulsiore aut puniunt: quod etiam factitans abiq; omni misericordia. At non ita sancta Catholica mater Ecclesia quae eū sit castro acies ordinata, potestates habet, quod vnaquodq; sese intra suos cancellos continet. Sacerdotes quos ad munus est, legē Diuinam tractant, principes ea, quibus par pollicis & humane Societatis ordo conferari possit, at reddē Hinc igitur tanquā obediētes illis filij perpetuo adherentes, quam nos Deus Praepositis nobis obediētia exhibere habet, eū omni humilitate illis deferamus, & illi in obediēdi ratione, quam Bernardus praescribit, veluti generalē quandā regulam teneamus, ut in difficilioribus quibus agendis, obediēti gratior, quā prauaricatio grauior iudicetur, & in facillimis minorē, onerosis concessis dānabilior, quā actus laudabilior aestimetur. Ad animos autē ad praestandā superioribus obediētiam praeparandos, illud plurimū profuerit, si non a metu seruetur sed a pleno Charitatis affectu ad obtemperandā adducamur. Plurimū enim interest, vtrū timore pernae an amore iustitiae faciat aliquis illa quae iubentur. Humilitas praeterea hic vel maxime requiritur, quā qui habuerit, nihil tam durū, nihil tam graue humeris illi potest imponi, quod non summo eū alacritate perferre paratus sit. Quanto magis, si quis inferiorē exteriori iudicat, tanto illos se praestitiores esse facile existimabit, quos autē meliores ducit, eos ambiquos amat, illis bonitatis iustitiae maxima eū hilaritate, nō poterit nō obsequere.

DEVS a quo desuper omnes potestas hominibus datur, obediētiae humilitatē, virtutem nobis largire, ut voluntati propriae resistent, ea quae per visibiles tuos ministros nobis facienda praecipit, alacriter exequamur. Da vt tui Ecclesiasticae quam Politicae potestatis, honorem, reuerentiam, & subiectioē in vera charitate deferam, a murmuratione detractioneque abstinamus. Selmus Dordine, quae & quanta mala propter primi parentis inobediētiam, in genus humanum induxerit, miserere igitur nobis & concede vt

De praepo-
tis & ob-
iudicatio.

144

S 2

VI 10

ut ne cuius peccati penas sustineamus, illud irremus, neque ad vindictam de nobis sumendam provocemus. Respice Dñe de domo sancta tua in nos, & inclina aurem tuam & exaudi nos, ut & illi, qui posteaquam legitime potestatis iugum excusserunt, nouas & peregrinas doctrinas amplexi sunt, ad Ecclesiam tuam sanctam gremium redeant; & vna nobiscum, non solum tibi per caput in terris visibile in Ecclesia nobis imperanti, obtemperent; sed Regibus quoq; & Principibus a te missis, ita obediant; ut armis quæ pluribus in locis contra illos, immo verò contra te, nefarie arripuerunt, depositis, omnes vno ore, in vna sancta, Catholica, & Apostolica Ecclesia, te laudare perpetuo valeant.

IVDE SUSPENSIVM.

Scelus sceleri ingerit.

In Iuda Ischariote veram penitentiam non fuisse vel illud aperte conuincit, quòd cum Penitentia inter spem & ti-

morem media esse debeat, de scelere admisso timorem quidè & dolorem concepit, exterum spem omnem de misericordia Dei prorsus abiiecit, ita ut doloris remedium, morte sola & suspendio miserè ad extremum quæsiuerit. In quo ipse a terroci tacto, callida Diaboli nobis insinuatæ astutia: qui posteaquam in Iudam fuerit ingressus; posteaquam hominem scilicet quemplam ad peccandum induxerit, recedit ille quidè; paulisper, ut se peccasse miser ille agnoscat (nec n. Iudas Diabolo cor suum implente poterat dicere, Peccatum tradens sanguinem iustum) sed obiter tamen tempus, ut scerum se ei apponat; & cum cognouerit secundum peccatum suum quis (ut scribit Origenes) obsterat etiam tertis deceptionis locum, ut in abundantiori tristitia illum abibeat. Hoc igitur peruidens Apostolus consilium Corinthiis dat, ut consequent charitatem, in eius generis hominem, ne idem illi contingat, quod Iudæ videmus euenisse: qui nisi à Principibus Sacerdotum, Quòd ad nos? Tu videlicet, audisset, fortassis ad vltimum impietatis barathrè nunquam descendisset. Iudæ interitum videtur Archiepiscopi mors præsignasse; de quo illud in Regum libris extat scriptum,

Porro Archiepiscopus videns, quod non fuisset factum consilium suum, stravit asinum suum, surrexitq; & abiit in domum suam & in Ciuitatem suam, & disposuit a domo sua suspendio interire.

Rom. 37.
Is. Mart. 2.
2 Cor. 2.

Matt. 27.

2. Reg. 17.

Q Vicusq; grauissimorum sibi erisiduum confusus est, proditoria Judæ quem non tam scelus quod commisit, sicut Augustinus scribit, quam indulgentiæ desperatio, scilicet penitus latere) miserrimo & ludibrosissimo casu debet admoneri, ut ne prorsus de misericordia Dñi, quòd eum saluare non possit, spem omnem abiciat. Et Sathanas quidem hæc sunt artes, quibus incautos illaqueare consuevit, ut antequam peccati perpetraret aliquis. Illud extenuet, ubi verò constantiam fuerit, illius enormitatem, ut peccantem ad desperationem petrahet, modis omnibus exaggerat. Quamobrem quemadmodum antequam peccatum aliquod committatur, quo facillius ab illo detereri possimus, illius turpitudinem & magnitudinem, itam præterea & vindictam Dei, merito perpendere debemus, ita ubi fuerit admisum, dum nos & conscientia terret, & Sathanas inferni potius æternasq; supplicia obijcit, ad penitentiam potius, quæ quasi quondam post naufragium tabula nobis relinquatur, quam ad desperatio-

nis abyssum confugere debemus, memores illius quod ab Ambrosio scriptum est, Nolit Deus mutare sententiam, si tu noueris emendare delictum. Penitentia igitur est agenda, & spes in Deo ita collocanda, ut nec nimium quis de bonitate clementia Dei sibi presumat, ne in vitium probatur, nec Iustitiam Dei grauitate peccati metatur, ne de veniæ spe obtinenda, animum despondens à Diaboli tentatione abhorreatur. Quæmadmodum itaque iustus ad quascunq; vitæ presentis ærumnas facilis tolerandas; ita & peccatoribus ad opera penitentis exercenda, spes incitamento esse debet. Hæc enim est quæ, ut ait Apollolus, NON CONFVDET. Non confundetur siquidem iustus, qui alto quodam animo terrena despiciens, illa sperat, quæ presentibus tanto sunt præstantiora, quanto cælestia terrena sunt potiora. Non confundetur peccator, qui cogitans quæ seletibus paræ debetur, de his in hæc vitæ expiandis semper est sollicitus, futurum sperans, ut Deus tandem aliquando misereatur illius, nec est in furoræ suo corripiat: quandoquidem penitentiam agentibus, appropinquaturum Regnum celorum per os precursoris sui est pollicitus. Non minus itaq; in iusti quam in peccatoris persona Propheta David Dñum allocutus videtur, in te Dñe sperans non confundar in æternum. Si sperauerimus in Dño, sperantes autem, bonitatem fecerimus; pacemur proculdubio in Dilatij Domini, & in æternum non confundemur. Quamobrem rectè Paulus Apollolus spem galæ salutis vocat, quæ Christi missam induit. Vult enim munus, qui animum ad cælestia desideria erigit ex acie cum aduersario dimicans, confusus non discedet. Projicit licet in eum varias tentationum suarum sagittas Diabolus quibus eum conficere nititur; si galæ spei se se munus, non confundetur. Sagittæ inimici dissipabuntur, resillunt, & conficiuntur, in Domino autem sperans non infirmabitur. Terribilis est hæc galæ, quæ eum in cono suo, Christi crucis quæ deuictus est Sathanas; circumferat, inimici tela standis, impetibus, tentationum propulsi. Hæc igitur galæ mu-

namur & nos, qui ad congregandum cum Diabolo semper esse parati debemus, Glorie caelestis coronam pra oculis habentes, in avaritiam animam erigamus, & quae praemia legitime certantibus esse praeposita videmus, ad ea obtinendam spe captamur, ut nec laboribus illis parcamus, nec quibuscumque grandem difficultatibus à certando decedamus. Futurorum spes, inquit Origenes, laborantibus requiritur, sicut in agone peccatis dolorem vulserum mitigat spes victoriae. Sperantes itaque bona, nunquam, à bene agenda vacemus. Quo enim magis in exercitio sancto periclitamur, hoc uberiori spe Regni caelestis potiundi, non tam nostro, quam Christi ipsius merito, in cuius virtute mereri possumus & nos, ditabimur. Domine Deus qui proceles es omnium sperantium in te, misericordiam tuam eos circūdas, reple nos omni gaudio & pace in credendo, ut abundantius in spe & virtute spiritus sancti. Ecce respicio nationes hominum, Dñe, & scio, quia nulli speravit in te, & confusus est; concede igitur, ut omnem spem & fiduciam meam in te collocem, in tentationibus defensionem innocenti, in necessitatibus adiutorem queras, in tribulatione consolatorem concupiscam. Et quoniam illi qui sperant in te, sicut per Prophetam praedixisti, metabunt fortitudinem, assumunt pennas sicut aquilae, current & non laborabunt, ambulabunt & non deficiant, concede misericors Deus, ut imbecillitas virtutum meorum, quae ad bene faciendum nimis languent, metetur in robur fortitudinis, quae adversario contra me paganti resistere, eamque in virtutis tuae beneficio superare possim. Vtinam assumam pennas sapientiae cōtemplationis, quibus à cura terrenorum, quae nos à degustanda sanitate tua dulcedine abstrahunt velut aquila solem, ea sola cogitando, quae ad acquirendam veram illam beatitudinem conducunt. Vtinam currenti mandatorum tuorum via, nullum laborem, nullam sentiam lassitudinem, quae me ab officio meo, & à cōsiderato beato percipiendo, retinet. Vtinam ambulem in siderato beato percipiendo, retinet. Vtinam ambulem in conspectu tuo, in innocenti, in lege tua, in via immaculata

& non

& non deficiam. Quod exspecto, tribue mihi Dñe, quod humiliter peto, largire, ut sperans in te, amans te, perpetui adherere tibi, & cum Propheta exultare possim, mihi autem adhaerere Deo, bonum est & poterit in Domino sperare meum.

CHRISTI APUD HERODEM TAVITERNITAS.

Mata libertas.

Silentium Domini apud Herodē, sanctos viros, ut scribit Gregorius, videtur invenire, qui cum audientibus prodesse requirunt, etiam despici nocentes volunt, ne de sua sapientia gloriarentur ostentatione. Cuiusque prodesset aliquid dicant, non suam gloriam, sed auditorum vitam, quae sunt. Cum vero conspiciunt quia vitam auditorum loquendo locuti non possunt, tacendo sententiam suam abscondunt, ne si ostentationis studio verbum Dei loquantur & auditorum culpa quae erat, esse non desinat, & ipsorum quae non erat, si-

BARRABÆ CVM IESV COLLATIO.

Vagare rerum vices.

MAT. 27.
IOAN. 7.
EUSEB. 3.
IN MAT.

PEr Barrabam insignem illum latronem & homicidam, quem Iudæi Christo pretulerunt, Diabolus, qui & ipse homicida est, ab initio rectè designatur. Et Barrabas quidem ille, scribit Origenes, constitutus est ad seditionem & bella & homicidia faciendâ in animabus hominum: IESVS autem quasi filius Dei & pax constitutus, & verbum & sapienciâ ad omnia bona. Hi ergo duo cum sint vinciti in rebus humanis & corporibus, populus ille sibi postulavit ab eis Barrabam; propter quem non cessat gens illa habere seditiones & homicidia & latrocinia secundâ quoddam gentis suæ in rebus

quæ

quæ foris habetur, secundum omnes sententias Iudæos, qui non credunt IESVM, Iesus in anima. Vbi enim est IESVS ille seditiones, & lites, & prælia sunt. Vbi autem est IESVS ut dicere possint, si autem CHRISTVS in nobis, corpus quidem mortuum est propter peccatum. spiritus autem vita, propter iustitiam, ibi sunt omnia simul bona & innumerabiles Diuitiæ spirituales in manibus eius & pax. Ipse est enim pax nostra qui fecit utraq; vnum. Et si quis videat contrariam illam operationem, cognoscat, quoniam ipse est in omnibus vincitus insignis Barrabas, quem sibi solum desiderant, non solum tunc peccans Israel secundum carnem, sed & omnes qui eis similes sunt vel in dogmate vel in vita. Quicumq; ergo mala agit solutus est in corpore eius Barrabas, Christus autem vincitus. Qui autem bona agit Christus ei solutus est, Barrabas, autem vincitus. Porro ad detegendam summam cecitatem & malitiam Iudæorum, qui regum dimitti-innocentem autem occidi peremerunt, illud Jobi possumus usurpare;

*Quis unquam innocens periit; aut quando
recti deleri sunt?*

Quod

Quod Barraba ex carcere dimisso, Christus lesus agnos
innocens extremo supplicio destinatus Libertas illius
quæ morte & passione sua saluatores nos vindicauit ca
ratione designari videtur. Durissimo etiam Diabolica serui
tutis & peccati iugo vinctum genus humanum post prius
Parentis lapsum promeretur, quo non prius potuit libera
el, quam vulgatus Dei filius nostris carnis assumpta fragi
litate, totius mundi peccata in suo corpore sustineret, factus
pro nobis obediens usq; ad mortem, mortem autem crucis.
Agnosce igitur ô Christiane, summam Iesu Christi benigni
tatem, qui formam serui assumpsit vt & asilem Dei faceret
contemptus, & abiectus videri voluit, ete vnicuique tenebra
rum & longe nostris compeditam solueret, vincula & ligam
ta pectus est, vt et libertate deceret. Libertatem autem non

Phil. 2.

San. 17 &
Gal. 3. 4.

com

ram intelligo, qua monstrum illud hominis Martinus Lu
therus, vt ait labello quodam ad, seditionem in Germania,
rusticorum pelum contra principes, deinde vtró Principi
contra suum Imperatorem concilianda vñs est, quali si Chris
tus nos vt libertate voluisset, nunquam qua sunt Caesaris
Caesari reddenda precepisset, nunquam discipulus eius, sub
lellus nos omni humana creatura propter Deum esse de
bere docuisset, vt sumus quasi liberi, & non quasi velamen ha
bentes multæ libertatem, sed sicut serui Dei. Non tam itaq;
libertatem, qua licentia potius dicenda est, sed illam se Chri
stianus per Christi mortem consecutum esse sciat, qua libera
tos nos à peccato, seruos autem iudicis factos, Paulus apo
stolus ostendit. Verus namq; homo nosler cum Christo simul
crucifixus est, et destruxit corpus peccati, Vt supra N O N
SERVIAMUS peccato. Quoniam autem mos erat antiquis
dano pileo seruos manus mittere, illosq; per eiusmodi signû,
libertate donare, ideo in symbolo quoque nostro pilei erant
Dei nostri IESU Christi insigniti, & laurea corona, qua ho
noris adepti significationem haberet condonorati, locum
expressimus, laudabilem patris nostræ, exterarumq; septem
tionalium gentium mortem sequuti, quibus scilicet est, in
sanctulorum reuens baptizatorum capite, eiusmodi regum
to optine, quod Christi crucis signum habet expressam,
simul et Christianus intelligat, libertatem suam Christo
Deo se acceptam referre debere. Ille etenim est, qui crui
tinas nostras ex inferno inferioriq; liberauit nos de manu
pestiferorum & redemit nos de manu fortium, peccata Dia
boli debilitata, portas aëris contritis, & vestibis ferreis con
fractis. Ille est qui compedes mortis æternæ, quibus detine
bantur omnes, crucis sue malleo commouit, vincula nostra
morte sua dirupit, et sine timore, liberati de manu inimico
rum nostrorum, qui quo minus obitibus nostris patem, hoc
miraculis nos insidijs adortimur, seruilamus illi in sanctita
te & iustitia, coram ipso omnibus diebus nostris. Solui igit
tur hac tam graui seruitute, & in optatissimam libertatem

I. Pet. 2.

Rom. 6.

Gal. 3.
Ierem. 17

Ecc. 1.

V

vindicari:

Galat. 5.

vindicta de ea retinenda, qua nihil potest esse dulcius cogitemus omnes. Quod Paulus Apostolus nos monet, inquit, inquit, Seate, & nolite in vobis servituti contrari, id ante oculos mentis nostrae semper habemus. Vocari sumus in libertatem, ne demus itaq; libertatem hanc in occasionem carnis, sed per charitatem servimus laudem. Empri sumus pretio magno ut pote sanguine virginis filij Dei. de peccatis veterum cruciatibus vendemus igitur nosmetipsos peccatis, servituti inmunditiae & iniquitati, sed postea exhibemus membra nostra servituti iustitiae in sanctificatione. *Qui delectat vera libertas, inquit Augustinus, ab amore servum mirabilem, liber esse appetat & quem regnare delectat, vel omnium regatori Deo subiectus sit. plus cum diligendo quam seipsum. Haec illa laudatissima servitus est, quae libertatis nomine contentus, Dei mandatis obtemperare, iustitiam servare, mundi voluptates spernere. Si Deo servimus, regnabimus. si nos illi nostraq; omnia subijcimus, liberi sumus, et nihil sit illo verius quod ab Ethnicis quodam scriptum legitur, Deo parva libertas est.*

Seneca de vita beata cap. 14.

Psal. 71.
Dan. 3.
Ecclesi. 1.

Domine Deus Rex noster ante saecula, qui operatus es salutem in medio terrae, & non confundisti nos, sed fecisti nobiscum, iuxta Mandatum tuum, & secundum multitudinem misericordiae tuae, liberans nos de perditione, & eripiens nos de de tempore iniquo: Confitemur & laudemus tibi, & benedicimus Nomini tuo, manifestatoq; tuam supplices oramus, et mentes nostras radio tuae claritatis illustrare velis quo cum spirituali profectu, beneficia tua nobis collata securitatis considerare valeamus. Concede Clementissime Deus, ut qua libertate per merita filij tui Dei nostri Iesu Christi, homines donasti, dans eis potestatem filios Dei fieri, qui in eius nomine credere vellent, hanc ne securitatis, nostrae amittamus, & in durissimam illam Diaboli servitutem, per peccatum iterum recidamus. Christum tuum nobis laegge ut carnalibus desiderijs postpositis, superbia vanaq; gloria relecta, tibi liberatori nostro, vive & saluta-

auctori

auctori, perpetuo adheremus & quandoquidem dirupisti vincula nostra, quibus ab inmundis nobis generis hodie, duriter contracti fuimus, da ut tibi hostiam laudis & gratiarum adhaerens in Ecclesia tua sancta nunquam sacrificare desistamus.

FLAGELLATIO.

Non levis mors.

Romanis legibus sanctum fuisse, scribit Hieronymus ut qui Cruci suffigi debebant ij flagellis prius exderentur. Traditus est itaq; IESVS milleibus verberandus, & illud sacratissimum corpus, pestibusq; Dei capax flagella secernit. Hoc verum factum est, ut quia scriptum erat, Multa flagella peccatoris, illo flagellato nos à verberibus liberamur: dicunt scriptura ad vitium iustum. Flagellum non appropinquabit verberaculo tuo. Flagellare autem Christum illi dicuntur, qui cultum Divinum per IESVM introductum de-

In cap. 27
Matth.

Psal. 11.

Psal. 90.
Orig. Basil. 11.

in Matth.

videntes, & doctrinam eius abijcētes, linguæ suis illum flagellare non verentur, non solum hebræi & gentiles, sed Hæretici quoq; & impij Christiani convulsis sunt, qui perveris vitæ actionibus quasi quibusdam aculeis Christi nocens impie lacerant. Flagellat autem Christi typum, flagella lob videtur representasse: qui recte factorum conscientia licetis, illud dicere non dubitavit.

Isa. 19.

Intelligite quia Deus non a quo iudicio afflixerit me, Et flagellis suis me cinxerit.

Flagellis crudeliter extam salutarem nostrum eam meminitur invenisse autem frequenter debemus ad mortificandam carnem nostram, præterit; cupiditates voluntatis castigatione coercendas, animum adjectis. Nihil enim reque nominali Christiano aduertatur, quam Christi nos & terra peccata nostra passam intelligere, nos; carnem quoque pro eobis vicissim pati velle, ille non pro suis, sed pro delictis nostris propitius, aliquid etiam in hac vita perpeti, ut in

ta

lucra, voluptates lætitiarū, sempiterna persequamur. Isidoro, vigilijs, abstinentijs, cilicio & disciplina, corpus est ardens datur, ut in feruorem spiritus redigatur, ut ne voluptatibus deserviat, ut Diabolics temptationes facilius eludat. Reclitraq; per tympanum, quia demonum animalis corio tenditur carnis mollitæ, ut ait Gregorius, mortificatio figuratur. Quæ admodum enim tympanum non carnem sed mortali animalis pellem extensam habet, quæ quo magis in eo extenditur hoc sonum acutiorem, & ad terrendos hostes magis accommodatum reddere, & homo, qui corpus suum castigat, affligit, macerat, vix; quam longissimè illud à carnalium voluptatum desiderijs abstrahat: peccatur, Diabolo comprimitur scitulis efficitur, & machinationes illius à se propulsi; ut veluti mortuus pellis in tympano extensa, nobis in bello soler esse vni, ita quoq; ille MORTUUS mundo, concupiscentijs illius per disciplinam edomitis TERREAT & propulsi; aduersatum suæ salutis Diabolum. Timet enim ille, piorum letitia, vigilias, orationes, & elemosinas: quibus illos veluti per quosdam gradus ad Deum propius videri accedere. Quamobrem si & nos Sathanam terere & prostrare volumus: susceamus, quod Apostolus hortatur, mortificare membra nostra, quæ sunt super terram, fornicationes, immunditiam libidinem, concupiscentiam malam, & auariciam quæ est simulachrorum seruitus. Mortificare autem illa non poterimus nisi luxui, desidijs, gula, secularijs, voluptatibus nos tradiderimus. Sine carne & vino cito friger venus: à parte Libero ad inconstantiam Venere est proximus gradus lesem per totam inquit Hieronymus. Fugienda sunt illæ voluptates corporeas, quarum finis dedecus & dolor est temporarius. Vita durior nobis est instituenda, quæ carnem mortificet, ut spiritum viuificet: corpus castiget & animam saluet. Cogite tecum vniuersiq; se matrem esse, & ad matris genitum, qui se matris suæ corporis sal, ea, quæcumq; illi adhibuerit faciendo, nullamq; Dei, nullam animæ suæ dignitatis rationem ducendo. Meminerit se non idem creaturam esse, ut corpe-

In 1. Reg. cap. 10. caput. 4

Colof. 3.

In quad. cap. 1.

Sen. ep. 66

V 3

ri indul-

Hebr. 11.

Ecol. 179.

Ecol. 179.

Luk. 1. 110.

Mat. 8.

1. Cor. 13.

Ecol. 12.

Sep. 10.

Sep. 9.

ri indulgeat, desideratq; carnis periculis, sed ut hic pius studendo, nulli nocendo, Deumq; assidue laudando, ad caelestem illam patriam asperet. Nostra igitur creationis causam diligentius attendentes, illos in omni vita nostra nobis imitandos proponamus, qui ut haeredes fierent in domo Dñi, carne pro nihilo ducentes, eucliderunt in melicis, in pellibus caprinis regentes, angustiat, afflicti, quibus dignus non erat mundus. in solitudinibus errantes, in montibus & spelæis, & caernis terræ. Quos uelligij si infidemas, in tympano & choro Dominum laudabant. In tympano inquit, Gregorius, corium sicum resonat, in choro autem voces concorditer cantant. Quid ergo per tympanum nisi abstinentia, & quid per chorum nisi charitatis concordia designatur? Ad abstinentiam itaq; & carnis mortificationem, concordiam charitatis adiungamus: sine qua etiam si quis tradiderit corpus suum ut ardeat, nihil illi prodest, ut quæcumq; fecerimus, ea in hac uia radices suas defixas habeant. Ita enim futurum est, ut mortificatio carnis nostræ nobis utilis, Deo autem grata sit & acceptabilis.

Domine qui odio habes peccatores, & impijs reddis vindictam, custodinos ab inimicis & i seductioribus, tutare, & certamen forte da nobis: ut vincamus & sciamus. Vincamus quidem aduersarium nostrum Diabolum peccata fugiendo, & quæ tibi placita sunt, faciendo: sciamus autem, corpus hoc, quod corrumpitur & aggrauat animam, cadigare, & in seruitutem spiritus redigere. Da Domine, ut manentes hic, peccatorum ipsi nostro compenas à nobis exigamus, penitentiam agendo, carnesq; nostram affligendo: ut in manus tuas, in quas horrendum est incidere, mortali corpore exuti, incidamus. Concede ut modici huius voluptates, quarum fructus amariore felle, ventro sunt nocentiores, sugillamus in dolore autem pro peccatis conceptis, in humilitate & patientia hic ita perleueremus, ut reuocari in caelesti patria lætari sine fine possimus.

Coronatio

CORONATIO.

Regium capiti decus.

Regis Christi Dñi dignitati, volentes impij milites illudere, chlamyde coccinea indutum corona spinea pro diademate, arundine pro sceptero, regis sellæ in signis ornamentis, & quamuis non aliud hie spectare videbantur, quam ut & ludæis placerent, & crudelitatem suam Christi calamitate firmiter; nobis tamen qui credimus, maxima sub hoc impio facto Sacramenta reliquerunt: quæ exponens Hilarius; Cælo inquit, Dño imponitur chlamys coccinea, & vestis purpurea, & corona spinea, & arundo dextra, & genu posito adoratur, illuditur, susceptus videlicet omnibus corporis nostri infirmitatibus, omnium deinde martyrum, quibus regnum secum erat debitorum, sanguine in coccineo colore perfunditur, pecciosq; Prophetarum ac Patriciarum in purpura honor vestitur. Spinis quoq; id est, compungentium quosdam peccatis gentis cocenatur: ut ex rebus perniciosis atq; inutilibus, quæ capiti eius. 1. Deo circumdata moliantur,

Ioh. 19.

Cant. 3
in Mat.

gloria

esse dices, *duo* vobis habent in oculis oculos, et tollituro, cuius caput spiritus corroboratum, et ad modestiam & humilitatem non recusat? Abjiciendus est amor sui nimius, quo ad ranciam audaciam propelleris, ut te cunctis rancid digniorer meliorerq; iudices, quando maiore cum audirare ad assumptos honores accedis. Vide quid Sanctus ille pater Angustinus scribat, *Quere*, inquit, hominibus procelle desideriorie Deo non praeire consento. Magna haec temeritas est, cum quaedam insigni impietate ac impudentia confidat, Dei de se iudicium non expectare, sed quasi ipsi prorundo, istose antequam vocetur ad honores suscipiendos, ingereere Futurum igitur ranc pelus & angue, honorem temporalium cupiditatem & appetentiam, quae nocentem percutiat, morsu addent, simul hares nuntis, superbiam amoremq; sed gignit, pudorem extinguit, & ad ruinam exitumq; multos detrahit, qui confido, ut ait Gregorius, plerumq; decretum, & ascendendo exaltus in certis in profunda descendunt. Non respiciamus in vanitates & has infantis fallas: quae quo pulcherrime nitent, hoc maiore turpitudine suppediunt, & nocentissimas & incertos in extremum salutis periculum, miseris praecipitant.

Deus qui oculos superborum humilitas, humiles autem spiritus saluat, memoriam superborum perdit, & reliquis memoriam humilitatis tenet gratiam tuam nobis tribue; ut mundi fallacia saluum, & honores contemnamus; & non extollamus in cogitatione animas nostras, velut tauros, ut forte elidatur victus nostris per ductitiam. Da, ut, quod si impiorum suspicem legimus, Omnis potentiam huius vita, sic & Rex hodie est & cetera morietur, & haec; morietur homo hareditabilem serpentes, & bellis, & vermes; id perpetuis mentibus nobis habereat, ac propter oblivionem mortis, in ambitionis & avaritiae vitium turpiter prolabamur. Hanc nobis mortem tribue, ut ac diligenter mundum, neq; ea que in mundo sunt. Transiit talis ille & concupiscentia eius: sed ut poterit tibi, cui regnare est, in humilitate spiritus & obedientis

Sito

X

sancti

sancta fidelis simus, ut saper omnia diligamus, honorem sanctissimi tui nominis omnibus que in mundo sunt, anteponamus, et ipsi post misere vire istius decursum, in coelesti illa patria, gloria & honore, nunquam perituro, coronari mereamur.

CHRISTI CORONATI PRESENTATIO.

Factorem noscite vestrum.

Cum affectu Regal salis Christum Iudaeos infirmasse Pilatus animaduertisset, a morte innocentem liberare & omnem appetendi dominij suspicionem a Christo cupis dimovere, flagris crudeliter, casum, coronam spinosa coronati, toto corpore vulneratum, Iudaeis ex alto quodam loco spectandum exhibuit: ut ferus eorum animos Christi ignominia mitigaret; Ecce inquit Rex vestre, ac si diceret; Videtis quia humilis & seditus sitis, quem vos in honoribus praesentis nimis ambitiosum esse putatis: Non est enim vobis ab eo merita: Liberum iam abire sinit. Ceterum Iudaei nihilo mi-

Iuan. 19.

Sito

X

sitoris

toris effectus, sicut Christi iugum à cervicibus suis peccatis deijcere volentes non Regem sed Cæsarem se tantum habere velle exclamarunt sponte se nos professi sunt: ideo & Deum, quandoquidem prima à providentiâ & protectione ipsius se subduxerunt, tradidit eos voluntati eorum, & qui Christum regnare super se ferre non poterant, si non solum sub Dominis temporariis, sed sub Principe etiam huius mundi Diabolo æternam nunquam quoq; animarum securitatem patiuntur. Pilatus vero gentium scilicet populus, qui Regè spiritus coronatum libenter pro Rege, Domino, & creatore suo agnovit, in perpetuum libertatem, è duri Sathane edibus vindicans; altissimum quoddam gloriæ tribunal, consequutus est: vnde plus quàm Ægyptiacam Indæorum servitutem spectans, & Christum pro salute nostrâ passum fidei charitatq; bacchiæ tenens & amplectens, insidibus Iudeis villitatem vulnere salutis edentat, ad agnitionem veritatis quocidie vocat, & cum Propheta, non sine magna quadam commiseratione, nimium suæ salutis oblitus alloquitur.

Ipsa 11.

Attendere ad peram vnde excisi estis: Et ad cavernam laci, de qua praci si estis.

Christi

Christi vineti, spiritus coronati, & purpura vestiti imaginè misericordiæ nomine multis appellare non est inusitatum. Cupiens enim Christum à rore Pilatus liberare, Iudei hoc spectandum obediit, ut animos eorum ad miserationem flecteret. Minus tamen quàm volebat, ea ratione profecti apud eos, qui odio creant, planè solus humanitatis oblitus fuerant, ut nulli Christi calumniate satias potuerint, nisi morti viderent insuper adiudicatum. Hanc tantam eorum ferocitatem, quandoquidem fieri debemus, meritis derelictam; omni studio providendum oportet, nisi Iudeorum similes videri velimus, ut proximo, quem in angustijs positum videmus, benignè compatiamur, misericordiæq; & charitatis viscera in eum effundamus, memores illius, quod sibi factum Christus interpretatur, quicquid uni ex fratribus eius minimis humanitatis fuerit exhibitum. Nihil æquè commendat Christianus videtur, quàm misèratio à vera charitate profecta. Hanc enim exhibere, si velint, possunt omnes, tam ditites quam pauperes, tam domini quam servi: illi quidem

Ipsa 12.

Hæc 12.

X 1

cum po-

Matth. 10

cum potentiores sint, facultates impartiendo, hi si aliud ad possint, voluntatem bonam adferendo. Quamobrem ut omnes excusationis transgrediendi percepti huius, Christus nobis auferret occasionem; Quisquam inquit, potum dedit vel ex minimis istis, calicem aquae frigidae, tantum in nomine discipuli amen dico vobis, ad perire mercedem suam. Ac si disceret; Qui multa habet et gentibus multa et debet et potest impartiri, tu autem qui minus abundas, quantum facultates impartis permittunt; has enim aquae frigidae calix significat videtur tantum proximo largire. Nec enim ad ea quae ad potum, perscrutanda tenent. Voluntas suppleat, quod facultas denegat. Cum itaque bene de proximo merendi ratio, nulli esse possit, recte per Prophetam Dominus misericordiam et misericorditer facere quumquem; CPM FRATRE tuo habet: quod qui facere negligit & ad clamorem pauperis aures obturat, excusati nullo modo poterit. Vel si quis aquae frigidae calix, conscientiam illius accusabit & neglecti Domini percepti criminis condemnabit. Studeamus igitur misericordiae esse, sicut & pater noster misericors est. Memores scias calamitatis illius nostrae qua sub Diabolo percellaris tyrannide, perpetuo cruciandi eramus, nisi filius Dei benignitas nostris miseratus, et tantis angustiis morte passionem, nos liberasset: cuius beneficii ut gratias nos exhibeamus, illorum qui, cum erio nostra sint, nostro auxilio lauari a nobis possunt, vicissim misericordiam illis subuenturamus, eos consolemur, necessitatibus eorum communiemus. Beati misericordis, inquit Christus, quoniam ipsi misericordiam contulerunt. Volumus a miseria per misericordiam Dominum liberari, si quis & ipsi misericordes, iustum enim est, ut qui se potentiores lauari volumus, adiuuamus & ipsi inferiores, in quoniam potentiores esse videntur. Illud autem ad misericordiam nostram animos vel maxime commouebit, si proprii periculi cogitatio semper nobis ante oculos obuersetur. Nihil humanis rebus instabilius, nihil magis est mirabile. Quod igitur nobis, si in grauiore aliquas calamitates incidemus, ab alijs

Zach. 7.

praesari

Luc. 6.

praesari

Matth. 7.

Matth. 7.

praesari cuperemus, hoc dum possessum alijs exhibere nobis graue videri non debet. Postremo quod ab Hieronymo legitimus amonitum, eius saepe merendi vellemas; non merendi, scribit ille, nos legisse, mala morte mortuum, qui libenter opera charitatis exerceat. Habet enim multos imbecilliores: & impossibile est multorum peccata non exaudiri. Nulla cogitari maior felicitas nec operari potest in hac vita, qualem ita mori ut semper vitam, ita vivere ut nunquam moriaris. Induamus ergo misericordiae viscera, quae cum nobis pariter beatitudinem, ut perpetuo, & quidem felicissime vitam. Compariamur afflictis, ut precibus eorum adiuuemur necessitatibus nostris a Domino protegi atque audiri mereamur.

Domine qui multiplices diuitiarum tuarum thesuros per vniuersam gentem humanam sparsisti, pauperibusque spiritibus, & humilibus gratias tuas dona dedisti; sparge & in nos tuam suauitatis abundantiam, ut pauperes spiritu effecti, proximo charitatis officia alacriter exhibeamus. Da nobis aures Zell, quae claudere pauperum audiant, & ad precationem eorum inclinentur. Ecce misericordia tua, Domine super omnem carnem, quam quis adiciet euertetur: ecce deus huius tu et nos doctrinam mitigationis excipientes, mitigationem circa proximam habebimus. Vnam autem iudicij parentem iustitiam nobis, ut et in his qui elidunt cibare, in his qui sibi sunt, peccare, in hospitibus & aduentis colligere, in iudicio te operare, in infamia vilis, in incertis te consolari, volumus: quo ante terribile iudicij tui tribunal conditurorem illam desideratissimam audiamus, Venite benedicti patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi.

In cap. ad
Napierian.

11

12

13

Psal. 111.

Cap. 1.

Eccl. 18.

Matth. 27.

SENTENTIA MORTIS.

Sententia discors.

Singularis fuit **JESU CHRISTI** nostri saluatoris innocentia, cui vel ab ipso iudice Pilato, dum mortis in eum sententiam ferret, graue cumprimis testimonium fuit impartitum. Quis unquam reus ita condemnatus est, ut pariter & infens iudicis ore palam pronuntiaretur? Damari enim & absolui ita discrepare iures se videmus, ut in uno eodemq; res locum simul habere non possint. Alio itaq; quodam Dei iudicio factum hoc est, ut omnibus innocens eret, Christum non pro suis, sed pro totius mundi peccatis indignissima quoque à Iudæis passum, ad extremam ad ignominiosam mortem crucis esse condemnatum. Pilatus itaq; iuxta illud Prophetarum, Lausio inter innocentes manus meas, accepit equè, ut sicut Hieronymus docet, in lausio manuum eius, gentiliam opera purgarentur, & ab impietate Iudæorū, qui clamauerunt, Crucifige eum, non alios faceret, quodammodo hoc confessans & dicens: Ego quidem innocentem volui li-

berare

berare, sed etiam sedulo oritur, & percellionis mihi contra Cæsarem crimen impingitur. Innocens ego sum à sanguine iusti huius Iudæi qui cogitur contra Christum sententiam ferre, non damnat oblatum, sed arguit offerentem, iusti esse pronuntians, qui crucifigendus est. Vos, inquit, videtis: Ego minister sum legum. Vestra vox sanguinem fundit. Ut quod de Cheliso morte adiudicando olim predictum est, id magis etiam ad Iudæos ipsos, quam ad Pilatum referri posse videatur,

Caprabunt in animam iusti, & sanguinem innocentem condemnabunt.

Hes. 31.

Quo spectabilior est Pilati Praesidis iniquitas, qui contra propriæ mentis conscientiam, solo Cæsaris timore ductus æquum illum innocentissimum Christum **JESUM** morti adiudicauit, hoc maiori studio preubere debent illi, qui iudicium mouere fungamur, ut ne ad eundem ipsi quoque lapidem offendant. Non timore humano, non cupiditate, nō

Y

MORIS.

Hes. 71.

Lib. 4. in
cap. Matt.
27.

amore vel odio pericula alicuius, prohiberi debent. quoniam id, quod iustum esse vident, decernant. Quamobrem recte libras in manibus gestare finguntur, ut, cum in ea facile apparet, utra pars alteri præponderet, quid æquale sit, idem proculdubio sibi sciendum esse intelligant, in conciliantibus rectæ & rationis trutina æquas & iniquum diligenter perturbant. Quæ, ut ita dixerim, id quod rectum esse animadvertunt facientes, illius quod ipsi dictum est, memores, Apertis os tuum, decerne quod IUSTUM EST, & iudicia inopem & pauperem. Habenda est iudicibus diligens & æquitas ratio. Qui enim aliter causam pauperis, aliter potentis; aliter sedulis aliter audit ignotus, daretur scilicet libras iniquæ, sed solum autem iudex iniquus, sed, quem admodum vilius Beda scribit, & is etiam, qui sua bene gesta meliora quam peccatorum, & sua iusta iudicat leniora daretur, nec non & ille qui opera importabilia imponit in humeros hominum, ipse autem digito suo non vult tangere ea, cui ille qui bona in publico, & mala in occultis facit, iniquitate libris detotus abominabitur à Domino. Et qui sinceriter agit in omnibus, qui causas æqua hæc discernit, is omnino iusti iudicis voluntati & actioni congruit. Hæc igitur iniustitiam genera cognoscere, cauere debemus, ne vel de aliorum factis temerarium iudicium proferramus, vel gestulosa opera, quæ sustinere possunt, illis imponamus, vel Hypocritis lesere ostensionibus, cupiditate nos obligemus. In omnibus his recta & æqua via incedamus, nec ad dexteram nec ad sinistram descedamus, sed quod æquitas ipsa dicitur, id sequamur, sciens quod retribuere Dominus valeat, secundum iustitiam cuiusque, & secundum puritatem manuum suarum retribuere illi. Si bona igitur nobis dari volumus à Deo, custodiamus vias ipsius, iudicia eius sint in conspectu nostro, iustitias eius non repellamus à nobis. Simus immaculati cum eo & obsecrantes nos ab iniquitate nostra, ut nec Deo, nec peccato, nec nobis ipsis iniuriam faciamus. Hoc enim est iustum esse, valeat, quod suum est tribuendo, innocentiam & in-

gritatem

gritatem in omnibus viis actionibus conseruare. Tribuamus Deo, qui illi debetur, cultum ornatumque reuerentiam & obedientiam: tribuamus superioribus non magis corporalem quam spiritusalem subiectionem: tribuamus æ qualibus auxiliium, quod iustitiam inuenit, consilium quod ignorantia eradicat: tribuamus subiectis custodiam & disciplinam, ut peccata vitare, quæ tunc vitare soluerint in metu correctionis obijcere discant: tribuamus inimicis patientiam, ut in charitate fautores eorum vincamus: tribuamus æqualis misericordiam, ut inopiam eorum beneficentia nostra subleuemus. Obediamus diuinae legi tanquam superiori, dominemur carnis tanquam inferiori. Hoc erit bonum iudicem esse, iudicijque veritatem indicare, si valeat, quod suum restituerimus. Illud etiam mentibus nostris iustum esse debet, quod ab Ethiope quodam scriptum legitur, Quisquis iustitiam sectari desiderat, prius Deum timeat & amet, ut ametis à Deo, amabis enim Deum, si in hoc illum imitaberis, ut velle omnibus prodesse, nulli nocere. Sui igitur amorem Deo suum & proximo tribuere, & iustitiam sectari & diligere: qui facit iustus est, & in perpetuum viuat, & apud Dominum erit merces eius.

Domine qui in his es, & iustitias diligis, æquitatem vides vultus tuus: adimple propitiationem tuam in nobis, & obsecra nobis viam æquitatis, ut iudices, quibus id operis est impositum, iudicent populum iusto iudicio, nec in alteram partem declinent: non accipiant personam nec munera, que excæcant oculos sapientum, & mutant verba iustorum, sed iuste quod iustum est persequantur, ut viuam terramque, illam viuicentiam possideant. Largire etiam misericors Deus, ut non tantum iudices, sed omnes quoque habitatores orbis iustitiam discant, veritatem tantum & pacem diligentes in innocentiaque, corda ambulantes. Da Domine ut ne propinquemus ante oculos nostros rem iniustam, mandata tua transgrediendo, voluntatiq; tua non obtemperando, ne in malitia nostra

Genes. 4
de vitis.

Isa. 1.

Psal. 10.
Eccles. 12.

Deut. 17.

Isa. 28.
Zach. 2.
Psal. 100.

Y 2

consumpti

Prov. 31.

1. 2. 3. 4.
Ibid. Prov.
Natura de
Isa. 67.

Psal. 17.

consumpti intereamus. Caritas aedra magis ac magis abundet in scientia & in omni sensu, ut probemus potentes, ut simus simplices, & sine offensa in diem Christi, repleti sancti iustitia per IESUM Christum in laudem & gloriam tuam Domine Deus cetera.

Phil. 1.

CRUCIS BAVVLATIO.

Hæc turricula nudis.

AD quærit incommoda facilius perferenda nullum proficiamus remedium nobis relictum, ipsa nostri Salvatoris Crucis, debemus exillimare, quam ipse suis honoris portare dignatus est, ut magistro, tacitum omni obsequio culpa sine ferente, discipuli quoque miseri negotio, quas peccata ipsorum penas merentur, perferre possint. Hæc afflictis solatio, ægris salus, delectatis protectionem subministrat: nec ita potest in mundo calamitas & angustia reperiri, quam Crux Domini nostri Sacramentorum magnitudine tegere, & popul-

lure

lare non possit. Hæc est quod ad Crucem ferendam & Christum ipse nos hortatur, & exemplo etiam illius Cyrenæi ad id faciendum provocamus: qui, eodem extraneus fuerit, gentilem populum, cui verbum Crucis, virtus Dei erat futura, significare visus est. Indignus enim, inquit Hilarius, erat Iudeus Crucem Christi ferre: quia fidei gentium erat relicta & Crucem accipere, & compari. Simo quoque interpretatur obediens. Obediuit enim voci Domini populus gentium, fidem Christi suscipiens idololatricæ verò superstitionis procul abiciens, iuxta illud Psalmi, Populus quæ non cogitavi servabit michi, in auditis auris obediuit michi. Quod verum Christus Crucem humeris ferendo, aduentus sui præsentiam mundo esse exhibiturus, istas manifestè prædixit;

I. Cor. 1.
Cap. 13.
18 Marti.

Psalm. 117.

Factus est principatus super humerum eius. Ipsi 9.

Dominum IESUM Crucem humeris suis ad montem Calvarie portantem cogitantes, omni studio commendare debemus, ut si Christo compari volumus, in perferendo

Y 1

dis

dis varijs vite presentis contrariis & tribulationibus
 fortes & intrepidos nos exhibere dicant. Hoc enim est
 erem humeris terræ, quæ nos; angustias propter Deum forti-
 atq; excelsis animo tolerare; quam ad nos vel hæc vos cogi-
 tatione maxime excitantur, si agamus illum innocenti-
 mum Christum Dominum pro peccatis nostris, tam multa
 crudelia passum alius memoris repetitionibus. Quid enim
 nobis tam grave potest hic accidere, quod non pro peccatis
 nostris perierit proemerit simul? Proccatis nostris penam hæc
 dum his tribulationum debent cogitemus, cogitantes ad forti-
 tudinem & tolerantiam nos preparamus. Hæc autem hæc
 si quibus in rebus animi fortitudinem maxime spectari scri-
 bit Ambrosius, in his operam nostram omnem profecturus.
 Primo ut excipioa corporeis pro minimis habeamus, & qua-
 si superflua despicienda magis quam expetenda ducamus.
 Secundo ut ea que sumus sunt, omnesq; res in quibus est
 honestas, præclara animi intentione usq; ad effectum profec-
 quantur. Ex humanarum igitur rerum despicientia, honesta-
 tis aut & virtutis amor, nascetur illud animi rebus, quod
 nec blanditijs vite nec periculorum metu, nos ab eo quod
 rectum est, abesse patiatur; quodq; apud Prophetam scri-
 ptum est. Dabit Dominus ut adamantem & ut silicem faciem
 nostram, ut à nullo timere, à nullis facie meture possimus,
 quicunq; nos persequi, & à recto vivendi statu ad turpitu-
 dinem aliquam penetrare conatus fuerit. Adamas nulla feri
 duricie frangitur, nullis malleorum ictibus avertitur. Ta-
 li est viri fortis animus, qui in hanc obfirmatus, impetus
 feruntis retundit, contritione inimici fortiter repellit; & quæ-
 admodum Adamas non nisi hircino, sic ille non nisi sangui-
 ne ipsius Christi; qui in cruce mortuus, tanquam hircus
 pro peccato nobis oblatio factus est; mollitur, non ad malum
 sed ad bonum, non ad vitia, sed ad virtutes: ut cor non lapideum
 sed carneum habens, in Dei præceptis ambalet & in-
 dicta eius custodiat. Fortitudinem huiusmodi hanc esse vult
 Gregorius carum vivere, proprijs voluntatibus contrare,

delectatio-

delectationem vite presentis extinguere, huius mundi a-
 pte pro æternis premijs amare, prosperitatis blandimen-
 ta contemnere, adversitatis metum in corde superare. Hæc
 qui forte, fortis, robustus est, aduersario; suo Diabolo testi-
 bus, qui fortis, in fide resistit, resistendo antea cum superat
 & vincit. Tenet ille per instrumenta sua, varijs: cruciat &
 assilgit homines, si quis tamen æternorum gaudiorum pul-
 chritudinem consideret, carere hic nec grauis, nec diuturna
 illi videbitur. Habet tribulationem tanquam diem,
 decem, quæ pariteris q̄to. Temporaria namq; est sp̄s gaudia
 cælestis sunt æterna. Qui habet igitur aur̄ audiat, quid
 spiritus dicat Ecclesijs, qui vixerit **NON LABETUR** à morte
 secunda, qui æstus potens & fortitudinis robore, vi-
 cerit ea: nem mundum, & Diabolum non laedet, non qui-
 dem ab hac morte prima, cum factum sit omnibus homi-
 nibus semel mori, sed ab illa secunda morte; quæ in damna-
 tos id iuris habet, ut in igne, in dolentibus cruciatuq; sempiterno
 viventes, semper miser moriantur. Fortis igitur &
 constans, qui mentem illam secundam cogitans, non ledit
 hic à concupiscentijs & voluptatibus mundi, non ledit
 & in futuro seculo ab igne illo, qui preparatus est Diabolo
 & Angelis eius. Licet Adamas hic mundatur tentatio-
 num, inimicium, detractionum, & afflictionum malleo, per-
 has nihilominus firmus in via Domini: & in veritate sensus
 sui, & in scientia.

Tu ergo Rex gloriæ Deus, qui es Dominus fortis & po-
 tens, Dominus potens reple nos fortitudinis spiritus tu-
 diolo & virtute; ut te solum, Quisnamque tuam legem
 pro oculis habentes, veluti leones ad nullius tentatio-
 nis; potentiam occursum. Sic nobis turris fortissima no-
 men tuum ad quam in angustijs nostris occurramus exal-
 tari possimus. Ne nequaquam pigres deiciat timor, quocir-
 ca cum adversario nobis est colluctandum; sed de in ani-
 mo nostro constantiam ut cõtinuamus illum, & virtutem

VI SUR-

ut auctatus illum. Placeat tibi hamillum & manufactorum
deprecatio Memento, Domine, testamenti tui, & de verbis
in ore nostro, & in corde nostro consilium corrobora, ut do-
mus tua, corpora scilicet nostra, que per grām tuā visitatio-
nis inhabitas, in sanctificatione tua permanere. Accinge for-
tudine lumbos nostros, & robora brachium nostrum, ut &
voluptates carnis superare, illas iniurias, & Crucem quam
peccata nostra merentur sustinere, et adiuuare possimus.

Prov. 31

CHRISTI MORS IN CRUCE.

Stillant roribus arbor.

CRUX Domini nostri **IESU CHRISTI**, cuius plurimo
sudore & sanguine mundo pax & victoria parca est. *Spe-*
ciem quandam quatuor cardinum orbis repræsentat. *Super-*
ior enim Orientem, inferior Occidentem; dextra septentrio-
nem, sinistra autem illius pars Meridiem designare videtur;
ut ad omnes orbis plagas, passionis & mortis Christi meritū

se exten-

se extendere quibus intelligat. Augustinus latitudinem illi
cuius Paulus meminit, longitudinem; sublimitatem & pro-
fundam in Cruce pulchre ostendit expressit. Lata est, in-
quit, Crux in transverso ligno, quo extenduntur peccata
nostra, & significat opera bona in latitudine charitatis. Lon-
ga est à transverso ligno vsq; ad terram, ubi dorsum pedesq;
figuntur, & significat perseverantiam in longitudine tempo-
ris vsq; in finem. Alta est in cacumine quod per transversum
lignum sursum versus excedit, & significat supernum finem
quo cuncta opera referuntur, quoniam cuncta que latitu-
dine ac longitudine bene ac perseveranter sunt, propter al-
titudinem, Divinorum facienda sunt prætorum. Profunda
est in ea parte qua in terra figitur, ibi quippe & occulta est,
ut videri possit, sed cuncta eius apparentia & eminentia
inde consurgunt, sicut bona nostra de profunditate gratie
Dei, que comprehendi ac diiudicari non potest, virtutis pro-
cedunt. Cæterum cur eo possimum supplicij genere Chris-
tus affici voluerit, vel illa præcipua causa est, quod redemptio-
ni nostræ hæc moriendi ratio equaliter convenire videbatur,
ad satisfaciendum pro peccato primi hominis, qui sicut in li-
gno peccavit, ita Christus secundus Adam peccatum ipsius
per lignum quoq; abolere, atq; ita iustitia Di-
vina satisficere voluit, iuxta illud
quod scriptum est;

Benedictum lignum per quod fit iustitia.

Ep. 3.
Tract. 12.
in locis.

Cap. 14.

Crucem & mortem Domini prae oculis habentes, id potissimum curare debemus, ut obdormientes nosmetipsos voluntatemq; nostram, cruci Christi conformemus: omnes vitæ nostræ actiones, quæ manu nomine frequenter in scripturis vocantur, ad eum finem dirigendo, ut cuius doctrinam profitemur, eius etiam actiones, quibus maxime possimus imitari: quò per legem in ista legi peccati mortui Deo vivamus, carnemq; nostram cum vitijs & concupiscentijs ita crucifigamus, ut, quod olim Paulus idem vulgusq; nostrò dicere, atq; in Deo posse gloriarì, Christo confixus tum Crucis Vincto autem iam non ego, vivit verò in me Christus. Quæ sententia explicans Ambrosius, Hic, inquit, conspigitur Crucis Christi qui simul vestigiorum eius, nulla mundi concupiscentia capitur, ut Deo vivens, mundo mortuus esse videatur. Qui enim non agit, quæ mundi sunt vel carnis, mortuus est mundo. Emulari igitur vestigia Christi debemus: si mortis passionib; ipsius participes effici, si veri ipsius imitatores dici & esse volumus. Hoc enim ut faciamus, ipse quo-

Galat. 2.

In Com-
mentar. Gal.
Capit. 2.

quo

que Salvator nos admonet inquitens, Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me. Recte abneget semetipsum, & tollere crucem suam dicitur ille qui quis voluntate propria resistit, post concupiscentias suas non it, sed charitate Dei proximis; inflammatum corpus affligit, peccandi occasiones vitas, & de virtute in virtutem progressu festinat. Talis nò modo ferre Crucem, sed & Crucem affixus esse videtur, qui desideria prava ita cohibet, ut extrema quæq; perpeti satius esse ducat, quam aliquid Divinæ voluntati contumacium facias. Qui crucis affixus est pro animalis motu, membra corporis sui movere non valet: idem facit qui spiritaliter crucifixus est. **C**RUCI-
STUS. Non hoc quod affectus carnis suggerunt, non quod hæc illi videtur id agere, sed voluntatem suam legi Divinæ, timoris, amoris, & obedientiæ charis affigit, ut soli Deo vivere, mundo autem plane mortuus esse videatur. O verè talis & beatus ille est, qui quotidie ita moritur: vivit enim semper. Verè scilicet & beatus ille est, qui quotidie Crucem hâc festinos confunditur nanq; in æternum. Renunciandum igitur est propriæ voluntati, caro in obsequium spiritus redigenda: ne, si præter animæ tuæ concupiscentias eius, faciat te in gaudium inlicitis tuis, Satanas videlicet ab Angelis eius, qui nihil magis cupit & elaborat, quam ut hominem à Deo aversum, ad carnis desideria pertrahenda perturbare possit. Quam averti gravis scelus sit hoc, Dei mandatis postpositis propriæ voluntati adherere palchre docet Bernardus: Propriæ voluntatis, inquit, omnino vellet Deum peccata sua aut vindicare non posse, aut nolle, aut ea desiciri. Vult ergo cum non esse Deum, quæ quæcum in ipsa est, vult eam aut impotentem, aut insultum aut insipientem esse. Caudelis plane est & omnino execranda malitia, quæ Dei potentiam, iustitiam, sapientiam perire desiderat. Qui autem vult Deum esse insultum, vult Deum non esse Deum, & qui desiderat Deum non esse, nonne quantum in se est, Deum occidit? Ecce igitur scelus quo cogitari nulla manus potest, in quod

Lect. 7.

Eccle. 12.

12. 2. 2. 2.

12. 2. 2. 2.

12. 2. 2. 2.

12. 2. 2. 2.

12. 2. 2. 2.

Eccle. 12.

12. 2. 2. 2.

12. 2. 2. 2.

12. 2. 2. 2.

12. 2. 2. 2.

12. 2. 2. 2.

12. 2. 2. 2.

Z z

prelubi

prohibi vocis videmus, quoties carni potius quam spiritui
iorem gerentes, nosmetipsos nos abnegamus, & in peccatis
peristimus. Quomodo enim custodiamus spiritum nostrum &
vigilemus, nos in peccatis illius subiacentes, quem si
volumus Dei auxilio fieri, nobis subijcere possumus. Vol-
tas inquit quitam, beate & videri vna sibi causa est. Pro-
sternamur itaque, quandoquidem velle in manu nostra est, et
ut nobis aeterna miseris. Sed felicitatis potius aeternæ cau-
sa sumus. Crudele enim est fati nosse miseris, & quasi sibi mer-
iti manus violentas injicere velle.

Mat. 16.

Domine IESU qui dixisti, Qui voluerit animam suam sal-
uam facere perdet eam qui autem perdidit animam suam
propter me inueniet eam, da ut in hac lachrymarum valle con-
siliati, miserum corpus hoc in crastinum, et anima saluatis
in mortificatione, et illa vivificari queat. Affige nos landallim
Cruci tue, et in eius sanguine affil. aq. mediatione verile-
mur, & a terrenis elevati, ad celestia semper aspiramus. Passio-
nis & mortis tue memoria nunquam recedas à nobis, et
prelim quo nos à durissima Diaboli infumate redemisti, ob-
tinuo aspiciamus, tibi pro tanto beneficio gratias agamus et
amemus, peccata fugiamus, virtutem pietatis, iustitiam ample-
ctamur. Trabe nos post te Domitor quo ipse passibilis
membrum nostra mortifica, mentem humilia spiritum exalta.
Exaudi nos, et abnegates impietatem, & inculcatis desideria,
sobrietate, & castitate, & pietatem in hoc seculo, expectantes be-
atam spem & aduentum tuum, quando cum

gloria venturus es iudicare vivos
& mortuos.

Vestigium

VESTIUM DIVISIO.

Vi vestiat omnes.

Chrisus iam in Cruce pendente, ne quid in eam contu-
mellarum pretermissum, milia vestimenta illius
in quatuor partes dividerent, de tunica vero inconsutilli for-
titi sunt. Quæ res licet ex mera impiorum infidelitate pro-
fecta fuerit, magis tamen Sacramentis comprimitis abun-
dat. Quadruplata enim velle Domini nostri IESU Christi

Mat. 19.

Symbolica

Z 3

quadr

Tract. 118
in 1228.

quadrupartitam, ut Augustinus interpretatus, eius figuravit Ecclesiam, toto scilicet, qui quatuor partibus constat, terrarum orbe diffusam; & omnibus eisdem partibus, æqualem id est concorditer distributam. Propter quod alibi dicitur missurum se angelos suos ut colligant electos eius à quatuor ventis. Quod quid est nisi à quatuor partibus mundi, Oriente, Occidente, Aquilone, & Meridie. Tunica verò illa sinita omnium partium scilicet vitæ, que charitatis vinculo continetur; inconfutilla autem est, ne aliquando diffusetur. Et ad unum pervenit, quia in unum omnes colligit. In vite autem gratia Dei commendata est. Sic quippe in uno ad omnes pervenit, cum fors quoque omnibus placuit; quia & Dei gratia in vitæ ad omnes pervenit, & cum fors miscetur, non personæ vel cuiusque meritis, sed occulto Dei iudicio dicitur. Divisionem autem vestium Christi ideo factam scribunt Evangelistæ, ut, quod olim scriptum fuerat, adimpleretur;

Diviserunt sibi vestimenta mea; & super vestem meam miserunt sortem.

Diabolus

Diabolus dissensionis & divisionis auctorem esse, vel illa vestium Christi divisio, quam per impios illos milites, tanquam membra sua, procuraverat, manifestè videtur innuere. Quod enim tunc in vestimento illis per milites, idè & nunc in Ecclesie vitæ, que Christi tunica est inconfutilla, scindenda & dividenda sacre non cessat per satellites suos Schismaticos & Hæreticos; qui ut venos illius esse ministros edendant, non in quatuor sed in infinitas prope partes, dum suam quisque opinionem sequitur, Ecclesie unitatem dividere conantur. Horum impetratum, cavemus; quâdam reverentiam quantum magis abominamur, tanto diligentius providere debemus, ut quos Catholicæ fidei veritas sanctissimo concordie & veritatis vinculo continuit, eos morè diffidendo, voluntatemque in his que ad vitam præsentem spectant, dissensio ne disjungat. Hoc enim potissimum argumento Deum in nobis manere demonstratur, si charitatem veritatis in vinculo pacis retineamus. Hoc Christus ipse, hoc & Apostoli illius, omnibus his qui Christiano nomine continentur, vel maxime inculcaverunt, ut pacem cum Deo, pacem cum hominibus conservent & habeant. Pacem eò Deo habere, est à peccatis abstinere & in omnibus his que ad fidem religionemque pertinent cum Ecclesia Catholica, que corpus ipsius est mysticum, consentire & concordare. Pacem porò cum hominibus illi colunt, qui idem sapientes, eandem charitatem habentes, vanitates ipsorum sentientes, nihil per contentiosem neque per inanis gloriam faciunt, sed in humilitate imperitiores sibi invicem arbitrantes, non ea que sua sunt singuli considerant, sed ea que aliorum. Hanc ad Deum & ad homines habere nos pacem voluit Apostolus Paulus ad Romanos scribens, *QUI PACIS SUNT*, inquit, sedemur & que adjectionis sunt inter eos custodiamus. Omnes sanè vitæ rectæ actiones, in eò fidem duci debent, ut nulli nocent, proferant autè omnibus; quod assequemur, si diligenter curavimus ut ne à talibus abent offensionibus præbeant.

fol. 2.

fol. 14.

TENEBRÆ.

Hæc violentia celo.

Quo tempore Christus Ingyptus verus iussit sol in ligno Crucis fuit appensus, creatura sæl Cælestis iniuriam ferre non valens sol videlicet ipse, quem quotidie aspiciamus, radios suos, ac videret inopiorum facinora, retraxit, ut à sexta hora vsq; ad nonam densissimæ tenebræ terram vuluerisam occuparent. cuius rei sacramenta explicans Origenes, Dux Creaturas in sexta die factas fuisse scribit, ante sextam quidem animalia, in sexta vero hominem: & ideo conueniebat, in qui pro salute hominis morientem, ipsa hora sexta suspensus, ac à sexta hora propter hoc tenebras fuisse factas super omnem terram. Et sicut in Moysè manus extendente in caelum, factæ sunt tenebræ super Agyptios, seruos Dei reuolentes in seruitute. Imago futura: um tenebrarum quæ comprehensura fuerant Agyptios, similiter & Christo in sexta hora manus extendente in Cruce ad caelum super populum

qui clamauerat. Tolle de terra hanc & crucifige, crucifige cum factæ sunt tenebræ, & ab omni lumine sunt priuati, & imago fuit tenebrarum illarum futurarum, quæ comprehensura fuerant gentem Iudaicam, quia ausi sunt lumini vero manus suas inferre. Vnde ex tunc, Omnis illa gens tenebris est repleta, sicut dicit Propheta; Obducuntur oculi eorum ne videant. Item sub Moysè factæ sunt tenebræ & caligo super omnem terram Agypti, tribus diebus, & nemo vidit fratrem suum, neq; fratrem de lecto suo aliquis tribus diebus. Omnibus autem filijs Israhel erat lumen in omnibus locis in quibus conuocabantur. Sub Christo autem tenebræ factæ sunt super omnem terram Iudæam tribus horis, lumen autem fuit super omnem reliquam terram, quod vbiq; illuminat omnem Ecclesiam Dei in Christo. Et si vsq; ad nonam horam tenebræ fuerunt super omnem terram Iudæam, manifestum est quod iterum lumen eius resulsit, quia cum plenitudo gentium intrauit, tunc omnis Israhel saluus futurus est. Quod autem tribus horis factæ sunt tenebræ super terram Iudæam, illud ostendit, quod propter peccata sua priuati sunt à lumine Dei patris, & à splendore Christi, & ab illuminatione spiritus sancti. Porro de tenebris istis quæ sub ipsam passionem Christi Iudæam obstrauerant, apud Ezechielem aperitis verbis scriptum legitur;

Et operiam, cum extinctus fueris calor, & nigrescere faciam stellas eius: solem nube regam: & luna non dabis lumen suum. Omnia luminaria cæli mouere faciam super te, & dabo tenebras super terram tuam, sicut Dominus Deus.

Companctio

Quandoquidem Christo in Cruce pendenti non modò
calum ipsam, sed terrae fixa quoq; mata condolent;
etiam atq; etiam cogitandum nobis est, quàm ab omni
pietate Christiana sit alienum, I X S V M Crucis affixum propter
hominum peccata videre, nosq; tamen angî dolore, quòd
seculari nobis tam ignominiosa mortis filio Dei causâ fuerint.
Ecce à facie eius contraximus tenebras, moti sunt caeli, sol & luna
obscurebrati sunt, & stellae retraxerunt splendorem suum.
Omnis creatura in monte Creatoris lamentabit. Quid factu-
mus nos? Nunquid opus manuum illius non sumus & nos?
Nunquid manibus eius plasma non sumus? Tanto maiore
sine dubio et reuerentiae Dilecti passionis haustus debe-
mus. Tanto rebus his, quae propter nos creatae sunt, esse su-
periores videmus. Quod igitur Propheta factus est nos monet,
inquens; scindite corda vestra, & non vestimenta vestra, hoc
& peccati magnitudinem, & passionis Christi, per quam
peccatum est abolitum, & acerbitate pini oculis habentes,
sedulo facere tenemus, ut dolorem interius compunctiois

in

in cordibus nostris habeamus, nisi facis ipsi duriores videri
velimus. Regimus à gemitu cordis nostri, quòd tam elemem
& benignum Dominum offenderimus, qui ut servus re-
dimeret, sanctissimum corpus suum, omni prius supplicio
generis affectum; in ara Crucis mactandum sponte ob-
tulit. Dolor hinc nobis sit in conspectu, nosse semper, qui
nos ad amandum Deum prouocet, ad fugienda peccata, pen-
itentiâq; pro illis agendam stimulet, & ad maiorem vili-
tatem nostram, illud cum Dauide peccata sua lachrymis ab-
luens, vana quæq; dicere compellat Iniquitatè meam an-
nuntiabo, & cogitabo PRO PECCATO MEO. Ille dicendus est
iniquitatem suam annuntiare, qui quòd peccando Deum
offenderit, per puram confessionem coram sacerdote ligandi
soterandiq; conscientias perestantem habente, & sciam, Domino
sua delicta recensere non erubescit, memor illius quod scrip-
tum est; Pro anima tua non confundaris dicere verum. Est
enim confusio adducens peccatum, & est confusio adducens
gloriam & gratiam. Pro peccato, ut ait Gregorius, cogitare,
est delectuolus præteritis dignam carnis afflictionem pro-
ponere. Ille cogitat igitur pro peccato qui eius stupendè
Dignitatè; pulchritudine & bonitate diligentiùs confide-
rat, se deliquisse dolere, corpus suum affligit, & castigat, &
(qua vna re plerunq; serui delinquentes Dominis ad mis-
ericordiam se habere solent) eorum suum ipsimet facitur, quæ-
vis flagella sustinere paratus, dum modo in gratiam à qua ex-
ciderat, restituar. Qui igitur ita pro peccato cogitat, qui
iniquitates suam annuntiat, ille peccatulo cor suum &
non vestimentum suum scindere dicitur. Propheta locum
hunc explicans Hieronymus; Conscius linis est, inquit, ut
in tribus nosq; aduersi; scindatis vestes, quod & Pontifex ad
Domini saluatoris crimen agendam, in Euangelio scisse
memoratur; & Paulum & Barnabam audientes verba, bla-
phemiam legitimus perpetrasse. Idcirco ego præcipio vobis ut
nequam scindatis vestimenta, sed corda quæ plena sunt
peccatis, quæ in ista veritate, nisi scilla fuerint, sponte rumpè-

A a 1

ORI

17.

4.

1. Reg.

cap. 2.

1. Jer.

cap. 2.

Mat. 23.

Act. 14.

17.

fuerat illaens, nullus ab ipso p[er]p[et]ua i[n]feratur. Memus deinde furandi corporis, & sepulchri custodia anq[ue], obliuio, stulticia atq[ue] inuidelitas testimonium est: quod signare sepulchrum rursu voluerint, cuius p[re]cepto conspexissent de sepulchro mortuum suscitatum. Typus Christi in sepulchro concludendi insana quondam p[re]cesserat, qui & ipse tribus diebus & noctibus in ventre ceti, quasi tumulo quodam, delinuit.

*Et p[ro]p[ter] hanc Dominus piscem grandem ut
deglutiret Ionam: Et erat Ionas in ventre piscis,
tribus diebus & tribus noctibus:*

Cum Christo in Sepulchro reposito, omnes etiam illos requiescere arbitramur, qui post edomitos affectus sensusq[ue] mortificatos mundo mortui, in sola beatitudinis æternæ contemplatione conquiescunt, ne tanto beatiores sunt, quanto à noxijs cupiditatibus & huius seculi tumultibus magis sunt remoti. Licet enim in terris degant, euolant nihilomi-

nu. ad superiora, & cum liberis habeant cogitationes ea sola inuenitur, quæ ad animæ salutem gloriæq[ue] celestis pulchritudinem pertinere arbitrantur. Maxima sane contemplationis laus hæc est, quod per eam homines diuinitatis quodammodo participes fiant mortales immortalitatis suauitatem degustant terreni cælis inferuntur. Hanc igitur eam causam in hoc symbolo contemplationis. alas duas elucitaret Dei & proximi deligantes expectissimus; quæ cælestium desiderio rapiunt animam tanto ardentiorum, ut ait Augustinus, quanto mundiorum, & tanto mundiorum, quanto ad spiritalia surgentem, quanto carnalibus desiderijs & terrenis affectibus morientem. Quoniam autem vitæ perfectus, prius vitæ quam Actiuam vocant opera exerceat; deinde vero sensim transit ad eam, quæ in contemplatione versatus, idcirco penitus idis maeris aduocatus. Illud Ezechielis, & similitudo manus hominis subtus genas eorum erat. *Quem scripserunt locum producentem Gregorius;* quid per pennas; inquit animalium, nisi contemplationes possumus sentire sanctoerum, quibus ad summa transuolant, & terrena deserentes, sese in cælestibus libant. Quid per manus nisi operationes accipimus? Quia cum in proximi amore se dilant, bona quæ prævalent etiam corporaliter administrant. Sed manus eorum sub prorsus sunt: quia actionis suæ opera virtute contemplationis vincunt. Ad cum igitur modum actiones & ipsi nostras disponere debemus, qui Christo contemplati à mundo se licet abstrahi, & in contemplationis profunditatem immergi desideramus; ut per operationes bonas primum nos hic exerceamus, deinde vero ad altiorum perfectionis gradum aspirantes, opera ipsa contemplationis virtute superemus. Eam siquidem ordinem David Propheta nobis præscripsisse videtur inquitens; In mandatis tuis **EXERCERE CONSIDERABO** vias tuas: ut prius nos in mandatis Domini exerceamus sciendo bona deinde vias eius consideremus, contemplando celestia. Ille enim in mandatis Domini exerceat, qui suscipiendo peregrinum,

Lib. 1. de
Tribus.

Exer. 1.
Li. 6. mor.
capit. 18.

Psal. 118.

vestiendi nudum, gubernando subiectum, ordinando capientem, tuendo violenter oppressum, ingerere te ab omnibus iniquitatibus suis emaculat. Porro qui facultatibus suis in usus pauperum distribuit, simul se expoliavit mundo, & totis viribus adheret caelo: res mundi mundo proicit, & seipsum Christo deuota mente restituit, ille recte vias Domini considerare videtur: quae licet angustae primo intuitu atque difficiles appareant, quo tamen eos qui illas ingrediuntur, deducant, animo praesident, ad immortalitatis nempe gloriam & caelestium praemiorum dulcedinem. Exercentur itaque nos per opera bona in mandatis Domini: in quibus quod amplius profecerimus, hoc alius ad eminentiam contemplationis eleuabimur: cuius lumen quandoquidem vel peccatorum tenebrae excludunt, vel scelerum, cum delectatione, & cordacio obtenebrat, vel cura terrenorum obtuseat, tribus his modis contraria remedia adhibere debemus; ut peccata per crebram confessionem, delectationem illorum per assiduum orationem, sollicitudinem temporalium per quietem & nobis propallemus: quo commotui Christo ingrediamur in abundantia sepulchrum, post congrua scilicet, ut scribit Gregorius vitae praesentis opera, mutabilitati nostrae plene mortui, in secreto veri luminis occultemur.

Domine à quo omnis sapientia est, & cum quo suis semper, & est ante eum, qui creasti illam in spiritu sancto, & effudisti illam super omnia opera tua, & super omnem carnem secundum datum suum, & praebuisti illam diligenteribus te, disciplina intellectus reple nos, crea nobis scientiam spiritus, sensu imple cor nostrum, & mala & bona edende nobis; ut considerantes mirabilia tua, & magnalia bonorum tui videntes, attendamus ab omni iniquo, & nomen sanctificationis collaudemus. Da ut conuersi ad te Domine relinquamus peccata, praecedat autem faciem tuam; & inuamur offendicula; ut astringentem diuitiarum tuarum mente quieta, coede puro, conscientia laeta contemplari possimus. Da ut in cecitatum tuarum

admiratione

admiratione te semper laudemus, in lectione sacramentorum seripeuram meditatione, te qui veritas es, cognoscamus, in motum circumspeditione foci famam, iustus conscientia bonam ita attendamus, ut quid deceat ad exemplum, quid expediat ad meritum sedulo conquiramus. Eleua tu mentem nostram ad te ut caelestia cogitet, mundanas cupiditates deprime, ut ad te spiritus nos ter euolet. Concede Misericordie Deus, ut quae recta cogitamus, ea opere impleamus, quae autem impleamus, ea simplici oculo, non vana gloria ducti, perficere ad laudem & tui nominis gloriam studeamus.

RESURRECTIO.

Subiungas hostibus.

Bb 2

Moctus

Magis in
meditari-
oibus suis

Vid. Bern.
de Corp. ad
Mag. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1. 1.

Eccl. 17.

Mortuus & sepultus Christus 18573 Dominus noster, postquam Dulce iusticie pro peccato primi hominis abunde satisfecisset, & mortis chirographum contra nos conscriptum delensisset, tertia die diuina sua virtute à mortuis clauis sepulchro resurrexit; & sanctissimum suum corpus quod pro salute nostra tantis impiorum iniurijs expoliuerat, immortalitatis gloria & admirabili quadam noua coelestis amplitudine decorauit: & solum nostrum confirmaret, & corpus nostrum corruptionem ad futuram vitam claritatem resuscitaret. In gloriose autem illius resurrectione, quæ typus nostre salutis, & terræ motus factus est, & angelus Christi à morte ad vitam translaci potestatem nunciatus, mulieribus apparuit. Terræ motum illum Dominica resurrectionis virtutes significare scribit Hilarius, Nam conuulsio mortis sceulo, & illuminatio tenebris resurgente virtutum caelestium Domino, Infernoque trepidatio commouebatur. Angelus autem Domini de caelo descendens & lapide euoluens & sepulchro adidens, misericordie Dei patris insignis est resurgenti filio ab inferis virtutum Caelestium ministeria mouens. Atque ideo prior resurrectionis est index et quodam famulatu pacis voluntatis resurrectionis nunciatur. Quod verò primum muliercula Dominum vident, saluantur, genibus aduoluuntur, nunciare Apostolis iubentur, eodem in contrarium cause principaliter est redditur, ut quia à sexu illo concepta mors esset, ipsi primum resurrectionis gloria, & vitæ & fructus & nouus redderet. Emitur verò à Custodibus qui omnia hæc viderant resurrectionis silentium, & mendacium furti honore scilicet seculi & cupiditate, quia in pecunia honor eius est Christi gloria denegatur. Oppositas verò sacrorum Vatum diuinationes non verbis tantum, sed quandoque factis etiam ipsis peraguntur, ideo in leua Resurrectionis Christi signum & iudicium peccati: et credendum est, qui triduo in ventre plicæ degenit, & præcanti tandem morte suis liberatus;

Dixit

Caten. 11
in Martii.

IOM 1.

Dixit Dominus pisci & euomuit Ionam in aridam.

In celeberrima Dominica Resurrectionis solennitate illud præcipue nobis est attendendum, quod Colossentes Paulus Apostolus monet, ut si confargere cum Christo velimus, que factum sunt queramus, & immortalitatis æternæque gloria desiderio accensu, que factum sunt sapiamus, non que super terram Mortuis mundo cum leu saluatore crucifigi & sepeliri debemus, si eam eodem suscitari, deo quoque Caelestis beatitudinis oramus desideramus. Si ita mortui fuerimus, perpetuo viuimus, si autem ita viuimus hic, ut non nisi peccatis consideremus, perpetuo moriemur. Est igitur, ut pulchre Leo Pontifex, mors que causa est viuendi, est & vitæ que causa est moriendi. Nec alibi quàm in hoc transitorio sceulo vitæ acquiritur, ut ex qualitate temporalium affectionum differentie retributionum pendeat æternarum. Moriendum ergo est Diabolo, & viuendum Deo: deficientem inquitur, ut iustitiam resurgatur. Qualiter autem resurgere, & resurgendo vitam immortalitatem consequi possimus, exemplo mulierum illarum mulierum; quibus gaudium Resurrectionis Christi fuit ab Angelo nunciatum, docetur, que Christum à mortuis suscitatum Apostolis nunciatur: exierunt citò de monumento cum TIMORE ET

B b j Gaudio

Caten. 1.

Ser. 1. de
Resurrect.
Domini.

Mart. 2.

GAUDIO. Cum timor sit, qui potentiam & Maiestatem Domini in Angelica visione agnoscant, cum gaudio autem, quia quem adenter querebant, se iam iam inuenturas credebant: quod etiam mox subsecutum fuit. Subiungitur enim in Evangelio, Et ecce **IESVS** occurrit illis, dicens Aucte &c. Omnis igitur qui Christum immortalitatis auctorem inuenit, dimittit ipsius aspectu, immortalis effectus in castis partibus perpetuo sui desiderat, ad vos Angelicam, indicit videlicet spirituales; & admonitiones predicato: um, de monumentis eius exire, euecticola peccatorum sedes, mundanarumq; vanitatum rursipradines illius, relinquere debet; quod ut tanto facilius perficere possit, Timorem & Gaudium sibi comites oportet adiungat, quoniam altero ab illis suis deterratur, altero ad celestem in firmamentibus progressum incitetur. Ita futurum est, ut nos timore ad deprecationem propter peccata, presente gaudio inducti, nos gaudio propter consolationem ad simam confidentiam adstante timore perituri possit. Per duo igitur hec, fidelis in Ecclesia Catholica constituit, ad immortalitatis desideria, gloriaq; sempiternae diuitias acquirendas deducitur: que per aurum annuli significari non in congruo possunt, cum quemadmodum aurum reliqua metalla, sic illa omnes orbis opes longe superant, & omnem gratiarum Dei perfectionem, quam Spherica figura representat continet. Vnde & pro digito filio ad patrem reuertendo manus in manum eius dari habetur; qui, ut interpretatur Angelicus, pignus est spiritus sancti propter gratia participationem, que digito Dei bene significatur; cuius thesaurus tunc vberius dilatatur, quando mortali corpore exiit, ad veram immortalitatis sedem, que celestis est gloria, transierimus. In hac igitur mortali vita de illa in quam non cadit intentiones cogitantes, Timorem Dei, actionum nostrarum veluti quendam telam, temper habeamus, memores

illius quod scriptum est; Beatus homo qui semper est pauidus; qui vero mentis est durus, conuertitur malum. Nihil magis timeamus, quam Deum non timere, mandata illius transgredi, & carnalibus desiderijs contempere. Nisi enim Deum timeamus, de terra venturum peribimus, & ipsi nobis laqueum Diabolice seruitutis iudicemus, de quo scriptum legitur; Peccatum vram involuet, quum involuet laqueus, & laqueus laudabitur; gaudebit. Poderitis hoc potius quam pelus illud eligamus; ut non, cum viro inique, laqueo involuamur, sed cum iusto laqueo. Deum & gaudeamus, Laudare Deum sine voluptate, sumum est gaudium. Vere autem illum laudare non poterimus, nisi timor ipsius in nobis sit. Timor hic, gaudij celestis cogitatione augetur, porro cogitatio illa voluptatem & libidinem quandam singularem addit. Cum timore inique Dominus exultare, in levitateque seruitute illum timere debemus, si laudis & Confessionis sacrificium offerre, & ad immortalitatis gloriam consequendam viam nobis sicenter voluerimus; cuius pulchritudinem qui cogitauerit, vix presentis delectationis pro illa contemnet, & de vanitatis tamulo confurgens, cum multibus Christum querere festinabit.

Rex Regum & Domine dominantium CHRISTE IESV qui solus habes immortalitatem & hanc habitas inaccessibleem, da nobis semen cordis & tui culturam, vnde fructus tui, ut accipiamus in eode nostro quod est futurum, no quod in presentia illa tantum cogitemus & faciamus; que ad consequendam vere immortalitatis gloriam, voluntatem tuam facientibus preparatum, pertinere videmus. Quid enim prodest nobis, Dñe si promissum est nobis immortale tempus, nos autem mortalis opera agimus, & quoniam predicta est nobis perennis spes nos vero pessima

cap. 1. v. 1. non timere deum, & de terra venturum peribimus, & ipsi nobis laqueum Diabolice seruitutis iudicemus, de quo scriptum legitur; Peccatum vram involuet, quum involuet laqueus, & laqueus laudabitur; gaudebit.

Lec. 17.

Quest. 8. cap. 1.

Prov. 19

Gal. 2.

Gal. 22.

1. Tim. 6
4. Esdr. 7.

Ibid.

vani facti fuimus. Aditus nos ergo Deus salutis nobis, ad
iuxta infernam erraturam tuam. Vivifica nos vt opus tuum.
Si enim non multiplicaueris misericordias tuas, non viui-
ficabitur seculum: si non donaueris de bonitate tua, de tu-
is iniquitatibus, non poterit decies millefima pars, vtifica-
ri hominum. Da igitur nobis vt à peccatorum sordibus re-
fuficitari, cum timore & gaudio te solum quaeramus, man-
dataq; tua custodientes immolari ante conspectum glorie
tuae condituri, in gremio cum vultu tuo laetificari, & vitam
æternam apprehendere valeamus.

MAGDALENÆ ZELVS.

Ne credentibus obftet.

Maria Magdalena, quæ pro nimio quo in Christum non-
dum passum ferebatur amore, etiam mortali corpus
tanta cum diligentia quaerebat, cum vigilantia sedulitateq;
sua tantum reculit, vt Christus à morte suscitatus vterò de il-
li videndum offerret: quo quidem exemplo docemur, Christum
gratia suæ presentiam illis subtrahere non solere, qui illum
toto corde ardentiq; desiderio quaerunt. Cur autem Deum à

Mari-

Maria pedes ipsius amplecti cupiente, tangi se passus non
fuerit, illa ratio fuisse videtur, quòd mulier hæc de Christo
quidem tam quam de sancto viro conueniebat fidem habebat,
longius tamen ab ea perfectione aberat, quàm vt
Christum Patri æqualem & vnum cum Deo esse posset cog-
nosceret. Cùm igitur tactus finem faceret notionis, volebat
Christus, inquit Augustinus, in eo esse finem intenti cordis
in se vt hoc quod videbatur tantomodo putaretur. Ascensio
autem ad Patrem erat ita videri, sicut æqualis est patri. Vi-
detur ergo (sicut alio loco scribit idem Augustinus) illa Ma-
ria eam dixit Dominus, Noli me tangere, non dùm enim ascen-
di ad Patrem meum, Ecclesie gestare personam quæ tunc in
Christum credidit eum ascendisset ad Patrem. Quid est hæc
credidit nisi tunc tetigit? Multi carnales Christum tantum-
modo hominem putauerunt, diuinitatem in illo latentem
non intellexerunt, quia non bene crediderunt. Vix bene
tangere fasellige Christum, ubi est Patri coæternus, & te-
tigisti. Si autem hominem putas, & nihil amplius putas, tibi
necdum ascendit ad Patrem. Ad confirmandam itaq; genti-
um fidem, vt tacto melius Christum cum Magdalena tangi
& amplecti nobis liceret illius ascensio nobis erat

necessaria; iuxta illud Pro-
phetiam,

*Synagoga populorum circumdabis te pro-
pter hanc in altum vegredere.*

Ce

Maria

De Trinit.
l. 1. cap. 9.

Serm. 152
de temp.

Psal. 7.

Psal.
1. Tim. 4.

Vigilantia.

Is. 26.

Maria Magdalene piam in querendo Christo sollicitudinem & vigilantiam, quod magis miramur laudamus & extollimus, hoc ad ipsius imitationem vehementiore studio imitari debemus, et ipsi in omni vita nostra Christum querere dicamus. Quam ad rem quantum vigilantia maxime requiritur, curandum est, ut ne vel desidia nos insecutus opprimat, vel alius sopor, dum voluptatibus mundum istum indormimus, desideratissimo Deo insensim defraudet. Vigilantes igitur nos esse convenit, si Christum invenire cum Maria desideramus, & in vigilantes ut finis finitibus hominibus expectantibus Dominum suum, quando reuertatur à supernis. Ad superna quippe Dominus abiit, inquit Gregorius, quia resurgens à mortuis, ascendens in caelum sperans sibi Angelorum multitudinem novus homo copulavit. Qui tunc reuertitur eam nobis tam per iudicium manifestatur. Beati sunt servi illi quos eum venerit Dominus invenit vigilantes. Vigilat qui ad aspectum veri luminis mentis oculos aperitos tenet, vigilat qui servat operando quod credidit, vigilat

Luc. 12.

Ite Esay.
Hos. 11.

qui

qui à se torporis & negligentie tenebras repellit, quas repellere non alia ratione poterit, quam si lucernam ardentem in manu habeat, hoc est per opera bona proximis exemplum salutis demonstrat, idque sedulo providet, ut ne inquam ab opere bono, vacuum cum Diabolus insensit. Ne autem otiosus sit, brevitatem temporis admoventi debet ad exactitatem & pietatis opera exercenda, quae tanto frequentius impediti debent, quanto premia in caelis ampliora habent constituta. Per lucernam igitur in Symbolo nostro bona opera, per thesaurum tempus bene agendi designantur, quae duo ad eos maxime pertinent qui servat vigilantes esse, ad omnemque occasionem Christum querere & invenire conantur: quod & omnes & semper facere debemus, si Praebers monenti obtemperare volumus, qui ad id nos incitat; Querere Deum, inquit, Deum & corde mandati, querere faciem eius semper. Querere Deum est diligere Deum. Hanc tamen sponta querit, quem anima illius diligit. Quomodo autem diligendo Deus sit querendus apud alium Praebers legimus: qui postquam illud dixisset, Querere Deum dum inveniri potest, invocare eum, dum propius est, subiunxit faciem, Deseritque impius viam suam & viri iniquas cogitationes suas. Viam imperatis qui derelinquit, cogitationes iniquas qui abijcit, & bene agit, ille diligere & Deum querere dicendus est. Quoniam vero peregrinationis istius valde lubrica via est, ut à recto iusticie tramite ad iniquitatem facile deflectere, atque ita Christum non invenire quis possit, ideo vigilandum, cauti procedendum, & mentibus nostris illud est alio ingreditum, quod non solum Apostolus Petrus, qui sobrius nos esse & vigilare iubet, sed & magister omnium nostrorum Christus ipse discipulos alloquens praecipit. Quod vobis dico, omnes dico. VIGILATE. Videmus igitur, vigilamus, & ocerus omnes, lucernas bonorum operum in tenebrositate vitae istius vijs perdetur: ad Dominum quomodocumque sed nobis obtulerit excipienda parati sumus omnes. Cum ignoremus

Psal. 104.

Cant. 1.

Ipsa 97.

2. Pet. 1.
Marc. 13.

Co 2

quando

De verbis
Domini.
Luce. 12.

quando tempus illud venturum sit, semper horam illam pre-
sentem adesse intelligamus. Ita enim futurum est, ut nunqu-
am ebdomianus in mente. Omnibus Christus, omnibus Apo-
stolus illius dixit, *Vigilate*; Omnibus Augustinum etiam
illa scripsisse intelligamus, *Corde vigila, spe vigila, Charita-
te vigila, operibus vigila, & quando corpore dormieris, ve-
niet tempus ut resurgas. Cum autem surrexeris propositis
lampades. Tunc non extinguamus, tunc in interiori conside-
ret, & oleo repleatur: tunc ipsius ille incorporatis membris
amplectatur, tunc te introducat in domum, ubi nunquam
dormies, ubi nunquam possit tua lampas extinguui.*

Prove. 2.
Prov. 12.
Eccle. 29.

O Sapientia aeterna Dñe IESU, qui diligentes te diligis,
& qui mane vigilans ad te, eis te invenitendum offers peregrin-
dinem quae sospitem nobis altum incedit, aures à nobis, ut
semper audiamus te, & vigilemus ad fores tuas quotidie, &
obsecremus ad pedes oñij tui. Ne misceas nobis Dominus
spiritu sponis, ne claudas oculos nostras, sed da cor nobis,
quod te cum Maria diligas, diligendo queras, querendo in-
veniat, inveniendo tanta suavitate persuadere, ut per amo-
re lingua mundo, revulsiat celo. Nemo te, Dñe, quere-
re valet, nisi qui prius invenit te. Vis ergo inveniri, ut que-
raris, querere inveniaris. Potes queri & inveniri, non tamè
præcuncti. Auxiliare igitur nobis, & subepta subecillitatem
nostram, ut te veniamus & perseveranter quaeramus, querendo
vigilemus, vigilantes Oïes charitatis lampades reple-
tas habeamus, id est, semper cum diem & horam advenus tui
neciamus, quo cum virginitas pendentes parati ad
nuptias Caelestis voluntatis invare & tecum
sine fine gaudere, possimus.

Manifestatio

MANIFESTATIO IN EMAUS.

Res edoces latentes.

D Vobis discipulis, de Christi morte inter se conferenti-
bus, comes in terra Christus inquit, ut & dubitatio-
nem, quae tardiores illos ad credendum de filius humani re-
stitutionis fecerat, ex ipsorum animis omnem tolleret, &
quod olim se facturum permiserat, ut inter duos vel tres in
nomine suo congregatos melius esse vellet, ad ad rem ipsam
conferret. Licet autem manifeste appareret, panem illum in
cuius fractione Dñm discipuli duo cognoverant, corporis
& sanguinis Christi verum fuisse sacramentum; ut haec pro-
pria & genuina scriptura ipsius mens esse videatur, non re-
pugnat tamen Caebolicæ veritati, si quis per discipulos illos

Co 1 quales

quales tunc repererunt, omnes in fide vacillantes investigat, qui pharae hoc infidelit sculo nostro reperuntur, quidam numerus illorum inini quos. Panis autem fractio, diligens scripturarum est periclitatio: que cum testimonium Christo perhibeam, ab illis veritas & fidei nostrae certitudo petenda est; ita tamen ut non quibuslibet panem hunc sibi frangat, non quibuslibet, iuxta quod illi vestrum fuerit, scripturas interpretetur, sed vix manibus Christi cibum hunc capiat. Porro manuum Christi nomine, Apostoli, Deacons, & Sacerdotes censendi sunt, per quos in Ecclesia huiusmodi operatur omnia quorum huiusmodi ab initio semper hoc fuit officium, ut populum saluaret Verbi Dei cibo reficeret. Ab his igitur panem hunc sumat, qui panis locum morit, frangendo illi panes esse non possunt. Id si fecerint cogno- scent procul dubio Christum in fractione panis: videbunt quae ratione totius salutis nostrae mysteria in scripturis, variis in Ecclesia contentis ostendant, quibuslibet & tarditatem cordis, ut in vasa sancta, Catholica, & Apostolica Ecclesia constituit, sicut de alijs doctrinae capitibus, ita de vestra quoque corporis & sanguinis Christi, in Eucharistia, sub vestra tantum specie, hoc loco duobus his à Christo parata, nobis communem, idem loquantur, idem & sentiant omnes, ut, ita sanctissimi panis illius participatione pinguis facti, Reges etiam seu Caesares etiam efficiamur omnes, iuxta illud;

Afer pinguis panis eius. Et praestabis delici- as Regibus.

Dedotic

Divorum discipulorum in Castellum Ebusum euntes, & de omnibus his que Hierosolymis acciderant loquentium exemplo, docemur, dum in hac mundi peregrinatione versamur, non alia in se magis nos operam nostram ponere debent, quam in ijs que ad excitandam mentis deuotionem pertinere videntur, que, cum ab Augustino pius & humilis affectus in Deum dicatur, humilis ex conscientia infirmitatis propria, pius ex consideratione Divinae Clementiae, vera in discipulis illis fuisse liquet, cum & ex conscientia infirmitatis, nihilis, (que humilitatis comes esse videtur) & ex Divinae clementiae consideratione, pietatis (que in specie illa exerceat quod Christus esse redemptoris Israel) expecta minime solent, His igitur pius & humilis in Deum affectus, habendus est & nobis, si Christi pietatis copiam nobis dari & ex illo celestium confortium letitiam haurire cupimus. Consideranda sunt diligenter ea que ad humanitatem Christi pertinent, & quibus quibus nobis beneficia praestiterit intelligimus

Luc. 27.

L. de Sp. & anima cap. 30.

ubi autem intellexerimus, fieri non poterit, quin ad deuotionem pie accendamus. Consideranda etiam est infirmitas nostrae conditionis defectus, & varij humanarum opulorum errores: quibus recte consideratis ad humilitatem, ab humilitate ad deuotionem excitabimur. Atque hoc fuit dux illa alax in simbolo nostrae expressae, quibus hominum corda ad Deum eleuantur, Christi videlicet beneficium iugis & assiduae meditationis, & humanae miseriae fragilitatis, & consideratio. Qui cor ita habet eleuatum, accenditur igne desuper, ut & amplius charitate flagret, & reuolens cogitationibus relictis caelestium tantum gaudiorum desiderio totus ardeat. Hoc enim se facturum Christus Dominus est pollicitus, qui ad hoc venit, ut ignem in terram mittat, qui hominum corda amoret Diuino accendat & inflammet. Ac facit ille quidem hoc in multorum cordibus, cuius enim vult miseretur & quem vult indurat, sed tamen plurimum latere illi qualem se quilibet ad gratiam Dei acceptandam praebet. Veridicium namque illud est, qui errare nos potuit sine nobis, saluare nos absque nobis non potest. Debetis igitur ipsimet nobis attendere, ut quim maxime possimus ad deuotionem animos componamus, & eum maximo desiderio illam queramus. Si quaesierimus eam inuenimus. Haec enim est illa sapientia de qua scriptum legitur, quod facile videtur ab his qui diligunt eam, & inuenitur ab his qui quaerunt illam. Praeoccupat quae se **CONSPICIT** in viis, ut illis se possit offendere. Quomodo dignos se ipsa erit cui quaeratur, in vijs se illis ostendit hilarem, & in omni pronuntiatione genuerit illis: cuius sane rei in duobus his discipulis eundem obediunt exemplum. Non solum mentem ad deuotionem componant, sed linguam etiam ipsa ad id accommodatam habeant. Praesto igitur affuit illis Christus, ignem in himself, oculos aperuit, scripturas reuertit, cor eorum ita succendit, ut ad maiorem dicere, & apertò facere non timere fecerit illud; Nosse cor accensum erat in nobis, dum loqueretur in via: sic quid sanctum desiderium efficit in hominibus attende, quid illius sanctae dilectionis

plura

plura concupiscentia praestet. Vide. Concupiscentia igitur & nos Dominum, & ardebit cor nostrum: eleuatus igitur & non putrescet. Frustrum, inquit Augustinus, si haberes in inferioribus, ne putresceres, leuare ad superiora. Frustrum tuo quaeris mutare locum, & cor permittis in terra putrescere. Et vnde, inquit, possum, qui fauces, quae machinae, quae scilicet opus sunt? Gradus affertur tunc; iter tunc voluntas tua est. A modo ascendis, negligendo defecis. Stans in terra, in exlo es si diligas Deum. Non enim sic leuatur quomodo leuatur coepus. Coepus ut leuetur locum mutat, cor ut eleuetur voluntatem mutat. Mutans itaque voluntatem non transitoria sed aeterna cogitemus; non terrena sed caelestia queramus. Deum solum diligere studeamus, quem si dilexerimus, legem illius custodiemus. Custoditio autem legum, consummatio in corruptionis est: in corruptione autem facit esse proximum Deo. Concupiscentia itaque sapientia, concupiscentia deuotionis (cui qui vacat sapientia vacat) deducit ad Regnum perpetuum. Discamus igitur ita sapere, ut regnemus, discamus ita viuere, ut in Caelestis patriae perpetuo viuere possimus.

Deus patrum adhaerens & Dñe misericordiae qui fecisti omnia verbo tuo, & sapientia tua, constituisti hominem, ut dominaretur Creaturae quae à te facta est, da nobis sedium tuarum assiduum Sapientiam, ut non aliud quam te concupiscamus, non aliud quam te queramus & inueniamus. Mane nobiscum Domine, quando deuotio in nobis reperabilem manet, quando dies meditationis spiritualium, quae mentes illustrant inelintur. Si enim nobilium manseris, et lux huius mundi, tenebrae nos non oppriment, virtutum nox non obscurabit, tenebrarum principes non praeualebunt. Vnde reus delectationum nostrarum, vnde cor mentemque cogitationum nostrarum igne verbi tui, calore, splendet tui, ut ne mala delectemur, ne mala loquamur, cogitemus. Memores ad te nostras eleua, ut in hac lachrymarum valle positi cor sursum semper habeamus, in carne constituti spiritu ambulemus.

De

lemus

Insa. 25.

Prov. 6.

Prov. 9.

Insa. 25.

Insa. 25.

Insa. 25.

Insa. 25.

Luc. 12.

Rom. 9.

1. Cor. 13.

1. Cor. 13.

1. Cor. 13.

1. Cor. 13.

1. Cor. 13.

Luc. 24.

leimus in stadio ad beatam gloriam cursum contendimus.

THOMÆ DVBITATIO.

Veritas dubia fide.

Santos & electos Dei, si quando laboris consigit, nostra potissimum ad causam fieri, credere debemus: quod vel in illa Thomæ de Christo suscitato, dubitatione videre est. Egit enim, ut scribit Gregorius, mirò modo Divina Clementia, ut discipulus dubitans dum in Magistro suo volens palparet eam, in nobis sanaret vulnera infidelitatis. Plus enim nobis Thomæ infidelitas ad fidem, quam fides discipulorum credentium profuit, quia dum ille ad fidem palpando rediit, nostra membra omni dubitatione postposita in fide solidantur. Videbat igitur, inquit Augustinus, tangebatur: Thomas hominem, & confitebatur Deum quem non videbat, neque tangebatur, sed per hoc quod videbat atque tangebatur, illud iam remota dubitatione credebat. Pater igitur per dignum discretio, per manus astra opus nesci, nam designatur. Digiti

ergo

ergo & manus in latus Christi mittere, est totum id, quicquid in nobis discretiois & operis fuerit in laudem & gloriam Christi salutem convertere: ut in omnibus actionibus nostris, non aliud nobis magis proposuit esse debeat, quam ut per amatum latus Christi, per passionem & vulnerum eius assiduum meditationem, ipsius omnipotentis & Divinitatem agnoscamus. Illud cum Apостоło Thoma non tam incredulo sed fidei, subinde ingeminantes, Dominus meus & Deus meus, &c. Cæterum quam nomen Thomæ, abyssum proprie signat, in abyssu verò profunditas quædam & occultitas reperitur: possimus quoque, per Thomam & absentem inhielicitatem, quam ex se habuit, intelligere, & abyssum quoque profunditatis miseræ cordis, quam habuit à Christo, et de illo scriptum in Psalmo esse videatur. Abyssus profunditatis scilicet Christus, Abyssum absentiaris scilicet Thomam invocat miserando, & Abyssum obtinuit scilicet Thomam, Abyssum profunditatis scilicet Christum, invocat confitendo.

Abyssus abyssum invocat.

Dd 4

Quemad-

fol. 41.

Quemadmodum Apostolum Thomam post Sanctissimum vulnere contradictionem, Christum IESUM non solum Dominum, verum & Deum confiteamur & agnoscentem audientes, humanitatem & Divinitatem gloriosam eidem confiteri & agnoscere debemus, ita nobis illius affectum, quem tunc habuit, quando discipulis Dominum se visibilem afferentibus, nisi videret in manibus eius firmum clavosum, & mitteret manum suam in latus eius credere noluisset, lugere memoremus. Nulla enim res aequè periculosa est, quam si quis nihil adverteat vellet, nisi quod proprio iudicio rationis, sua confessionum esse putat. Quod vitium effugerit qui vult, infirmitatis propria venior seipsum cognoscere & considerare, quæ summa prudentia est, debet, atque ita facile percipiet, quantum alijs quantum sibi meti tribuendum sit, & ab omni temeritate, opulentiâque, cum veritate pugnantem districte dimovebitur. Eam igitur sui cognitionem per arcem oculis intus defixos habentem, eum inscriptione *IPSI NOSMET* in Symbolo expressimus, ut homo Christianus, antequam iudicium aliquis de se proferat, semetipsum diligenter introspectare debere intelligat. Arca etenim cor est hominis, in quo quid lateat, post Deum nemo scire melius potest, quam ipsemet homo. In hanc igitur arcem cordis, qui oculos intus habuerit, illud assequatur, ut propriorum defectuum consideratione, non solum à temerario iudicio amoveatur, sed ad veritatis cognitionem indagandam, & uberiorem virtutis fructum producendum, incitetur ac propellatur. Quod etiam videtur Apostolus, hertati Coelathos non dubitavit, ut semetipsum consideraret, inquit. Vosmetipsos tenete si estis in fide; ipsi vos probate. An non cognoscitis vosmetipsos, quia Christus in vobis est nisi forte reprobi estis. Antequam igitur aliquid agamus, ad arcem cordis nostri recurramus & diligentius considerandum est; num Christus in nobis sit, nō id quod agimus Christo placere, num divinae ipsius voluntati confiteamur videri possit. Si quid secus à nobis sit, reprobi sumus, & nos-

Sermone

A. 111

metipsos

metipsos non tentamus, non probamus, non cognoscimus, nisi in peccatum cum Thoma probabimus, quod munda-ri, non nisi per vulnere Christi contradictionem, passionis videlicet illius meritum & penitentiam, poterimus. Ceterum antequam cognitionem nostri peteamus, tres gradus ascendere nos iubet Augustinus: In primo inquit, ascendimus ab illis exterioribus et inferioribus ad nos; in secundo ascendimus ad cor nostrum. Quanto namque amplius proficiamus, tanto amplius ascendimus. Qui enim non ascendit, descendit; & qui non proficit, deficit. In tertio ascensu, ascendimus ad Deum. Primus ascensus sit consideratione mundi & contemptu. Secundus ascensus sit cognitione & contemptu nostri. Tertius ascensus sit cognitione & amore Dei. Tres itaque gradus hunc ascendere se debemus omnes; in quo ascendit tunc debemus gratiam nos intelligamus, quantum proficere nos in arca illa, in cognitione sui thomas esse repositos animadvertimus. Consideremus quàm tardus & transitoria sint illius mundi gaudia, & ascendimus tunc gradum ascendimus quàm proci ad malum, quàm tardi ad bonum sumus, & ascendimus alium gradum: consideremus quanta sit sapientia, potentia & bonitas Dei: considerantes autem amore illius accendamus, & ascendimus ultimam gradum, in quo consistit facile videmus, & agnosceremus arcem cordis nostri, nos ipsos scilicet, quid natura, qui peritus, quales in vita & moribus sumus. Aperiamus oculos nostros, ut videre possimus, quid nobis desit, quid adsit: videntes curabimus, ut si quid boni habeamus, id ne per incuriam amittamus: quo certius id per orationes allequi sudemus. Ascendamus itaque nobis, & in aliis rebus, quae merito reprehenduntur ab omnibus curiositate relicta, contentia nostra arcem diligentius intuemur, odorare virtutum ac vitiorum factore sit cetera, deus illa pure conferenda scilicet, Dominum rogemus, ut nos in omni opere bono confirmet, & vitijs autem custodiat ac preseruet.

Domine qui de caelo respiciens vides omnes filios hominum, ante quem omne desiderium nostrum & genus no-

Dei;

ser.

Serm. 12.
c. 17.Serm. 12.
c. 17.Serm. 12.
c. 17.

Et dabo clauem domus David super humerum eius: & aperies, & non erit qui claudat, & claudet, & non erit qui aperiat.

Ecclēſia vnitatem, & concordem de rebus fidel conſeſum quā in charam Chriſtus habeat, vel hinc videre licet quōd poſt glorioſam reſurrexionem ſuam in corda aſcendens Principi Apoſtolorum Petro ternā voce paſcendas oues ſuas commiſit; in Petro autem omnibus illis, quos ab illo per cōſtitutionem temporum ſibi ſucceſſoribus ſeriem, deſcendentes, viſibiles in terris iſtus ouis paſtoris conſtituit & ordinat. Videbat enim bonus ille paſtor vnitatem in Eccleſia ſua aliter non poſſe retineri, niſi vniſi aliquis eſſet in terris ad quem omne de rebus fidel iudicium ſpectaret, quī clauem ligandi & ſoluendi haberet, qui viſibiles huius Dei viciſſitudinis exercituum, viſibiliter regeret & gubernaret. Quoniam autem omnis hoc malus eſſe Chriſtus perſpiciebat, quān- tūm ut ei ſerendo homines pares eſſe poſſent, ipſe ſe praſtito

promiſſa-

ſemper illi adiuuatum, ſpirituſque paraclētum eis miſſarum promiſit, cuius praſentia et uores omnes declinare, ueritatē religioſis reſolere, ueritatem fidel perpetuū conſeruare ualere. Hinc illa Chriſti oratio, qua pro Petro ſe rogare reſtauit, *VT NON DEFICIAT* fides ipſius, ut aliquando conuerſus confirmet fratres ſuos. Rogauit Chriſtus & exaudiens eſt pro reuerentia ſua. Fides petri non defecit, nullis perſecutionū ſulminibus conuulſa, nullis Hæreticorum machinationibus labefaſciti potuit. Manet Eccleſia unita pro qua tam ardentē Chriſtus orauit, eadem illa eſt qua ſuit à principio. Propter ueritatem Eccleſia, una Eccleſia, inquit Auguſtinus, una eſt columba mea, una eſt matris ſux. Propter congregatioſes fraternas per loca, multae ſunt Eccleſia. Una igitur manet Eccleſia, quia ab vno paſtore inuiſibili in caelis; ab vno paſtore uiſibili regitur in terris. Una eſt ſit, & ueritatis ſinculo continetur, diſſenſionibus non ſcinditur, erroribus non diuiditur, hæreſibus in ſe non diſſecatur. Pulchrè Ambroſius Eccleſiam curruſ Dei uocat, quæ regēda eſt gubernaculis Chriſti, ne diuerſorum populorum motus eam diſſenſionē; perturbent. Hoc ductore & rectore curruſ ille deſta uia declinare nō poeſt, ut ei toto inſidere quilibet poſſit, qui ad Caeleſtem patriam peruenire deſiderat: extra hunc (vniſi uoluit eſſe) qui alios quærit interior quærit, & quandoquidem cum Pharaone gratiam eleſtam perſequitur, obruent illum aquæ maris, & uiuent deſcendet in infernum. Qualis autem curruſ ſit Eccleſia explicat Gregorius; Plaudet, loquit, nomine, vniuerſa ſimul ſancta Eccleſia, ſua uiaque; cuiuſq; fidelis anima deſignatur. Cuius proteſtō plauſtri roe ſunt utrumq; reſtamentum. Nam dum Sancta Eccleſia uel eleſta quælibet mens per uetus & nouum teſtamentum inſtruſta ad æternam uiam uicatur, quaſi ſublimibus prælata rotis ad propoſitum locum per altum ſeruat. Inſtruimur per uetus teſtamentum ut conſtituamur Domino in Eccleſia magna, in populo graui laudemus eum. Inſtruimur & per nouum teſtamentum, ut audiamus Eccleſiam, quam qui

Ee

nos

Luc. 22.
Iou. 17.In Pſ. 141.
Cant. 6.

In Pſ. 111

Lib. 3. in
1. Reg. 6.

Pſ. 34.

Matt. 13.

non adducunt, se nobis debent, tanquam Ethnicis & publicanis. Si igitur his veris & noni testamenti preceptis obtemperamus, totis insidemus, cura vehimus, Ecclesie firmiter adherentes ad montem beatitudinis cetera deducimur. Sin Ecclesiam contempnimus, & diuersas ab illa nobis opiniones eligimus, nos quoque plus quam illas indico tribuimus. cura illa non vehimus, ac curamus vehementer in via. Facillime ergo haerit, in omnibus Ecclesiis iudicium fieri, si quis contra Dei preceptum venire non vult, eius deus & placitis adherere qui pro Ethnicis & publicanis haberi timet. Non enim omnes esse debent pastores non omnes doctores, non Apostoli, Prophetæ, & Euangelistæ omnes, ut suo arbitrio quislibet credat, & in causis fidei proprium iudicium sequatur: cum hoc esset ordinem confundere vitareque; sed erant sunt gradus in Ecclesia, distincta sunt in hoc cura loca, vocaciones diuersæ diuersas habent sedes: quæ uni ad extremam illi cathedrae miratis, in qua Christus posuit doctrinam veritatis, subsistant; eamque tanquam magistrum & ducem in ipse que ad Deum pertinet sequantur. Hæc autem est Sancta Romana Ecclesia, cuius fides Apostolicæ ore laudatur: quæ legitimam Pastorem Christi Vicarium Petrique successorem singulari gratia Diuina privilegia sortita. mater est Ecclesiarum omnium per vniuersum orbem Christianum constituta. Super hanc qui se exaltat, quandoquidem super Deum ipsum, qui sedet illius est, seie exaltat, eorumque de cura hoc excussus in fontem lateris interit precipitabitur.

Domine qui dispersiones congregas, & quos elegeras colligis, salus nos Deus Saluator noster & congregator, & erue de gentibus, ut quos totus diuinitatis & dissolutionis tactus Diabolus ab unitate tua sacrosanctæ fidei incursos abducat, quæ Ecclesie unitatem reueri, nobiscum confiteatur non in iudicio tuo, & exaltet in carnisibus tuis. *Collige & audis* totum populum illum, qui post alienos Deos, quos adorauerunt Patres eorum abeundo, claudis, tunc à semet ipsis, modoque, in

hanc

hanc modo in illam perfidiam transiit. Aperi oculos illos, ut quibus in tenebris versantur videant, quem errauerint ab unitate Ecclesie, quam saluam pro veris locuti sunt. Intellegant. Collige eos, qui cum heresibus ceciderunt, & ad Ecclesiam suam se præcederunt, tu eos quoque, cecidisti à te & tradidisti in desideria cordis eorum: collige igitur eos, ut ad vultu oculi redeant. Nos autem qui in vera soliditate tua fidei confessione perdidimus, corroboras, & erue à gentibus qui te non contempnunt, ut vnam omnes effedi, à timoreque inimicorum nostrorum liberati, securi tibi ferulamus.

ASCENSIO.

Redis maiore triumpho.

Ascensionis Domini triumphus, & ipsi Christo gloriosus, & nobis non tantum utilis, sed & necessarius fuit

Et 1

Nec

Nec enim quisquam magis gloriosam cogitari potuit, quod quod super excelsa Caeli, strenuum corpus impositum, olla intra sepulchri angustias paulo ante conclusa, Angelorum excubis illata, in gremium immortalitatis matris mortalis est transfusa. Nobis vero illud comprimis fuerat necessarium ut diuinitas vultu humanitas vultu nobis in Caelum patefaceret, eoque procederet, quod corpora quoque nostra post mortem peruenire credimus. Ad id autem consequendum vult nobis exemplum in Saluatoris ascensione proponitur. Quae

Serm. 179.
de Temp.

Ibid. Serm.
176.

admodum eadem cum Christo, ut scribit Augustinus, non ascendit superbia, non auaritia, non luxuria, nullum vitium ascendit cum medico nostro: ita & nos si post medicum desideramus ascendere, debemus, vitia & peccata deponere. Elaboremus ut quemadmodum Dominus nostro cum corpore ad superna conscendit, ita nos post illum quo modo possumus, ipse ascendamus & eum de sequamur. Ipse affertur pariter & profecto ascendamus post illum, etiam per vitia ac passiones nostras, si vitia, vniuersisque nostris subdere eas sibi iudicat, ac super eas stare conuectat, ex ipsis sibi gradum constituit, quo possit ad superiora, conscendere. Eleuabunt nos si fuerint infra nos. De vitis nostris scalam nobis facimus, si vitia ipsa calcamus. Figura Ascensionis Christi processit & in Helia, qui per turbinem in caelum ascendit, & in Raphaeli Angelo, qui posteaquam le quilibet esset manifestauit, vitruum; Tobiam verbis his compellat scilicet;

4. Reg. 2.

Tob. 12.

Tempus est ut reuerter ad eum qui me misit vos autem benedicite Deum, & narrate omnia mirabilia eius. Et cum hac dixisset, ablatu est, & ultra eum videre non potuerunt.

Esti

ETI in omnia Christi Saluatoris acta didicimus, mentis nostra oculos introitus habere debemus, ascensionis tamen illius triumpho tanto frequentius memoria repetendus est, quanto pulchrius esse iudicamus eum ingredi quod caput nostrum processit, ea gloria beatitudinisque potiri, qualis in ingressu magistri, discipulis eius affulsit. Christum igitur ecclesie ascendente, & a terra eleuatum cogitantes, a terrene nos primum eleuari oportere dicamus, ut iam nil carnale nil mundanum sapiamus. Quam ad rem scala nobis est necessaria, cuius extrema pars mundum (qui specie meretricia latet ad decipiendos homines accommodata pulcher videtur, re autem ipsa venenosus serpens) plus suis amaroribus adfert exiti, pernam supra selem beatitudinis Christum, caelorumque gaudia seruetur & attingat. Eam autem quantum gradus habere scribit Augustinus, lectionem videlicet meditationem, Orationem & Contemplationem. Lectio prout ipse declarat, inquit, meditatio inuenit, Oratio postulat, Contemplatio degulcat. Vnde ipse Dominus dicit; *Quis*

In lib. de
vita para
disi cap. 1.

Ec 3

sic

rité & innocentiæ, pulchre & aperitur vobis. Quæ rité legendo, & innocentiæ meditando, pulchre orando, & aperitur vobis contemplando. Lectio sine meditatione arida est, meditatio sine lectioe errorosa est. Oratio sine meditatione est tepida, meditatio sine oratione infensuosa. Oratio cum deoctione contemplationis est acquisitiva. Contemplationis adepto sine oratione aut rara aut incensuosa. Sunt autem quatuor cuncta quæ retrahunt nos plerumque ab illis gradibus, scilicet Incurtabilitate, honeste actionis vitia, humana infirmitas, mundialis vanitas. Prima excusabilis, secundæ tolerabilis, tertiæ miserabilis, quartæ culpabilis. Cur culpabilis illis cunctis quos eiusmodi causa à Sancto proposito retrahit, melius erat gloriam Dei non cognoscere, quam post agnitam retroire. Hæc sententia ille pater Augustinus de scala illa Paradisi, per quam animo in terris, datus accessus ad degustandam suavitatem in caelis, quæ quantam adierat voluntatem illi nocent, qui se suæ; omnia Domino tradiderunt voluntati propriæ remanserunt, beatissimam à strepitu mundano sciendi vitam insistentem, & scite illius gradus volantes, cum carne, mundo & diabolo gravissimam certantem insistentem, quos quantum beatioris intelligimus, tanto maior studio contendendum est omnibus, qui per in seculo vitæ volunt, ut qualem præcedit ad hæc tam sancta exercitia, quæ magis ad perfectionem tendunt, accedant. Quorum tamen id conditio, (et diuersæ sunt hominum in Ecclesia Dei vocationes, quæ ad vnam nihilominus finem diriguntur omnes,) non permittit, Christum in caelo ascendentem per penitentis gradus sequi totis viribus contendant & elaborent, sedulo provident, et labas mundi huius illecebris negligant, proterant, & eosuolent. Hi sunt gradus quibus inter ad alia, hæc scala est, quæ ad æternæ locis claritates homines ascendunt, cuius sacra corpus illud est & anima, quibus compunctio cordis, oris confessio, & opera satisfactionem figent, ascensum vobis ad superna preparamus. Fulget igitur vniuersis, nostris, diligenterq; seipsum

consideret.

consideret, vram in pacem plus sit propensior ad ascendendum cum Christo, et sicut scripsimus est: sicut de virtute in virtutem, ipse quoq; semper opera penitentis faciendo, de virtute in virtutem progreditur, an verò ad descendendum cum Diabolo in profundum inferni tanquam lapis. Ascendere cum Christo gloriosum, descendere cum Sathana calamitosum. Aletius vram, dekenus motum sempiternam precium habet. Qui ascendit igitur scalam hanc, cauet ne descendat, ne miras manum ad aratrum retro respiciat, sed semper per sancta exercitia, per penitentis & alia charitatis opera, plus vtra progreditur, illius memoret quod alius ascendit, hoc mercedem sibi repositam ampliore, et desiderii progrediendi cretat, quod alius ascendit, hoc calum etiam esse periculiosum, et sibi diligenter attendat. Scala summitas etiam tangit, extremis mundum premit. Calceat mundum & caelos ascendit: non querat ea quæ in terris sunt, & superna intelligit. Constat igitur & esse robustus, et ne te quavis aura tentationum Diabolicarum à sancto proposito retrahat, amor penitentis de gradu beatitudinis deturbet: quod malum ut vitare possis, & Deus affluat tibi orandus, & pulcherrimo totis æternæ felicitatis semper consideranda, vniq; omnibus est experienda.

Domine qui in æternum permanes, etiam tuum in generatione & generationem, misit spiritum sanctum tuum de altissimis, qui cogitationes nostras turbas & incertas procedentias nostras, dirigat, gubernet, regat, gaudeatque sua illud, et quæ via Christum IESUM Dominum nostrum Cælos ascendisse videmus eadem & nos, vj; ad contemplandam in te Cellitudinis speciem, perducamus. Da nobis cor quod te amet, mundum contemnat, vitia detestetur, & linguæ quæ te laudet, sedumq; nomen tuum glorificet, dæm in omnibus actionibus nostris, nil aliud spectemus, quàm amor tuum anime sedæ utilitat & proximi adhaerentem.

Actings

Thres. 1
Cap. 9.

Accinge infirmos robore, quo hostis inuisibilis ferocem superare, carnis superbiam domare, mundanarū delectationes vanitatem concutere possis, ut salubris trophæis ornati per victoriam gradus eō valeant ascendere, ubi tu enim Filio Spiritus sancti regnas in secula seculorum.

SPIRITVS SANCTI MISSIO.

Et factus est ventus.

Quandoquidem multa Christus Apostolis dixerat, qui et tunc erant imbecilles, eorum animi capere non poterant, Spiritum Sanctum post suam ascensionem in illa missurum esse pollicitus, qui de omnem veritatem eos doceret, & ad Christi fidem ubiq; dissensionem fortes & animosos redderet. Illi ergo post ascensionem Dñi pariter in eodem loco congregati, factus est repente de caelo sonus, tanquam aduentus spiritus vehementis, & replevit totū domum ubi erant sedentes. Et apparuerunt eis dispersæ lin-

guz

guz tanquam ignis, sediq; supra singulos carnos, & repleti sunt omnes spiritu sancto, & coeperūt loqui varijs linguis. Quæ scriptura verba cum quodam loco produxisset Augustinus, Flavius inquit, ille, & carnali palca corda mundabar: ignis ille facium veteris concupiscentis consumebat, linguz illæ quibus loquebatur à Spiritu sancto implenti per omnium gentium linguis Iherosam Ecclesiam designabant. Sicut enim post diluuium impietas superbia hominum turrim contra Dominum edificauit exaltam, quando per linguz diuersas diuidi acruit genus humanum, vt vnaquæque gens lingua propria loqueretur ne ab alijs intelligeretur, sic humanis fidelibus pietas earum linguarum diuersitate Ecclesie conuulit unitatem, vt quod discordia dissiparet colligeret caritas, & humani generis tanquā vnus corporis membra dispersa ad vnica caput Christum congregata redigeret, & in sancti corporis unitatem dilectionis igne conliet. Ab hoc itaq; dono Spiritus sancti profus alieni sunt, qui odore gratiæ, qui societatem non recinent unitatis, Cægorius autem Pontifex Spiritum sanctum ideo scribit in igne apparuisse quia ab omni corde quod replet torporem triguoris excutit, & hoc in desiderio sue astringit accendit. In igne autem linguis monstratus est, quia idem spiritus coeternus filio, & habet cognationem maximam lingua cum verbo. Verbum quippe patris est filius, & quia vox est spiritus & verbum substantia, idem spiritus monstrari debuit in lingua vel certe quia per linguam procedit verbum in linguis apparuit spiritus, quia qui Spiritu sancto Spiritus tangitur, Dei verbum, id est unigenitum Dei filium confitetur, & negare Dei verbum non valet, quia iam sancti Spiritus linguam habet. Vel certe in linguis ignis spiritus apparuit, quia omnes quos repleuit, ardentes pariter & loquætes facit. Linguz igneas Doctores habent, quia cum Deum amando predicant, corda audientium insistant Spiritus sancti missionem à se ipsis prædicant legimus.

FF

Effus-

Ser. 117
de Temp.

Gen. 11.

In Hæc.
sup. si quis
diliget.

Mat. 14.

Act. 2.

*Effundam Spiritum meum super omnem
carnem & prophetabunt filij vestri & filia, &c.*

Quandoquidem virtutes omnes & reliqua Spiritus sancti dona, sine Charitate non quidem nihil sunt, sed bonis nihil presunt, ideo sub inem Charitatis symbolum, ad quod omnia sunt referenda potuimus adhibendam, quæ virtutem qui habet, perfectum Spiritus sancti donum habere credendus est. Ea igitur cum certissima sit morum & vite Christianæ regula, perpendiculo non incongruè potest assimilari. Quæ modum enim instrumentis illis, rectitudinè vel obliquitatem operis prudens architectus dijudicat, ita ad Charitatis normam Christianus homo, qui spiritualis ædificij fabricam ex omni virtutum genere cupit erigere, actiones suas omnes diligentissime perpendere debet, examine debet, et quid cum illa conveniat, quid non, videat, videns Charitatis contraria fugiat, illi consentanea amplectatur. Quod si fecerit in ædificando nunquam poterit errare. Duo autem habet hoc Charitatis perpendiculum latera, quorum unum

ad Dei alterum ad amorem proximi pertinet. Utraq; ita sibi coherere, et in edificio spirituali, si quis utraq; securus non fuerit, inæqualitate compositionis molem universam non solum deumper sed etiam plane diffuset. Amandus est Deus, amandus est & proximus. Num autem Deum amare videtur is qui proximum odit? Num proximum diliget ille, qui Deum non diligit? Clara sunt illa locutionis Apostoli verba, Si quis dixerit quoniam diligo Deum, & fratrem suum odit, mendax est. Qui enim non diligit fratrem suum quem videt, Deum quem non videt, quomodo potest diligere? Conveniunt latera perpendiculi necesse est amor Dei & proximi simul retineendus est illi, qui Cœlestis ædificium construere, & legem implere desiderat. In hoc enim unico verbo Dilige, legem que in duobus tabulis lapideis digito Dei scripta est, & Prophetas omnes pœdere Solutor ipse testaturus mentem Apostolus Paulus explicans, pœde quoque vicia Charitatis carnis enumerando recensuisset. **OMNIA** inquit **RETINET.** Sustinet legem & Prophetas, sustinet omnia præcepta quem consilia Divina. Sustinet mala, scilicet adversa quæq; propter justitiam supportando: Sustinet bona, diligenter in humilitatis custodia gratiarum dona conservando. Sustinet dulcia, cum gaudens gaudendo, nec se de prosperis extollendo. Verba Dei audit & custodit, Fidem ingerit. Veritatem in omnibus retinet, continentiam amat, patientiam mentis firmat, mundam remanens patientiam diligit, sanctæ Conversationis gaudet, Humilitatem amplectitur, semper in melius proficit, tentationis vincis, gratitudinis nunquam oblitiscitur, salutis maxime curam gerit, seclis præparat. Penitentia delectatur, Cœlestis concupiscit, terrenis non implicatur, conscientiam regit, admonitiones amplectitur, opera bona exerceat, tribulationibus proficit, semper lætatur, semper timet, semper amat, Deum sequitur oratione excitatur, a malis abstinere, mansuetudinem sectatur, sinceritatem

I. Iam. 4.

I. Cor. 13.

tem colit, gustum mannae conquirat, religionem tuam, superioribus obedire laboratur, innocentia pollet, libertatem conservat, carum maerat, ambitione non mouetur, misericors est, & iustitia non recedit, fortiter dimicat, desideria carnis non perficit, Concordia iudat, compositioni inuigilat, Contemplationi vacat, immortalitatem concupiscit, Vigilans est, Deuota, Nescit scribam, vilitati contumax adhaeret, & vt paucis omnia comprehendam, per omnes virtutum gradus à ceteris ad caelestia eleuatur. Omnia igitur sustinet, vt vides, charitas omnia bona continet in se, Tene illam & in ea omnem inuenies scientiam. Quae ideo laudata nobis placere debet, vt fruatur, ideo commendata amari, vt exercetur. Ad tantae virtutis igitur amorem excitare moneos. Nihil nobis durum, nihil hic difficile percipitur. Amare iubemur, quod natura ipsa cum primis fasces & iucundum esse dicit. At quem amaret? Amare Deum qui prior amauit nos, amare proximum qui caro nostra est. Amare Deum qui summa bonitas & pulchritudo est, amare proximum qui imago Dei est. Amare Deum ex toto corde ex tota anima; amare proximum sicut seipsum. Te ipsum vtiq; non amas, qui Deo & proximo non amas. Si autem te non amas, quid, o homo te crudelius cogitat, quid ferocius reperiri poterit? An illud nos legisti? Nemo carnem suam odio habet. Carnem tuam odio habere videris, cum animam negligis, qua neglecta carnem ad aeternum interitum deducis. Animam negligis, qua negligis si legem non implex legem non implex. si charitas quae tuis est legis non habes. Vt igitur te ipsum diligere sis, charitas est tibi habenda, quam tandem habere non poteris, quam de in euipiditatem inordinatam retinueris. Radix est omnium bonorum Charitas, inquit Augustinus, & radix omnium malorum est Cupiditas. Et simul amba esse non possunt. Quae minima radicitus euulsis non fuerit, alia plantari non potest. Hinc casum conatur aliquis ramos incidere, si radicem non conserdit euellere. Hinc itaq; Augustini consilio

Exp. Ioh.
hinc. & de
par. d. 1

acquirel-

acquirentes, diligenter solliciti sumus, vt radicem Cupiditatis extirpare possimus, quò radix illa Charitatis in cordibus nostris cretcat, & diffusatur per Spiritum Sanctum qui tunc datur & adest nobis, quando in actionibus nostris omnibus normam illam bene viuendi retinendo, in dilectione Dei atq; proximi abundamus.

O vltis generis humani amator, CHRISTE IESV: qui de altissima tuæ maiestatis sede in castissimum virginis matris tabernaculum, descendens, pro ea, quae nos vsq; in firmam dilectionis, charitatis, caritatis nostram assumpsisti, signora, nuditatem, lumen, sicut, percellisti, probra, contumelias, spicula flagella spinas, ipsamq; acerbissimam crucis mortem sustinisti: ad confirmandam fidem nostram et mortalis securitatis, ad spem roborandam carnos ascendisti ad charitatem in nobis in flammandam Spiritum sanctum paraclitum misisti: emittunt quoq; lucem illam tuam de alto, quae mentium nostrorum tenebras illuminet: emittit ignem illum caelestem, qui frigiditatem deorticoles à cordibus nostris depellat. Emittit Spiritum tuum sanctum in nos, qui carnem nostram viuificet, vt hic studes tibi soli seruamus, te amemus & perpetuo laudemus. Respice Domine preces humilitatis nostrae vide infirmitatem, & laborem nostrum considera, quia absq; gratia tua donis nihil possumus. Adhuc nos igitur & infirmos robora, errantes induas, scissos refice, pauperes Charitate diriga quò si habuerimus, nihil proficiet inuidus in nobis & filius iniquitatis ad apponet nocere nobis. O tu Consolator optime, dulcis hospes anime, cordis mei vile tabernaculum visita, cuius praesentia mens illustretur, pedus auro Divino sanctetur, oculi dulcissimos lacrymarum fontes producant, pedes ad eundem mandatorum Dei viam festinent, lumbi Castitatis Zona praecingantur, manus ad bene agendum accingantur. Si te praesentem habemus: vitam in nobis habemus si nos deseris, est Saulo assignimur, occidimur, perimus. Ne derelinquas igitur nos Deus, ne discedas, Spiritus tuus Sanctus à nobis. Mane nobiscum, quia summa chari-

H 3 in re

Ecclesij.

novissimorum recordatio tantum ad eam adfert momenta, ut cum lapsus dixerit illud, in omnibus operibus tuis MEMORABILIS novissima tua & in eternum non peccabis, et Christus non modo in terris viventes, sed & morientes, & in Caelis ascendentes imitari, minime compedio docere possit. Quoniam autem neque Christum imitari, nec cum illo in caelos ascendere poteris, nisi à peccando abstineras illa tibi remedia sanè consequenda, quae te à vitij obstrahant & revocent. Sunt autem quatuor, Recordatio videlicet mortis, iudicij, inferni, & Aeternae Felicitatis. Mortis per scelerum quae omnia demerit, iudicium per sepeperam sine vigam, quae omnia iusto decernit, infernus per leonem ignem spirantis fauces, quae omnes damnatos devorant, Regnum caeleste per diademam gloriae, quod omnes beatus coronat, in hoc simbolo exprimitur. Quid horribilius mortis quid terribilius iudicio? quid intolerabilius gehennae? quid lucendius gloriae? Mortis vitiosus, cuiusq; certa dies & hora est incerta. Iudicium Dei certum, num autem secundum te vel contra te sententia pronuntiabitur, est incertum. Si secundum te, caelum coronandus perituri; Si contra te, in infernum cruciandus debeandus. Caelum bonis operibus promittitur; infernus peccatis debetur. Elige igitur utrum velis, num bene agere & consequarum malum facere, & cruciari. Mortis & vita in manu tua est ignis gehennae, & aqua caelestis refrigerij tibi apponatur. Dum vivis extende manum quò vis: post mortem, non tuum eligere, sed illius iustissimi iudicis est iudicare. Quamobrem eodem vita tua nunc in potestate tua sit, atrende tibi, & utaris tempore, de superuentura hyeme cogita, in aestate ubertate de fame summa sollicitus effordum tempus est & sel. lucet operari. Veniet enim nox quando nullus poterit operari; nec bona nec mala pari. Memorare ergo novissima tua semper, ut de vita quae post mortem pio in hoc saeculo viventibus debetur, curam suscipias. Sonet in auribus tuis vox illius tubae terribilis, quam Sanctus Pater & apostolus scribit; Sive enim inquit, comedo, sive bibo, sive aliquid aliud facio, semper vi-

decur

deat illa tuba terribilis sonet in auribus meis, surgite mortui, venite ad iudicium. O beata recordatio, quae peccati occasionem fugat, Diabolum confundit, vitam emendat, suspiria adhaeret, lacrymas provocat, penitentiam incipit, sancta desideria inspirat. Beatus hic timor, qui in futuro saeculo, securitatem parit, consolationes adfert, letitia sempiterna terminatur. Beatus ergo tu quoque eris, si te semper mortuum cogitabis quia non peccabis beatus eris, si semper pauidus eris, quia post ab auditione mala non timebis. Beatus eris, si teipsum hoc indicaveris, quia post non iudicaberis. Hae igitur cogitatio, semper altius animo tuo insidat, nullusq; rei potestatem rationem ducas, quam temporis huius usura, quae quanto brevior tibi conceditur, tanto promptius ad omnia pietatis opera exercenda & abstergeri te possit debet: quandoquidem eius rei tibi sunt in Caelis ea repetita premia, quae nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt: quae ut nobis omnibus gratis & misericordia Domini nobis IESU CHRISTI contingat assequi, supplices Divinam illius Clementiam implere nonquam intermitamus.

Gg

PRIOR

Hieronymus
in Math.

PRIOR INDEX MEDITATIONVM SYMBO-
licarum *Vite Christi cum suis seminatibus.*

P Racu for Domini. pag. 1.	Parulorum praesentia. pa. 64.
Natiua <i>reuer & cognoscit.</i>	Vita illustrata sua.
Incaruatio Christi. pag. 4.	Adaltem liberatio. pa. 63.
<i>Sub lege veteri sine lege maris.</i>	Thalame deserta pariter.
Natiuitas. pag. 7.	Languidi curatio. pa. 72.
<i>Nigra defuit rubra.</i>	Vita referta postera.
Circumcisio. pa. 10.	Cocci nati illuminatio. pa. 77.
<i>Legem lege refuit.</i>	Spiritus in carnis defuit.
Apparitu. pa. 11.	Lazari resuscitatio. pa. 81.
<i>Coram hoc sedere graue.</i>	In prima redit.
Fuga in Aegyptum. da. 17.	Ingressus Hierosolymam. pa. 86.
<i>Mibi perita sedis.</i>	Tales in bella venimus.
Infanticidium. pa. 20.	Templi reparatio. pa. 91.
<i>Nos facimus arata.</i>	Procul est profanum.
Doctrina. pa. 24.	Cena suprema. pa. 96.
<i>Hic regente vobis.</i>	Angeli hoc & basso.
Baptismus Christi. pa. 28.	Lotio pedum. p. 102.
<i>Sic nascitur astra.</i>	seruatis silent.
Aqua in vinum mutata. pa. 32.	Consecratio in horto. p. 108.
<i>Nis fuit Deus ipse uos.</i>	Alies lassa arata.
Tentatio. e. 36.	Indarum castus. p. 112.
<i>Exaltat certamine vider.</i>	Quis dicitis astra ire.
Leprosi Samaritanis medicatio. pa. 40.	Iuda oculum. p. 116.
<i>Hic gratia fuerit.</i>	Ad riuum parata.
Demoni in pocum expulsio. pa. 44.	Testimonia ista. p. 122.
<i>Quo dicitis quomodo uoluptas.</i>	Si uosca uis.
Panis multiplicatio. pa. 48.	Petuitio. p. 127.
<i>Sufficiens leuare fames.</i>	Uis adit furor insensit.
Magdalena penitencia. pa. 52.	Petri negatio. p. 132.
<i>Isaui uis uocari.</i>	Prigrediet alij.
Transfiguratio. pa. 59.	Christi ad Filium adductio. p. 138.
<i>Nominare extra se uocasti.</i>	Veris in reu gloria.

Iude

Iude suspensum. p. 142.	Si uosca uocari.
Seris feteri uigore.	Tenebra. p. 149.
Christi ad Herodem taricurni- tas. p. 147.	Hic uoluntas uita.
Masa libera.	Sepultura. p. 154.
Barabam cum Iesu collatio. p. 154.	Mors deserta iocum.
Paga ueritas uicis.	Resurrectio. p. 157.
Flagellatio. p. 157.	Subingant hostiam.
Nos Iesu uita.	Magdalena Zelus. p. 162.
Cocornatio. p. 161.	Ne credentibus alijet.
Regnum capiti dera.	Manitatio in Emmaus. p. 166.
Christi coronati presentatio p. 167.	Hic adit uocari.
Radorem uigore uigore.	Thomas dubitatio. p. 172.
Armentis moris. p. 170.	Peris dubia fide.
Sententia deserta.	Petri Primatus. p. 176.
Cucis banulatio. p. 174.	Tu pondera ueritas.
Hic uocari uocis.	Alentio. p. 181.
Christi inuic in Cruce. p. 178.	Redit uocari uocis.
Enlasi ueritas arbor.	Spiritus sancti uisio. p. 186.
Uelligium diuisio. p. 181.	Uisio & uis.

Posterior Index uariarum uirtutum Christia-
no cuius conuenientiam.

D Radicatio. p. 20.	Patientia. p. 21.
Per uosca fide.	Gender patientia dicit.
Fides. p. 20.	Conuersatio sancta. p. 25.
Urosidatris formatio.	Succor alina priores.
Manifestata ueritas. p. 21.	Humilitas. p. 29.
Cognoscere age.	Ex humilitate.
Continentia. p. 25.	Spiritus uisio.
Per ardua dulcis.	Spiritus profectus. p. 33.
Paritas mentis. p. 24.	Robore uisio uicis.
Demora deserta.	Tentationum depulsio. p. 37.
Vitiorum fuga. p. 28.	Legis maximis uocum.
Si fata praesent.	Gratitudo. p. 41.
	Fides.

Sabotia

Salutis cura.	p. 47.	<i>Sive argenteo.</i>	
<i>In sanare, in honorari.</i>		Aperta fidei cognitio.	p. 133
Verbi Dei intelligentia.	p. 49.	<i>Non crebescit.</i>	
Seracianis.		Obedientia.	p. 139
Poenitentia.	p. 53	<i>Obedus.</i>	
<i>Renouandi.</i>		Spes.	p. 144
Desiderium carile.	p. 60.	<i>Non confundit.</i>	
<i>Si comprehendit.</i>		Innocentia.	p. 148
Temporum contemptio.	p. 61.	<i>Non recedat.</i>	
<i>Non qua super terram.</i>		Libertas.	p. 154
Confidentia securitas.	p. 69.	<i>Non fraietur.</i>	
<i>Nec vi nocent.</i>		Montificatio.	p. 158
Corredio fraterna.	p. 74.	<i>Mortuus terret.</i>	
<i>Nalite obderare.</i>		Honorum neglectio.	p. 162
Opera bona.	p. 78.	<i>Nisi pudent.</i>	
<i>Dum tempus habemus.</i>		Misericordie opera.	p. 167
Tribulationes.	p. 81.	<i>Cum fratre.</i>	
<i>Non ad interitum.</i>		Iniuria.	p. 171
Laetitia spiritualis.	p. 84.	<i>Quod iustum est.</i>	
<i>In Domino.</i>		Fortitudo.	p. 175
Timor Dei.	p. 91.	<i>Non ledetur.</i>	
<i>Fertis olim.</i>		Abergatio sui.	p. 180
Amer Dei.	p. 98.	<i>Cum Christo.</i>	
<i>Dilige.</i>		Concordia.	p. 184
Inuicatio Christi.	p. 103.	<i>Que parit sanct.</i>	
<i>Si sequamini.</i>		Compassio.	p. 191
Oratio.	p. 109.	<i>Pro peccatis meis.</i>	
<i>Dirigetur.</i>		Contemplatio.	p. 194
Resipiscencia.	p. 113.	<i>Exercebit et considerabit.</i>	
<i>Non adspicit.</i>		Immortalitas.	p. 199
Manuicudo.	p. 118.	<i>Timore et gaudis.</i>	
<i>In homo melius.</i>		Vigilantia.	p. 204
Sinceritas.	p. 124.	<i>Vigilare.</i>	
<i>Aut est aut non.</i>		Deuotio.	p. 209
Gratie acceptio.	p. 128.	<i>Hi qui conuulsi sunt.</i>	

Confide-

Consideratio sui.	p. 213.	Charitas.	p. 218.
<i>Ipse miser.</i>		<i>Omnis sustinet.</i>	
Valitas Ecclesie.	p. 218.	Symbolum pargneticum.	p. 219.
<i>Vi non deficit.</i>		<i>Menerate.</i>	
Exercitio spiritualia.	p. 223		
<i>In virtutum.</i>			

MENDA TYPOTHETICA EMENDA.

P Ag. 7. vers. ultimo prima.	Ibid. vers. 20. translata.
pag. 8. vers. 1. dissoluentis.	pag. 109. vers. antep. coniugiones:
pag. 6. vers. penultima. illuxisset,	pag. 217. vers. 3. Hæreticarum,
veritas.	p. 153. v. 2. Vbi enim non est lesus:
pag. 23. vers. 20. totius.	pag. 176. vers. 2. 4. nos de tempore.
pag. 19. vers. 7. Illecebra.	pag. 179. vers. 1. 2. 3. quibus.
pag. 42. vers. 12. pro virili.	pag. 191. vers. 20. flagella. Ibid. vers.
pag. 41. vers. 12. attingimus.	27. Iniquitatem suam.
pag. 61. vers. 21. molestantij.	pag. 196. vers. 1. violenter:
pag. 61. vers. penult. ceuorum.	pag. 207. vers. penult. erat.
pag. 68. vers. 6. occupabantur.	pag. 210. vers. penultima inestum
p. 17. vers. 13. fidei naufragium.	
Que cum his inceptant minuetora ut si pro si &c. casus lector facile dignoscet & ignoscat.	

FINIS.

In SYMBOLVM I. T.

1.
Sapit morsu Martem : CERVU ab ipso saluam.
Hoc sapit t. hoc, tam, quid in sapuisse capis.

2.
Quem vltim sequit prolixitate TRETERTVS IN SFM,
Hoc, post fata, libro tuo sequisse docet.

In Anagramma eiusdem.

Sors levis rebus dominatur imis:
Prosperis tollit, leuat hoc finitima.
TV TERAS SORTEM: mouet hoc volumen
Voxq; TRETERTI.

Genitrici auti DRACO CVSTODIS Signa TRETERTI,
Virtus at huic adimens CRVX super astra eruat.

THOMAS TRETERTVS.

Anagramma.

TV SORTEM TERAS.

L Vdit in humanis fors fallacissima rebus:
Quod parit illa, perit, quod finit illa, ruit.
Diuicias parit his, alijs molitur honores,
Sors vbi Morsue vocem venereit, omne labat.
Docti quod ar pietas dedit, nec percendit exat.
Tu pie TV SORTEM docti TRETERTI teras.

Indicatio Sideris Manis/ola
ventus

In cubo Sideris Manis

Indicatio Sideris Manis/ola
ventus

Indicatio Sideris Manis/ola

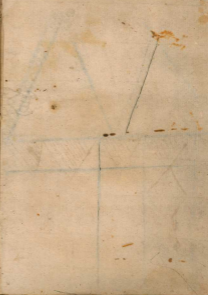
ventus Sideris Manis

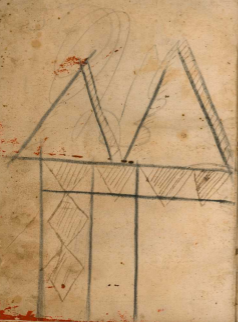
ventus Sideris Manis

ventus Sideris Manis

ventus Sideris Manis

Indicatio

Handwritten text at the bottom right of the page, possibly a page number or a reference number.

